

Sosyalizm ve Komünizm Kuruculuğu ve Dünya Gelişmeleri

ULUSLARARASI TEORİK KONFERANS

12–15 Aralık 1978 tarihinde Sofya'da toplanan «Sosyalizm ve Komünizm Kuruculuğu ve Dünya Gelişmeleri» konulu uluslararası konferansta yapılan konuşmaları, Şubat 1979 sayımızda yayımlamaya başlamıştık. Konuşmalardan özetleri bu sayımızda da sürdürüyoruz:

Çağımızın Temel Konusu

Herbert Mies

Alman Komünist Partisi Başkanı

Güncel gelişmeler savaş ve barış sorununun tüm insanlığı ilgilendirmekte devam ettiğini gösteriyor. Bu sorun, bizim yaşadığımız, çalıştığımız ve savaştığımız yer olan Federal Almanya Cumhuriyeti'ni doğrudan ilgilendiriyor.

1970'lerin başından bu yana uluslararası gelişmeler barış davasının yararına olmuştur; bunun başlıca nedeni gezegenimizdeki dengenin barış, demokrasi ve sosyalizm yönünde kaymış olmasıdır. Avrupa'da yumuşama savaş tehlikesini azaltmıştır. Bu, sosyalist ülkelerin FAC ile imzaladığı antlaşmalarla birlikte, ülkemizin tüm halkçı ve politik güçlerinin barışçı gelişimi yolunda harcadıkları çabalar için, daha elverişli koşullar yaratmıştır.

Ne var ki, yumuşamanın henüz geri döndürülemeyecek denli güçlü olmadığını belirtmek gerekir. NATO Konseyi'nin Vaşington'daki 1978 Mayıs oturumu bunun bir kanıtıdır, çünkü bu oturumda 10–15 yıl süreli silâh üretimine ilişkin bir program benimsendi. NATO Konseyi'nin geçen Aralık

ayında Brüksel'de yaptığı toplantı; ABD'nin Nötron bombası yapma ve bu bombayı FAC'nde, ve öteki Batı Avrupa ülkelerinde depolama niyetleri; ülkemizin en gerici, aşırı sağcı, intikamcı güçlerinin, Pekin'in anti-sovyet milliyetçi politikasını ve onun NATO içinde silâhlanmayı tırmandırma çağrılarını yumuşamaya karşı koyuşu şiddetlendirmek için bir yürek-lendirme olarak görmeleri de bu gerçeğin başka kanıtlarıdır. Ülkemizin egemen çevreleri arasındaki kimi unsurların ve bunların denetimi altındaki iletişim araçlarının silâhlanma yarışından Sovyetler Birliği ile Varşova Antlaşması üyesi öteki ülkelerin sorumlu olduğu ve bunların Afrika'daki, dünyanın öbür kesimlerindeki ülkelerin içişlerine karıştıkları yolundaki savlara halkımızı inandırma çabaları da bunu kanıtıyor.

Bugün ortam öylesinedir ki, karşıt eğilimler – yumuşama ile silâhlanma yarışı ve gerginliğin artırılması – kafa kafaya gelmişlerdir. Partimiz de içinde olmak üzere, FAC'ndeki barışçı güçler barış içinde bir geleceği sağlama almak için ne yapabileceğini soruyorlar. Ülkemizin barışçı gelişimi için ve sağcı güçlere karşı savaşımı güçlendirmek ve ilerletmek için ne yapılabilir? Bu durumda, savaş ve barış sorunlarının belirlendiği bunalım anlarında olduğu gibi, biz komünistler şunu deriz: «Varolan sosyalizm ülkelerinin örneğini izleyin. Bu soruların yanıtları Varşova Antlaşması Politik Danışma Komitesi'nin Kasım 1978 Moskova Deklarasyonu'nda, tüm uluslara yönelttiği silâhsızlanma yolunda somut adımlar için çalışma çağrısında bulunacaktır.»

Bu çağrıya katılıyoruz, çünkü onda, varolan sosyalizmin barış için çalıştığı ve barışa gereksinme duyduğu gerçeğinin yeni bir doğrulanışını görüyoruz. Çağrı, varolan sosyalizm ülkelerinin uluslararası ilişkilerde olumlu bir gelişme sağlamak ve dolayısıyla sosyalist olmayan ülkelerdeki komünist ve işçi partilerinin savaşışmaları için daha elverişli koşulların yaratılmasına yardımcı olmak için herşeyi yapma isteklerini ve bu yöndeki çabalarını yansıtıyor. Bunun için varolan sosyalizm ülkelerine, özellikle de Sovyetler Birliği'ne şükran borçluyuz.

Ülkemizdeki barış yanlısı güçler ve biz komünistler sosyalist devletlerin barış yönündeki yeni adımlarından, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyeti Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev'in ve sosyalist ülkeler komünist ve işçi partilerinin genel ve birinci sekreterlerinin FAC'ne yaptıkları ziyaretlerden ve Demokratik Alman Cumhuriyeti ile FAC arasında ulaşım ve sınır sorunlarına ilişkin varılan anlaşmalardan büyük ölçüde cesaret alıyoruz. Bu adımlar, başlıca ulusal sorunlarımızı çözüme kavuşturma ve Almanya'nın yeni bir savaşın ocağı olmasını engelleme yoluyla enternasyonalist yükümlülüklerimizi yerine getirme çabalarımızda bize güç veriyor.

Biz bugün emekçilerin toplumsal ve demokratik haklarını korumak ve yumuşamayı sağlamlaştırmak için savaşıyoruz. Bu, liman işçilerinin, basın

işçilerinin, demir-çelik işçilerinin ve inşaat işçilerinin yığınsal grevlerinde, çelik sanayiindeki son grevde dile geliyor; bu savaşım Anayasa'yı savunmak için, meslek yasaklarına, yığınsal işten çıkarmalara ve göçmen işçilerin haklarının kısıtlanmasına karşı, neo-nazizme ve nazi savaş suçlularının cezalarını kaldırma çabalarına karşı yürütülen harekette gözleniyor. Bu savaşım Nötron bombasına karşı ve silâhsızlanma, sosyalist ülkelerle işbirliği uğrındaki yığın hareketinde, İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasının 40. yıldönümü öncesinde birçok politik ve yığın örgütümüzün hız verdiği barış savaşımında görülebilir. Tekellerin önünü alamadıkları kapitalist sistemin derin bunalımı süresince yürütülen bu savaşım içinde komünistlerle sosyal demokratların eylem birliği gelişecek ve demokratik bağlaşıklıklar oluşturulacaktır. Bugün ve yakın gelecekte çatışma ve çelişkilerin ülkenin politik ve toplumsal iklimine etki yapacağı özellikle belirgindir.

Kapitalizmin temel çelişkisi emek ile sermaye arasındadır. Bu, nüfusun geniş kesimleri açısından iki dünya sistemi – sosyalist ve kapitalist sistemler – arasında iki bakımdan, iyelik ilişkileri ve erkin kimin elinde olduğu bakımından bir karşılaştırma yapmayı öne çıkarıyor.

FAC'nde, emekçilerin çalışma hakkı üzerinde ısrar etmeleriyle tekellci sermayenin insanın bu en temel hakkını kısıtlaması arasında, keskin bir çelişki vardır. Varolan sosyalizmin kapitalizm karşısında üstünlüğü, onun çalışma hakkını ilân etmekle kalmayıp, bu hakkı güvence altına almış olmasında görülüyor.

FAC'nde yeni yetişen kuşak eğitim, çalışma hakkı ve güvenlik içinde bir gelecek için egemen sınıfla çatışıyor, çünkü o sosyalizmde genç insanları güvenilir bir geleceğin beklediğini görebilmektedir.

Kadınların eşitliği ile onlara yöneltilen ayrımcılık arasında, halkın bilimsel ve teknolojik ilerlemeden yaşam düzeylerini ve çevre korunmasını iyileştirmek amacıyla yararlanılması istemi ile bu kazanımların tekellci sermaye tarafından yozkullanımı arasında çatışma vardır. Ve bu çatışmalar su yüzüne çıktığı zamanlar, varolan sosyalizmin etkisi ve çekiciliği daha bir belirginlik kazanır. Varolan sosyalizm, çekiciliği gittikçe artan bir güçtür. Varolan sosyalizmin günümüzün tüm önemli toplumsal ve demokratik hareketlerin, emekçilerin daha iyi bir gelecek için verdikleri tüm savaşların içinde varolduğu rahatlıkla söylenebilir. İsteyen beğenir, isteyen beğenmez; ama o, yadsınamaz bir olgudur. Varolan sosyalizmin örneği, onun deneyinden işçi sınıfı ve partisi tarafından bilinçli ve etkin bir biçimde yararlanılırsa, özellikle olumlu bir rol oynar.

Bugünkü dünya gelişmeleri üzerinde varolan sosyalizmin etkisinden söz etmek, varolan sosyalizmin uluslararası işçi sınıfının en büyük kazanımı olduğu çarpıcı gerçeğini onaylamak demektir. Mannheim Kongresi'nde benimsenen Parti Programımız şöyle diyor: «Varolan sosyalizm varlığıyla,

örneğin çekiciliğiyle ve etkin dayanışmasıyla dünyadaki toplumsal ve ulusal kurtuluş için çalışan tüm güçlere güvenilir, paha biçilmez bir destek sağlamaktadır.»

Bu yalnızca bizim için değil, karşıtlarımız için de açık bir olgudur. Her kapitalist ülkenin tüm silâhlarını her alanda, iç ve dış politikada, ekonomi, ideoloji ve sınıf savaşımı alanlarında varolan sosyalizme yöneltmiş olmasının nedeni budur. Bunların başlıca silâhları anti-sovyetizm, milliyetçilik, oportünizm ve revizyonizmdir, kimi koşullarda da varolan sosyalizmi sınıfsal ya da gerçekçi konumlardan değerlendiren güçlere karşı yönetsel önlemlerdir.

Bu entrikalara karşı savaşta ödün olmaz, çünkü bundan varolan sosyalizm zarar görür, anti-sovyetizm kârlı çıkar. Ödünler, ülkemiz işçi sınıfında ve öteki güçlerde zorunlu olarak bir kafa karışıklığı yaratır. Tek bir karışıklık vardır; o da, varolan sosyalizmi hedef alan bu saldırıları bir meydan okuma olarak görmek ve varolan sosyalizmin başarılarını, önemini ve değerini inandırıcılıkla göstererek, bu saldırılara karşı koymaktır.

FAC gibi bir kapitalist ülkede toplumsal ve ulusal kurtuluş için, varolan sosyalizmin olumlu değerini anlamanın yanı sıra, kitle bilincini sistemli olarak oluşturma gereğinin de bilincindeyiz. Biz FAC komünistleri, bu işin ne denli zor olduğunu farkındayız. Halkımızın çoğunluğunun varolan sosyalizmle ilgili değerlendirmesi, gerçekten pek uzaktır, çünkü hâlâ anti-komünist aldatmacaların etkisi altındadır. Anti-komünizm, anti-sovyetizm ve varolan sosyalizme ve DAC'ne yönelik karalamalar olumsuz etkilere sahiptir, ama bu bizi korkutmuyor. Aksine, Parti, kendisini kitle bilincine biçim veren bir güç olarak daha çok göstermeyi başlıca görevlerinden biri sayıyor.

Sonuç olarak, bu gibi uluslararası konferansların yalnızca yararlı değil, yaşamın kendisi gerektirdiği için zorunlu olduğu inancımızı belirtmek isterim.

Gericiliğin Saldırılarına Karşı Direniş

Luis Carlos Prestes

Brezilya Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri

Brezilya komünistlerinin teorik ve politik faaliyetlerinde yeni toplum kuruluşu sorunları önde gelen bir yer tutar. Bunun tek nedeni sosyalizmin hareketimizin başlıca tarihsel başarısı olması değildir. Biz, sosyalist devletleri dünya devrimci sürecinin temel gücü olarak değerlendiriyoruz.

Sosyalizm dünya politikasını giderek daha fazla etkiliyor. Bu, emperyalizmin geleneksel hegemonya alanı olan Latin Amerika'da kendini şimdiden duyuruyor. Bu, sosyalist devletler ile Latin Amerika ülkeleri arasındaki eşit haklılığa dayalı ilişkilerde, sosyalist dünyanın Latin Amerika

kıtasının ilerici demokratik güçleri ile sayısız maddi ve manevi dayanışma içinde olmasında dile geliyor. Latin Amerika gericiliğinin ve emperyalizmin sosyalizmi, sosyalist devletlerin iç ve dış politikasını çarpıtmaya çalışmasının nedeni budur. Bugün olduğu gibi, kapitalist dünya bir bunalım döneminde olduğu, toplumsal uzlaşmazlıklar keskinleştiği zaman, emperyalizm ve gericilik, kitleleri moralsiz bırakmak ve onları kapitalizme karşı savaşımdan geri döndürmek için sosyalizme ve komünistlere karşı saldırılarını yoğunlaştırıyor.

Ne var ki gerçek, burjuvazinin ve gericiliğin kanıtlarını yalanlıyor.

ABD'nde, NATO üyesi ülkelerde ve emperyalizmin askersel-politik kompleksine bağımlı öteki ülkelerde silâhlanma yarışının yoğunlaştırılması nedeniyle uluslararası yumuşama sürecinin karşılaştığı güçlükler, güvenliği, hatta halkların bizzat varlığını hangi güçlerin sürekli biçimde tehlikeye soktuğunu açıkça gösteriyor.

Silâhlanma yarışı her yıl yaklaşık 400 milyar dolar yutuyor (Latin Amerika ülkelerinin tümünün ulusal gelirlerinin toplamı 340 milyar dolar). Bu korkunç harcamalar yalnızca kapitalizmin büyüyen akıldışılığını göstermekle kalmıyor, toplumsal sorunları ve özellikle gelişme yolundaki ülkelere özgü sorunları da ağırlaştırıyor: İnsanlığın dörtte birinden çoğunun çektiği açlık; sağlık hizmetlerinin olmayışı; maddi ve zihinsel yoksulluk; milyonlarca insanın sıradan gereksinmelerini karşılama olanağını bile yok eden her çeşit yoksunluklar.

Bu, uluslararası tekelci burjuvazinin kendi aşırı kârlarını ve ayrıcalıklarını koruyabilmesi için insanlığın ödemek zorunda kaldığı ağır bir haraçtır. Bu, kapitalist sistemin insan gereksinimleri ve toplumsal ilerlemeyle uyumsuzluğunu göstermektedir.

Burjuva propagandası, bu uyumsuzluğu örtbas etmeye çalışıyor. Kapitalist toplumun yönetici sınıfları, izledikleri politikanın gerçek doğrultusunu, saldırıdan askersel blokların niteliğini ve diktatörlük rejimlerine yaptıkları yardımın amaçlarını gizleme olanağını veren her türlü kanıtı ideolojik sermayelerine katıyorlar. Onların başlıca aracı anti-komünizmin anti-sovyetik biçimidir. Gericici burjuvazinin Pekin'in keskin anti-sovyetizmini coşkuyla karşılamasının nedeni budur.

Pekin tarafından desteklenen gerici unsurlar, uzun süredir bozulmuş olan, sosyalist devletlere, özellikle de SSCB'ye karşı azgınca ideolojik saldırılarını artırıyorlar. Bu yoldaki sayısız çabalarının boşa çıkmasına karşın dünyayı 1917'den bu yana geride bırakılan tarihsel yolu terketmeye zorlamayı umuyorlar.

Gericiliğin saldırısı bizden gerekli yanıtı istiyor. Kuşku yok ki, Çinli yöneticilerin çabaları, anti-sovyetik konumlardaki ısrarları, burjuvazinin uluslararası güvenlik ve toplumsal ilerleme için halkların verdiği savaşıma karşı yönelik politikasının ve propagandasının bir «kozu» olmaktadır.

Çin'in anti-sovyetizminin bir ideolojik polemik konusu olmadığı bugün kimse için bir sır değildir. Bu, geçmişte olduğu gibi bugün de, Çin yönetici ekibinin milliyetçi çizgisinin bir ifadesidir.

Bu, şu anda, uluslararası durumu alabildiğince kızıştırmak ve egemen konumlar ele geçirmek amacıyla SSCB ile ABD arasındaki ilişkilerde varolan güçlükleri kendi çıkarı doğrultusunda sömüren ve derinleştirmeye çalışan Çin'in dolambaçlı dış politikasının nihai amacını anlamak için bize bir anahtar sağlamaktadır.

Dünya devrimci sürecine, uluslararası güvenliğe ve barışa karşı bu korkunç komployu gizlemek için Mao'nun mirasçıları diplomatik planda her çeşit propaganda manevralarına başvuruyorlar.

Bu arada, saçma «üç dünya» teorisini değiştirdiler. Bu «teori»nin son biçiminde, ABD «alçalan süpergüç» ve «iki numaralı düşman» olarak gösterilirken, SSCB pragmatik Çin'in «birinci düşmanı» ve «saldırgan emperyalist» olarak nitelendirilmektedir. Çin yöneticileri askersel ve ekonomik potansiyeli hızlı tempolarla geliştirmek için emperyalizmle işbirliğini vurguluyorlar.

Doğal olarak, gericiliğin ve emperyalizmin en aşırıları – Pinoçet'den ABD başkanının felaket tellalı danışmanı Brzezinski'ye dek – Çin'in sapık anti-sovyetizmini en iyi «savaş atı» olarak görüyorlar. Çin dış politikasının yozlaşmasını anlamak için Pekin'in bugün Latin Amerika'ya ve genel olarak gelişme yolundaki ülkeler kuşağına uygun gördüğü rolü irdelemek ilginç olacaktır.

Anımsatalım ki, dünyanın bölgelere bölünmesinin Maocu ilk biçimine göre, bu kuşak, ve dolayısıyla Latin Amerika, dünyada başlıca devrimci güç rolünü oynayacaktı. Daha sonra «üçüncü dünya»ya ve «dünya devrimi»ne önderlik etme savları ezici bir yenilgiye uğrayınca, Maocular şoven strateji ve teorilerini gözden geçirdiler. «İkinci dünya»daki yoğun diplomatik çabaları ve dış politikalarını emperyalist devletlerin (özellikle ABD'nin) dış politikalarıyla açıkça eş tutma niyetleri, ABD ile «iyi» bir anlaşma yolunu açması amacıyla Tayvan'ın bağımlı kapitalizmiyle dahi uzlaşma eğilimi bunun kanıtıdır. Maocularca hazırlanan düşmanların ve bağlaşıkların yeni sınıflandırılmasına göre, tüm «üçüncü dünya»nın en büyük bölümü gibi, Latin Amerika da «ikinci dünya» ile «alçalan süpergüç»ün, emperyalist ülkelerin çokuluslu tekellerinin «etki alanı» ya da «mülkü»dür.

Tek sözle, eğer bu Çinlilere bağlı olsaydı, Latin Amerika, Çin'in öncelikli bağlaşıklarının temel dayanağını böylece güçlendirmek amacıyla çokuluslu gruplara ve emperyalist merkezlere sadık kalmak zorunda kalırdı.

Latin Amerika halklarının Çin yöneticilerinin bu karşıdevrimci manevralarıyla hiçbir ilgisi yoktur. Bunun en kesin belirişi Pinoçet'in kanlı rejimi.

mine sağlanan destektir. Dünyanın tüm halkları gibi Latin Amerika halkları da umutlarını yumuşama ve silâhsızlanmaya bağlıyorlar. Onlar, uluslararası arenada altkıtanın gerici ve militarist güçlerinin manevra alanını daraltan, ulusal, devrimci ve halkçı hareketlere hız veren ve kolaylaştıran – yani Çinlilerin öne sürdüklerinin tersine – herşeyle ilgilidirler.

Şu son onyıllık içinde Brezilya'nın hızlı gelişmesi, ülkede, emperyalizme derinden bağlı yerli tekeli kapitalizme sağlam bir temel hizmeti gören modern mali ve ticari sermayenin, büyük sanayi şirketlerinin konumlarının güçlenmesiyle son buldu.

Brezilya tekeli kapitalizminin ve onu temsil eden politik rejimin, Brezilya'da yerleşmiş bulunan büyük tröstlerin uluslararası ve bölgesel stratejisinin biçimlenmesinde başlıca rolü oynadıklarını kanıtlayan veriler yine de gösterilebilir.

Günümüzde altkıtanın dış kökenli yatırımlarının büyük bölümünü – 13 milyar dolar – Brezilya almaktadır. Yabancı sermaye ekonomimizin tüm alanlarında kilit konumları elinde tutuyor. 1977 yılında, Brezilya'nın gayri safi milli hasılası salt 164 milyar dolar ve gayri safi dünya hasılasındaki payını % 2,5 yükselten ekonomik gelişmeden asıl yararlanan, yerli sermayenin yanısıra yabancı sermaye olmuştur.

Bu yatırımlar açısından Brezilya, bağımlı tekeli sanayileşme «modeli»-ni denemek için ideal bir laboratuvar haline gelmiştir. Toplumsal bakımdan ise bu «model»in sonuçları olumsuzdur.

Ulusal üretimin ve gelirin büyük ölçüde artması, kaynakların gitgide daha akıldışı ve toplumdışı kullanımına eşlik ediyor. Ayrıcalıklı azınlığın yüksek gelirleri ve aşırı tüketimi halkın büyük çoğunluğunun giderek daha şiddetlenen yoksulluğuyla derinden çelişiyor.

Karmakarışık sanayileşme ve kentleşme tarımda korkunç bir gerilemişliğe neden olmuştur. Tarımdaki bunalım, üstesinden gelinmek bir yana, yabancı sermayenin sızmasıyla ve yeni tarımsanayi şirketlerinin doğuşuyla daha da ağırlaşmıştır.

Emekçilerin ve tüm halkın yaşam koşullarının sürekli ağırlaşması eğilimini ortadan kaldırmak için, çalışanlar ve zenginlikleri yaratanlar için gerçek bir ilerleme sağlamak için, emperyalizme bağlı oligarşinin aşırı gerici kesimini erkten uzaklaştırmanın zorunlu olduğu düşüncesinin bu koşullarda gitgide daha kolaylıkla benimsenmesi mantıksaldır. Diktatörlüğün halk ve işçi düşmanı politikasına karşı savaşımın demokratik bir ortamın yaratılması için savaşımından ayrılmaz olduğu görüşü güç kazanmaktadır.

Bu anlamda, Brezilya'daki politik durum demokratik güçlerin iyimserliğini haklı kılan bir dizi karakteristik çizgiler gösteriyor. Ve bu yalnızca

baskıya karşı direnme ve protesto hareketinin etkin ve yaygın olması nedeniyle değil, ama aynı zamanda önemli ölçüde genişleyen ve bugün ülkemizin en değişik muhalefet çevrelerini içine alan diktatörlüğe karşı savaşım cephesinin güçlenmesi nedeniyledir.

15 Kasım 1978 parlamento seçimleri bunun en güçlü ifadesi oldu. Hükümetin muhaliflerine dayattığı skandal niteliğindeki sınırlamalara ve hilelere karşın, muhalefet partisinin (Brezilya Demokratik Hareketi) adayları tüm ülkede hükümetin adaylarından milyonlarca daha çok oy elde ettiler; büyük sanayi merkezlerinde resmi Yenilenme İçin Ulusal Bağlaşma (ARENA) partisi kesin bir yenilgiye uğradı.

Dünyayı Biçimlendiren Güçler

Nguyen Vinh

Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi

Tarihsel gelişimin ana içeriğini, eğilimini ve niteliğini belirleyen ve insanlığın kapitalizmden sosyalizme geçişini hızlandıran üç devrimci akım hızla yol alıyor.

İlk olarak, sosyalist topluluk ülkelerinde sosyalizm ve komünizmin kuruluş süreci var. Bu, sözkonusu ülkeler açısından taşıdığı muazzam önemin yanı sıra, ulusal kurtuluş hareketini ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı savaşımını da etkiliyor. Sosyalist sistem uluslararası işçi sınıfının yapıtıdır. Kapitalist dünyaya karşı duran bir devrimci güç olarak işçi sınıfına öncü bir konum sağlar ve barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaş veren halkların güvenilir bir kalesi durumundadır.

Bundan başka, sosyalist sistemin günden güne büyüyen etkisi altında sürekli ilerleyen ve sözü edilir kazanımlar elde eden ulusal kurtuluş hareketi var. Sosyalist sistemin etkisi çok yönlüdür. Gerçekten de, sosyalist sistem ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda yürüttükleri savaşımına çıkar gözetmez bir destek sağladığı tüm ezilen halkların güvenilir bir kalesi olmaktan daha da öte bir niteliğe sahiptir. O aynı zamanda, verdiği örnekle ve sağlam temelli Leninist politikasıyla, çağımızda ülkeyi kurtarmanın ve ulusu özgürlüğe kavuşturmanın tek yolunun proletarya devrimi olduğunu ve dünyanın ezilen işçilerini, halklarını kölelikten ancak sosyalizm ve komünizmin kurtarabileceğini onlara gösteriyor. Bu yüzden ki, ulusal kurtuluş hareketi, gözlerini giderek daha çok sosyalizme çeviriyor: Angola, Etyopya, Gine-Bissau, Mozambik, Güney Yemen ve Afganistan halklarının devrimci yolunu anımsayın. Bu eğilim çağımızın önemli bir gerçeğini, ulusal bağımsızlığın sosyalizmden ayrılmaz olduğunu doğruluyor. Aynı şey, her ikisi de dev utkular kazanmış olan Vietnam ve Laos devrimleri için de tümüyle geçerlidir.

Kapitalist ülkeler işçi sınıfının savaşımı genişliyor ve daha örgütlü hale geliyor. İşçi sınıfı muazzam devrimci potansiyellerini kullanarak, tekeli baskıya karşı, daha iyi bir yaşam, demokrasi ve toplumsal ilerleme için, devletin bağımsızlığını savunmak için yığınların verdiği savaşıma önderlik ediyor. Tekelci sermayenin konumlarını adım adım zayıflatmayı ve sosyalizmin utkusunu sağlamayı amaçlayan bu savaşım, yaratıcı araştırmalara gereksinime duyuyor. Marks ve Lenin'in öğretilerini ve proletarya enternasyonalizmini yol gösterici olan komünist partilerinin önderliğinde bu ülkelerin işçi sınıfının gericiliği altedeceğinden ve kapitalizmi yıkıp, onu toplum yaşamından sonsuza dek çıkarıp atarak sonunda tarihsel öz görevini yerine getireceğinden eminiz. Bu uzun süreli ve inatçı savaşımın sosyalizm ve komünizm kuruculuğu davasıyla bağlantılı olması, onun için önemli bir etmendir.

Yaşam, sosyalist ülkeler topluluğunun dünya devrimci sürecinde belirleyici bir rol oynamakta olduğunu gösteriyor. Bugün her devrimci akımın ve her önemli politik olayın dünya sosyalist sisteminin etkisi altında bulunduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Bu etki yalnızca sosyalizmin inandırıcı örneğinin ve yeni toplum kuruculuğundaki kazanımlarının değil, aynı zamanda sosyalist ülkelerin Lenin'in yüce öngörüsüne uygun olarak halkların, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşına sağladığı çok yönlü etkin desteğin de bir ürünüdür. Lenin şöyle yazıyordu: «Gerçek enternasyonalizmin bir, yalnızca tek bir türü vardır, o da kendi ülkende devrimci hareketin ve devrimci savaşımın gelişmesi için yürekten çalışmak ve ayrımsız her ülkede bu savaşımı, yalnız ve yalnız bu çizgiyi (propaganda, sempati ve materyal sağlama yoluyla) desteklemektir.» ⁽¹⁾ Sosyalist ülkelerin dış politikasını, erke geçmiş olan işçi sınıfının ve öteki ülkeler halklarının sürdürmekte olduğu barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm savaşımının yazgısı karşısındaki sorumluluklarının bilinci esinlendiriyor.

Bir bütün olarak alındığında, dünya devrim güçleri, emperyalizm ve uluslararası gericiliğin güçlerinden daha büyüktür. Ama emperyalistler ve onların uşakları konumlarını terketmemekte direniyorlar; devrimci hareketi içten ve dıştan zayıflatmak için ellerinden ne gelirse yapıyorlar. Son yıllarda dünya arenasında çok tehlikeli bir güç belirmiştir. Bu güç, erişmesi zor emeller besleyen Pekin yönetici çevreleri arasındaki gericilerdir. Bunlar, «sosyalizm» ve «anti-hegemonyacılık» gibi gözboyayıcı sözlerin ardından, özü büyük-güç yayılmacılığı ve hegemonyacılık olan ve ilk hedefi Güneydoğu Asya olan, tüm dünyada uygulamak istedikleri planlar kuruyorlar.

Pekinli büyük-güç yayılmacılığının partizanları, dış politikada «üç dünya» kavramlarına bağlı gerici bir evrensel strateji izliyorlar. Bunların

(1) V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, c. 24, s. 75.

amacı, emperyalizmle bağlaşmak, tüm gerici güçleri kendi çevrelerinde toplamak, gelişmekte olan ülkeleri yollarından saptırmak ve böylece sosyalist ülkelere, dünya devrimci güçlerine karşı ABD emperyalizmiyle birlikte çarpışmaktır. Bunlar, dünyadaki gelişmelerin Marksizm-Leninizm'e tümüyle yabancı gerici bir çözümlemesine dayanarak, sosyalist sistemin varlığını ve onun çağımız tarihindeki belirleyici rolünü yadsıyorlar. Pekin yöneticileri, sosyalist sisteme dil uzatarak, onu oluşturan ülke ve halkları bölmeye ve bu sistemin öteki ülkelerdeki devrimci hareket üzerindeki, özellikle ulusal kurtuluş hareketi üzerindeki etkisini azaltmaya çalışarak, yalnızca emperyalizme hizmet etmektedirler.

Pekin yöneticileri arasındaki gericiler, dünya savaşının kaçınılmaz olduğunu öne sürüyorlar. Bunlar, emperyalist savaş kışkırtıcılarını yaya bırakan en tehlikeli savaş yanlılarıdır. «İki kaplan arasındaki kavgayı dağın tepesinden seyredip» hegemonya kurmak amacıyla çeşitli ülkeleri birbirlerine düşürürler.

Daha önceleri «ateşli devrimci» sözler ederek emperyalizme karşı ko-nun alma gösterisine kalkışanlar, devrimci hareketlere karşı savaşmak için emperyalist kamptaki en rezil gericilerle haince işbirliğine girmişlerdir.

Büyük-güç yayılmacılığının partizanları Marksist-Leninist bir bağımsız politika izleyen Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni Güneydoğu Asya'da hegemonyalarını kurmanın önündeki en büyük engel olarak görüyorlar. Halkımızın devrim davasını bozguna uğratmak için ABD ve öteki emperyalist güçlerle pazarlığa oturmuşlardır; bunlar en kaba, en çirkin hareketlerde bulunmaktan sakınmıyorlar.

Sosyalist ülkeler ve dünya devrimci güçleri emperyalizm ve gericiliğin sinsice komplolarına karşın, kimsenin durduramayacağı utkan ilerleyişlerini sürdürüyorlar.

Vietnam halkı kardeş sosyalist ülkelerle dostluk, dayanışma ve işbirliğine her zaman büyük bir önem vermiştir. Komünistlerin ve dünya halklarının sempati ve desteklerine yüksek değer biçiyoruz. Kısa bir süre önce Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği, bir Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzaladılar. İki ülke arasında dostluk ve işbirliğinin gelişmesi, sosyalist ülkelerin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde birliğinin giderek daha sağlamlaşmasının bir yansımasıdır. Emperyalizme ve uluslararası gericiliğe karşı barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaş veren sosyalist topluluk ülkeleri açısından bu sürecin dirimsel bir önemi vardır.

Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Le Duan şöyle diyor: «Vietnam halkı yeni güçlüklerle karşılaşmıştır, ama onun ilerlemesini hiç bir şey durduramaz, utkusunu hiç bir şey engelleyemez. Bunun nedeni gücümüzü bir ulus olarak sağlam birliğimiz ve dayanıklılık

geleneğimizden almamız ve hiç bir şeyin özgürlük ve bağımsızlıktan daha değerli olmadığını bilmemizdir; bunun nedeni, tarihin akışıyla uyum içinde olan haklı bir dava uğrunda savaşmamızdır; bunun nedeni, Sovyetler Birliği'nin, tüm kardeş sosyalist ülkelerin, barış ve adalet için döğüşen ülkelerin hükümet ve halklarının sempati ve desteğine sahip olmamızdır; bunun nedeni, tüm ilerici insanlığı arkamızda bulmamızdır.»

Muazzam bir uluslararası desteğe sahip olan ve Marksizm-Leninizm bayrağını yükseklerde tutan Vietnam Komünist Partisi, Vietnam halkını sosyalizm davasının tam utkusuna götürüyor ve sosyalist ülkesini savunmada ona önderlik ediyor. Parti, dünya sosyalist sistemini güçlendirme ve halkların devrimci savaşına hız verme çabasına kendi payına düşen katkıyı yapıyor.

Sosyalizm ile Ulusal Kurtuluş Hareketi Arasındaki İlişki

Aziz Muhammed

Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri

Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluğun öteki ülkelerinde sosyalizmin başarılı kuruluşunun, halkların sömürgeciliğe karşı, politik ve ekonomik kurtuluş savaşına büyük bir etkisi olmuştur. Bu, ulusal ve uluslararası düzeyde sınıf savaşımının yükselmesini kolaylaştırmış ve ulusal kurtuluş hareketine yeni bir toplumsal içerik kazandırmıştır. Bugün işçi sınıfı ile ulusal kurtuluş hareketleri arasındaki ilişkilerin dayanak noktasını sosyalist topluluk ile gelişme yolundaki ülkeler arasındaki dostluk ve işbirliği oluşturmaktadır.

Ulusal kurtuluş hareketinin içeriği, her şeyden önce yığınları, en başta da rolü gitgide büyüyen işçi sınıfının çıkarlarını dile getirme yönündeki eğilimin güçlenmesiyle zenginleşiyor. Bu, burjuvazinin ulusal kurtuluş savaşına katılan kesiminin etkisini sınırlamış, sınıf güçlerinin ayrışmasını kolaylaştırmış ve ulusal-demokratik devrimlerle sosyalist devrimler arasındaki bağlantının pekişmesini sağlamıştır. Sosyalist düşüncelerin, gelişme yolundaki ülkeler halklarının yeni yeni kesimlerine yayılması, bir dizi politik örgüt ve toplumsal katmanın geleneksel burjuva milliyetçi konumlarını tümenden ya da kısmen reddetmeleri ve işçi sınıfının çıkarlarını dile getiren komünist bilgilerin değişen ölçülerde benimsenmesi; tüm bunlar, uluslararası işçi sınıfının ve onun ürettiği dünya sosyalist sisteminin kendi gelişme süreçleri içinde, ulusal kurtuluş devriminin ilerici toplumsal dönüşümler yoluyla sosyalist devrime evrimleşmesini kolaylaştıran yeni koşulları yaratmakta olduğunun açık bir göstergesidir. İlerici politik rejim-

lere sahip olan gelişme yolundaki ülkelerde yolalan süreç kesinlikle budur.

Ne var ki bu değişikliğin kendiliğinden ve her yerde gerçekleşeceğini düşünmek hatalı olur. Gerçi, sosyalist topluluk ülkelerinin etkisinin artması yeni koşullarda değişim sürecini kolaylaştırıyor, ama önceden olduğu gibi, bu sürecin başarısı yine en başta ülkedeki sınıf güçleri denmesine, kazanılan utkuyu pekiştirme yollarına ve işçi sınıfının ve onun bağlaşıklarının dirimsel çıkarlarını dile getirmesi gereken devrimin doğrultusuna bağlıdır. Devrimci faaliyet iyi örgütlenmezse ve bilimsel komünizme dayalı doğru strateji ve taktikler kullanılmazsa, böyle bir utku elde edilemez.

Bir dizi gelişme yolundaki ülkenin son yıllardaki deneyleri, bir ulusal demokratik devrimin bir sosyalist devrime dönüşmesine elverişli olanakları yaratmak için, yığınlara hak ve özgürlük sağlayan bir hükümet sistemi olarak politik demokrasinin vazgeçilmez olduğunu doğrulamıştır. Demokratik bir atmosfer, partilerin ve öncünün, yığınları harekete geçirmesine ve onları her zaman devrimin ilerleyişini desteklemeye ve süregiden reformları kendi çıkar ve düşüncelerine uydurarak, böylelikle kendi erklerini sağlamlaştırmaya çalışmış olan gerici ve sağ güçleri etkisiz kılmak amacıyla, demokratik toplumsal değişiklikleri ileri götürme yönündeki ilerici bir gelişme doğrultusuna yönlendirmesine yardımcı olur.

Komünist hareketin düşmanları – emperyalistler, gericiler, oportünistler ve gelişme yolundaki ülkelerde sömürücü sınıfların tüm üyeleri – bir hükümet yöntemi ve yığınların özgürlüğü olarak politik demokrasinin, bir devrimci yükselişin ve geniş yığınların devrimci politik faaliyete katılmasının nerelere varacağını bilirler. Bunlar, denetimi tümüyle elden kaçırma korkusuyla, acımasız terör, faşist diktatörlük ve dizginsiz anti-komünizm de dahil, her yola başvururlar.

Birçok yeni bağımsızlığına kavuşmuş ulus için ortak olan bir dizi olumsuz olgu vardır; bunlardan en tehlikelisi politik demokrasinin olmayışı ya da güçsüz oluşu, kimi durumlarda açıktan açığa diktatörce egemenlik yöntemlerinin varlığıdır. Bunun ana nedeni sömürgeci geçmişin mirası olan politik, toplumsal ve ekonomik geriliktir. Emperyalistler doğal olarak, her anti-demokratik eğilimi körükleyip destekliyorlar. Demokrasiyi boğma çabaları, onları gelişme yolundaki ülkelerdeki gerici güçler ve rejimlerle bağlaşıklığa götürüyor.

Deneyim, bir ülkenin daha ileri politik ve toplumsal gelişmesinin onun sınıfsal bileşimine bağlı olduğunu kanıtlamıştır. Parti programımız, sosyalist yoldan kalkınmanın, «politik erkin yığınlara dayanmasının güçlendirilmesini ve işçi sınıfı ile tüm emekçilere devrimci süreçte elde edilmiş kazanımların korunması ve ilerletilmesinde, karşıdevrimci güçlerin ve emperyalizm ile gericiğin komplolarının suya düşürülmesinde en etkin

bir biçimde yer alma fırsatı verilmesini» gerektirdiğini söylüyor. Ulusal demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşmesi için işçi sınıfının ve onun politik partisinin önderliği zorunludur.

İlerici yurtsever rejimlere sahip olanları dahil, gelişme yolundaki ülkelerin önünde duran sorunlara diyalektik bir yaklaşımda bulunmalı, bunları sürekli gelişimleri içinde ele almalı ve karmaşık, çok yönlü politik ve toplumsal savaşımın özünü görebilmeliyiz. Örneğin, erkin ele geçirilmesinden önce belirli bir süre ilerici düşünce ve eğilimlerin taşıyıcıları olarak hareket eden küçük burjuva güç ve örgütlerin devrimden sonra ideolojik ve politik yüzlerini değiştirmeye başladıkları biliniyor. Bunlar bazen işçi sınıfına yanaşıyorlar. Ama çoğu kez erkte olan yozlaşarak, bir bürokrat büyük burjuvazi oluşturuyorlar. Aslında, iç ve dış politikada açıkça sınıfsal bir yaklaşım izliyorlar, ama erklerinin sınıfsal niteliğini gizlemek için çeşitli propaganda araçlarına sarılıyor ve kendilerini yeni koşullara uydurmak için ellerinden ne gelirse yapıyorlar. Yeni burjuvazinin üyeleri bunu yaparken, sosyalist düşünce ve eğilimlerin artan etkinliğini ve burjuvazi kendini toplumsal ilişkiler sisteminde giderek artan bir yalıtılmışlık içinde bulurken ve kapitalizmin genel bunalımı derinleşirken, öte yanda dünyanın sosyalizme geçişinin gittikçe daha bir belirginlik kazanması olgusunu gözönünde tutuyorlar. Şimdi, Sovyetler Birliği'ne, tüm olarak sosyalist topluluğa ve dünya komünist hareketine son derece düşman olmakta devam ettikleri halde, kendilerini sosyalist göstermeyi yeğliyorlar.

Sömürge sisteminin dağılıpına, ulusal bağımsızlığın kazanılmasına ve gelişme yolundaki ülkelerin toplumsal ilerlemesine ilişkin sorunlar açık olmakla ve herhangi bir açıklama gerektirmemekle birlikte, ulusal kurtuluş devriminin sosyalist devrime doğru gelişmesinin yol ve araçlarıyla ilişkili sorunlar üzerinde çalışma gereği vardır. Bu gereklilik, bir zamanlar öbürleri için bir umut kaynağı olan ve örnekleri zorunlu çıkarsama ve genellemeleri yapmak için kullanılan ülkelerde devrimci güçlerin uğradıkları gerilemelerden sonra özellikle yakıcı hale gelmiştir. Emperyalist çevreler kendilerini yeni koşullara uydurmaya uğraşıyorlar. Bu çevreler, gelişme yolundaki ülkelerde girişkenliği yitirmiş olmakla birlikte, hâlâ önemli konumlara sahiptirler ve kimi durumlarda yitirdiklerini geri almaya yeltenmektedirler. Böylece emperyalizm şimdi propagandasında, diplomatik ve öbür faaliyetlerinde yeni taktiklere başvuruyor.

Gelişme yolundaki ülkeler başta ABD olmak üzere, buralardaki sağ güçlerle, en gerici sınıf ve gruplarla bağlaşma yolları arayan emperyalizmin başlıca bir saldırı hedefi durumundadırlar. Bu bağlaşmanın başlıca ereği, sözkonusu ülkelerin Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle dostça bağlarını ve işbirliğini koparmak, dünya anti-emperyalist güçlerini bölmek ve emperyalist gericilerin dünya kurtuluş hareketine yönelik komplolar düzenlemesine yardımcı olmaktır. Buna her yolla karşı koyul-

malıdır ki, başka bir bağlaşıklık, sosyalist ülkeler, dünya komünist ve ulusal kurtuluş hareketleri, gelişme yolundaki ülkelerin tüm ilerici ve yurtsever güçleri arasındaki, dirimsel çıkar ve amaçların birliğine dayanan bağlaşıklık güçlensin.

Çin yöneticilerinin, gerek sağ gerekse «sol» her çeşit oportünist ve revizyonist grubun bölücü faaliyetleri, dünya komünist ve işçi sınıfı hareketlerine ve ulusal kurtuluş savaşımına büyük zararlar vermeye devam ediyor. Çinli yöneticiler ve öteki oportünist gruplar sahteciliğe ve Marksist-Leninist teorinin hayasızca çarpıtılmasına başvuruyorlar ve gelişme yolundaki ülkeleri doğal dost ve bağlaşıklarından – Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluğun öteki üyeleri – yalıtılamayı biricik amaç edinen zararlı bir dış politika yürütüyorlar. Bu politika gelişme yolundaki ülkelerin sağ ve gerici güçlerinin, sosyalist ülkelerle ilişkileri bozmak için hiç bir şeyden çekinmeyen hükümet çevrelerinin işine yarıyor.

Deneyim, özgürlüğüne yeni kavuşmuş halkların kapitalizme ve emperyalizme karşı verdikleri savaşın sosyalizmin kazandığı her yeni utkuyla, toplumsal, ekonomik, askersel ve kültürel alanlarda sosyalist düşünce ve ülkülerin her yeni başarısıyla genişlediğini ve toplumsal ilerleme yolunda, yeni ve mutlu bir yaşam kuruculuğunda daha önemli başarılar elde edildiğini gösteriyor. Gelişme yolundaki ülkelerin emperyalizme ve savaşa karşı, barış ve yumuşama için, dünya ekonomik ilişkilerinin demokratikleştirilmesi için yürüttükleri savaşımında elde edilen her yeni başarı, dünyanın sosyalist ve komünist yeniden kuruluşu süreci üzerinde olumlu bir etki yapmaktadır.

Tarihin İlerleyişi Durdurulamaz

Volodia Teitelboim

Şili Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Komisyonu Üyesi

Marksizm'in doğuşundan bu yana geçen 130 yılda ve Sovyetler Birliği'nin sosyalizmi kurmaya koyulmasından bu yana geçen altmış yılda, kapitalizmin gerek Marksist ideolojinin gerekse Marksist pratiğin «bozguna uğradığı»nı öne sürmediği tek bir gün geçmemiştir.

Kapitalist propagandanın yüzyılı aşkın bir süredir bundan dem vurduğuna bakılırsa, doğrusu bu pek garip bir «bozgun». Bu yersiz savı çürütmek için dünyanın bugünkü politik haritasına şöyle bir göz atmak yeter. Altmış yıl önce hiç bir yerde sosyalist sistem yoktu. Ama bugün güçlenmiş ve dünyanın birçok kesiminde – Avrupa, Asya, Amerika ve Afrika'da – yerleşmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra geçen her on yıl çok sayıda ülkenin sosyalizmi seçişine tanık oldu. Bunun sonucu, yirminci yüzyılın tarihinde köklü, belirleyici bir değişimin yer alması olmuştur.

Marksizm gerçek olur olmaz, kapitalizmin savunucuları var güçleriyle ona ideolojik bir almaşık aramaya başladılar. Felsefi idealizmin ve politik gericiliğin sayısız çeşitlemesine başvurdular. Bunların çalışmaları, moda gibi devresel iniş çıkışlardan geçerek, hızla yaygınlık kazandı ama daha büyük bir hızla da silinip gitti.

«Marksologlar» ve «Sovyetologlar» gerek aşırı «sol», gerekse aşırı sağ konumlardan, kampanya üzerine kampanya yürütüyorlar. Bunların saldırılarının hedefi sosyalizm, en başta da Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmdir. Bunlar komünist partilerine karşı, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketine karşı savaşıyorlar; değişmez belgileri «böl-yönet»dir.

Bir dizi başka ülkede olduğu gibi, Şili'de de bunların ana belgisi «top-tan ideolojisileştirme»dir. Pinoçet, Şili'de hiç bir yabancı ideolojiye, yani yurtdışında yaratılmış hiç bir felsefe ya da öğretiye hoşgörü göstermeyeceğini söylüyor. Bu, ülkenin yalnızca «kara-bela» Marksizm'e değil, ama aynı zamanda liberalizme, sosyal hristiyan görüşlere ve dünyanın herhangi bir yerinde varolan tüm öteki ideolojilere kapanması demektir. Gericilik önyargılarını, efsanelerini, nefret ve öfkesini ya da özünde en gerici ve körleştirici olan ideolojiyi dayatma hakkına sahip olurken, halktan düşünmeye son vermesi isteniyor. Faşizm, kendisiyle uyuşmayan her düşünceyi reddederken, her türlü zor biçimini kullanmaya, her cinayeti işlemeye hazırdır. Ne var ki, onun öfkesinin sivri ucu Marksizm'e yönelmiştir.

Öte yandan, Pinoçet'in «Doğu Dünyası»na beslediği nefret onu, kendisine aynı biçimde yanıt veren Pekin hükümetine sevgilerini bildirmekten alıkoymuyor. Pekin ile faşizm arasındaki bu birliktelik kimi Batı «Pekino-logları»nı, ideologların ve ideolojilerin «kolay değişirliği» tezini ortaya atmaya yöneltti. Bunlar Marksist konumların terkedilmesini «öğretilerin ve fikirlerin değersizliği» diye tanımlıyorlar. Diyorlar ki, «eylem adamları pratiklerini hiçbir zaman teorinin öngörülerine bağımlı kılmazlar.» Başka bir deyişle, ilkesizlik baştacı ediliyor. Pekin ile Pinoçet arasındaki sıkı ilişkiler anti-sovyet ve anti-marksist «Realpolitik» ten çıkagelen bir ideolojik uyumsuzluğun göstergesidir.

Emekçilerin kapitalizm boyunduruğu altındaki koşulları, tarih ve pratik açısından olabileceğinden de kötüdür. Onların temel çıkarları benzerdir ve burjuva toplumsal sisteminin sürdürülmesinde yararları yoktur. Bu durumda, burada işçi sınıfının savunduğu enternasyonalizmden yana çürütülemez kanıtların varolduğunu kavramalıyız. İşçiler ülkelerinde bir politik örgütlenme yaratma ve uluslararası düzeyde kalıcı ilişkiler oluşturmaya eşit ölçüde gerek duyarlar. Onların koşulları ve politik ve toplumsal erekları, tüm ülkelerde özünde aynıdır; bu, işçiler arasında hem ülke içinde hem de dışında dayanışma ve işbirliği için temel sağlar.

Emekçilerin enternasyonalizmini yükseltmek yalnızca işçi sınıfı ve komü-

nist hareket için değil, ama aynı zamanda kurtuluş hareketi, barış hareketi ve faşizme, emperyalizme, sömürgecilğe, ırk ayrımına ve öteki ezgi biçimlerine karşı savaşılan halklarla dayanışma hareketi için de birincil öneme sahip bir görevdir. Sosyalist ülkeler ve komünist partilerinin, aynı zamanda sosyal demokrat, hristiyan ve liberaller gibi farklı bir ideolojiye bağlı büyük grupların da Şili ve öteki Latin Amerika ülkeleri halklarına gösterdiği derin dayanışma bunu doğruluyor.

Varolan sosyalizm halkların en önemli kazanımıdır. Her sosyalist ülke sosyalizmin kapitalist sistem üzerindeki tam etkisinin maddeleşmesidir. Bu ülkelerden her biri devrimini somut tarihsel koşullar içinde gerçekleştirdi. Şili halkı da dahil, tüm dünya halkları için 1 Ocak 1979, Amerika kıtasında bulunan bir ülkede sosyalizmin etkisinin, Küba Devrimi'nin yirminci yıldönümünü gösteriyor. Bu küçük ada-ülkede gerçekleştirilen devrim – Marksizm-Leninizm'in yaratıcılıkla uygulanmasının bir örneği – Marksizm'in artık eskimiş olduğu yolundaki tüm savların inandırıcı bir biçimde çürütülmesi demektir. Bu devrim komünizmin yaratıcılığını ve gençliğini kanıtladı. Üçüncü Dünya'daki daha yeni devrimler – Etyopya ve Afganistan – tarihin ileriye doğru yolalmakta olduğunu gösteriyor.

Ortak Amaçlar İçin Birlik

Vasil Bilak

*Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi
Prezidyum Üyesi ve Merkez Komitesi Sekreteri*

Partimiz bu tür konferansları yararlı görmektedir. Hareketimizdeki kimi yoldaşların, uluslararası bir merkez yaratılmasına yönelik eğilimlere omuz vermekle suçlanmak korkusuyla, geniş konferansların toplanmasını desteklemedikleri bir sır değildir. Bununla birlikte, düşünce ve eylem birliği, proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılık dün olduğu gibi bugün de hareketimizin gücünü oluşturuyor. Komünistler her zaman biraraya gelmişler, düşünce değiş tokuşu yapmışlar ve görüşlerini açıkça söylemişlerdir. Elbette kimse uluslararası merkezi diriltmeye çalışmıyor. Ne ki, bizim için, Çekoslovakya komünistleri için sorun şu biçimde kendini ortaya koyuyor: Geçmişte uluslararası komünist hareketin bir merkezinin varlığı ona zararlı mı olmuştur? Marks'ın Enternasyonal'i'nin varlığından, partilerimizin Lenin tarafından kurulan, 1979'un Mart ayında 60. yıldönümünü kutlayacağımız Komünist Enternasyonal çerçevesinde oluştuğundan utanç mı duymalıyız ve bunu gizlemek zorunda mıyız? Tarihi, yalnızca yanlışlar ve eksiklikler taşıyormuş gibi göstermek istemek ve tarihten bugün için bu temel üzerinde geçerli sonuçlar çıkarmak istemek hareketimizde kimseye yarar sağlamaz.

Partilerimizin bağımsızlığı ve özerkliği belgelerimizde bir çok kez belir-

tilmiş ve doğrulanmıştır. Örneğin, 1969 Moskova Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nda şöyle denmiştir: Her parti, Marksizm-Leninizm ilkelerini kendine rehber edinir ve somut ulusal koşulları dikkate alırken, bütünüyle bağımsız biçimde politikasını işler, savaşım biçimlerini, yönlerini ve yöntemlerini belirler, durum ve koşullara göre sosyalizme barışçı ya da barışçı olmayan geçiş yolunu, sosyalizmin ülkesine özgü kuruluş biçimlerini ve yöntemlerini seçer. Aynı zamanda, komünist partilerinin çalışma koşullarının çeşitliliğine ve pratik ödevlere yaklaşımındaki farklılıklar ve hatta şu ya da bu sorun hakkındaki ayrılıklar özellikle emperyalizme karşı savaşımın can alıcı sorunlarıyla ilgili olarak uluslararası arenada kardeş partilerin birleşik eylemlerine engel olmamalıdır. Yine bu, Berlin Konferansı'nda benimsemiş olduğumuz belgenin temelini oluşturmaktadır. Burjuvazi, komünist hareketin hâlâ bu ilke için savaşmak zorunda kalacağını ve kimi partiler bağımsızlık ve özerklik özlemi duyarken, ötekilerin buna karşı koyacakları yalanlarını yayarak bu olguyu ister-yerek gizliyor ve çarpıtıyor.

Tarihsel deneyimimiz, her partinin bağımsızlığının ve içinde çalışmak zorunda olduğu savaşımın özgül koşulları nedeniyle bunun, enternasyonalizmle çelişmediğini doğruluyor. Tersine bu, ulusal ile uluslararası olanı birleştirmek gerektiğini, enternasyonalizmin yurtseverlikten ayrılmaz olduğunu ve her partinin çalışmasına muazzam bir yardımda bulunduğunu kanıtlıyor.

1968 yılı bunalımı, yurtsever tümceler ardında gizlenmiş anti-sovyetizmin hangi noktada tehlikeli ve uğursuz olabileceğini bize yeniden gösterdi. O dönemde, «sosyalizmin geliştirilmesinin» değil, tersine karşıdevrime kapıyı açmanın, Çekoslovakya'da sosyalizmi yok etme girişiminin sözkonusu olduğu biliniyor. Bir tehdit oluşturmaktan uzak enternasyonalist yardım Çekoslovakya'nın egemenliğini ve özgürlüğünü güven altına aldı ve güçlendirdi. Çekoslovakya'ya karşı yapılan saldırılar sosyalist topluluğun birliğine karşı, Avrupa'da yumuşama, güvenlik ve işbirliği politikasına karşı yapılmış saldırılardır. Hareketimizdeki kimi yoldaşların, Çekoslovakya'ya karşı saldırıların aslında genel olarak sosyalizmi, kendi ülkelerinin işçi sınıfını ve komünist partilerini hedef aldığını anlamamalarına ve anlamayı sürekli reddetmelerine içtenlikle üzülmüyoruz. Bu saldırılar insanları yanıltmak için, devrimci güçleri yanlış yola saptırmak için araçtırılar.

Çeşitli anti-sovyetik ve anti-sosyalist kampanyalara tepki göstermemek ve hatta bu oyunu oynamak, en azından kavrayışı kit olmak demektir. Böylesi bir tutum hem tek tek partilere, hem de bir bütün olarak komünist harekete zarar verir. Kimi kardeş partilerin, toplumun devrimci dönüşümünün temel ilkelerini programlarından çıkarmaları, proleterya enternasyonalizmi ilkesinden bile ve de hatta kimi zaman genel olarak Leninizm'den vazgeçmeleri bizi özellikle kaygılandırıyor.

Hiçbir partinin kendi yolunu seçme hakkını yadsımak istemiyoruz.

Bununla birlikte ortada bir sorun var: Programını işlemek için öğretimin temel ilkelerinden vazgeçmek niçin zorunludur? Anti-komünist merkezlere, varolan sosyalizme karşı savaşım için kozlar vermenin gereği ne? Temel ilkelerin terkedilmesi devrimci hareketi ve teorimizi zenginleştirecek midir? Bunun Marksizm'in yaratıcı yaklaşımıyla elbette ortak hiçbir yanı yoktur; bu, sosyal-demokratlığa doğru bir dönüşten başka bir şey değildir.

Proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin uygulanması, öznel bir seçim sorunu değildir. Bu, nesnel bir zorunluktur. Komünist hareketten kendisini yalıtlayan, ayrılan biri, proletarya enternasyonalizmi konumlarını terkedene kadar, bindiği dalı keser. Bu, bir söylevcinin benzetmesi değil, ne yazık ki ciddi bir gerçektir.

Burjuva propagandasının niçin sürekli olarak Sovyetler Birliği'ne ve varolan sosyalizmin öteki ülkelerine saldırdığı anlaşılabilir. Ne var ki, bazı komünistlerin bu saldırılara ortak olmalarının nedenini anlamak mümkün değildir. Düşünelim bir, bize hangi nedenle, hangi konumlardan hareketle saldırılıyor? İlk olarak, bizim yanlışlarımızın sonucu olmayıp, eski toplumsal rejimin mirası olan ve bizim de bütün araçlarımızla altetmek istediğimiz olguları bize yüklüyorlar. İkinci olarak, emperyalizmin bize karşı örgütlediği ve kullandığı ögelerin, sosyalizmi yıkmasına izin vermediğimiz için eleştiriliyoruz. Temelde bizden ne isteniyor? Belki, düşmanlarımızın faaliyetini hoş görmemiz ya da hatta sosyalizmin çözülmesi için bir olanak vermemiz mi?

Sınıflara bölünmüş bir dünyada demokrasi, özgürlük ve insan hakları sorunlarına aynı biçimde yaklaşmak Marksist olmayan bir yaklaşım, ağır bir yanıştır. Kitleler harekete geçirilmezse, bu, onları emperyalizme karşı gerçek insan hakları için savaşım yolundan saptırır ve yanlış yola sürükler. Varşova Antlaşması'nı imzalayan devletlerin Politik Danışma Komitesi'nin son Moskova toplantısında benimsediği bildiri, açık Marksist konumlardan hareketle, demokrasi, özgürlük ve insan hakları karşısında tutumumuzu belirliyor. Evet, sosyalist devrim eski düzeni yıkar, zenginleri mülksüzleştirir, yeni yasaları, yeni bir ahlak anlayışının temellerini yürürlüğe sokar. Gerçekte bu, sömürücü sınıfların «kutsal hakları»nı tehlikeye düşürür. Ve tam da bu haklardır ki, onlar için ayrı bir önem taşır. Gerisi, sosyalist ülkelerde yerleşik düzeni sallantıya düşürmek ve onların içişlerine kabaca karışmak için bir yeltenişten, bir bahaneden öte bir şey değildir.

Doğal olarak burjuvazi, gerçekliğimizi belli bir amaç için çarpıtmaya ve bozmaya çalışıyor: Sosyalist düzenin üstünlüklerini gizlemek, düşüncelerimizin yanısıra, varolan sosyalizm örneğinin çekici gücünü etkisizleştirmek. Bununla birlikte sosyalizm demokraside, toplumsal yaşamda, özgürlüklerde ve politik, ekonomik ve bireysel haklarda yeni bir niteliği içinde taşır; toplumsal yaşamın karşılaştırılamayacak ölçüde daha yüksek

bir düzeyini temsil eder; devletin yurttaşı olarak insana kendini tam yetkinleştirme olanağını verir. Sosyalist yasa düzeni tümüyle partinin politikasının özünü yansıtır: Bu, insanın genliğinin sürekli artırılmasıdır.

Her partinin kendi ülkesindeki ve dünyadaki durumu kendi başına değerlendirmeye hakkını yüksek sesle öne sürenlerin, partimize bu hakkı esirgemeleri çelişkilidir. Biz nesnel olguların çözümlenmesine dayanarak, 1968 yılı olaylarını karşıdevrimin bir saldırısı, Çekoslovakya'yı sosyalist topluluktan koparma girişimi olarak değerlendiriyoruz. Karşıdevrimin amaçları geçen on yıl içinde, gerçek niyetlerini bir çok kez kanıtladılar ve böylece bizim varmış olduğumuz sonucu doğruladılar. «Avrupa komünizmi»nin kimi sözcülerinin, bu akımın köklerinin 1968 Çekoslovakya olaylarına dek uzandığını açıklamaları bizi daha da şaşırttı. Bu konuda ne denilebilir? Yalnızca tek şey: Eğer bu hareket karşıdevrimden ve anti-sovyetizmden esinlenmişse, bu nasıl bir harekettir?

Sosyalizm dünyadaki durumun gelişimi üstünde artan bir etki yaparken, düşmanlarımızın saldırılarının her şeyden önce sosyalist ülkelerin dış politikasını hedef alması bütünüyle doğaldır. Yürürlükteki uluslararası yumuşama süreci, sosyalist ülkelerin barışçı politikasının düşmanlarının artan muhalefetiyle karşılaşılıyor. Yumuşamaya karşı emperyalist güçler ve gericiler geniş bir bağlaşma oluşturuyorlar.

Bugünkü durumda, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki tarihsel savaşım koşullarında, dünya emperyalizminin en gerici güçleriyle bağlaşmış olan Çin yönetiminin politikası dünyanın bundan sonraki barışçı gelişimi için büyük bir tehdit oluşturuyor. Dünya devrim cephesinin bağrındaki ayrılıkları ve ulusal sovenizmi körüklemeye girişimleri ve askersel çabaları örtbas etmek için devrimci, yurtsever ve enternasyonalist laf ebeliğinden yararlanılıyor.

Fekin'in dış politikasının özü anti-sovyetizmdir. Yine de söz konusu olan Çin ile Sovyetler Birliği arasında bir anlaşmazlık değil, Çin yönetiminin ilerleme güçlerine, ulusal kurtuluş, sosyalizm ve barış savaşımına karşı koyuşudur. Çin yönetiminin bu gerici politikasını görmemek ve hatta doğru bulmak, onu yüreklendirmek ve dünya kamuoyunu yanlış yönlendirmek anlamına gelir. Barış ve güvenliğin çıkarı doğrultusunda ödevimiz, Çin yönetiminin bu gerici politikasına karşı bütün ideolojik ve politik araçları seferber etmektir.

Devrimcilerin Sınanmış ve Denenmiş Silahı

Antonio Maidana

Paraguay Komünist Partisi Merkez Komünist Birinci Sekreteri

Lenin'in imzaladığı ilk bildirge, Barış Bildirgesi, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin enternasyonalizminin en yüksek ifadesiydi, çünkü o adil ve

demokratik bir barış sorununu gündeme getirirken yalnızca Rusya ve öteki savaşan ülkeler halklarının değil, ama tüm dünya halklarının çıkarlarını savunuyordu. Aynı zamanda, Sovyet Cumhuriyeti işçi sınıfı ve öteki tüm ilerici güçlerin dayanışma ve desteğine güveniyordu. Emperyalizm genç Sovyet Cumhuriyeti'ne karşı silâhlı salgın hareketine giriştiği zaman, birçok ülkeden binlerce gönüllü Kızıl Ordu saflarında savaşmaya koştu. «Rusya'dan Ellerinizi Çekin!» belgisi dünyayı sardı. O tarihten bu yana ilk sosyalist ülkeyle, dünya devriminin kalesiyle dostluk ve dayanışma, Marksist-Leninist gerçek devrimciler için proletarya enternasyonalizminin temel taşı olmuştur ve öyle de kalmaktadır.

SBKP ve Sovyetler Birliği yüce Lenin'in buyruklarına bağlı kalarak, her zaman ve her koşulda halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşına en büyük desteği sağlamıştır. Yeni Sovyet Anayasası, enternasyonalizmi bir devlet yasası olarak benimsedi.

Oportünist ve revizyonistlerin enternasyonalizmden sapma eğilimlerine karşı, Marksizm-Leninizm'in bu canalcı ilkesi kesintisiz gelişip zenginleşiyor. Kimilerinin sandığı gibi, proletarya enternasyonalizmi ömrünü tüketmiş değildir. Tersine bu, Komünist ve İşçi Partilerinin 1969 Uluslararası Toplantısı'nda çarpıcı bir vurguyla onaylandı. Toplantı, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılığın, komünist ve işçi partilerinin etkililiğinin ve güvenli bir doğrultuda ilerlemesinin vazgeçilmez bir koşulu, tarihsel amaçlarına ulaşmalarında başarının güvencesi olduğunu vurguladı. Konferans, enternasyonalizmin içeriğini yeni bir biçimde tanımladı: «Sosyalist ülkeler halkları, kapitalist ülkelerdeki işçiler, demokratik güçler, kurtuluşa yeni kavuşmuş ve ezilen halklar, emperyalizme karşı, barış, ulusal kurtuluş, toplumsal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm için ortak savaşımında birleşin!» (1) Bu ilke uluslararası komünist hareketini biraraya getirir ve çağımızın üç büyük gücünü birleştirir: Dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketi. Örneğin, Küba ve Vietnam'a sağlanan uluslararası yardım bu ilkenin çarpıcı bir maddeleşmesi olmuştur.

Proletarya enternasyonalizmi uluslararası komünist hareketin kendi içinde burjuva milliyetçiliğine karşı, ulusal özgüllükleri Marksizm-Leninizm'in ortaya çıkardığı toplumsal gelişmenin genel yasalarının karşısına dikme ve böylelikle bu yasaları gözardı etme eğilimlerine karşı savaşımla gelişip güçlendi. Pekin yöneticilerinin «üç dünya» teorisi Marksizm-Leninizm ilkelerine yabancıdır ve sınıf savaşımı yasalarını çarpıtmaktadır. Çağımızın temel çelişkisi olan emperyalizm ile sosyalizm arasındaki çelişkiyi ve sosyalist dünya sisteminin varlığını yoksayma çabalarını yansıtmaktadır. Özünde bu teorinin amacı, böylelikle Sovyetler Birliği ve öteki

(1) Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Toplantısı, Moskova, 1969, Prag, 1969, s. 39.

sosyalist ülkelere karşı, dünya anti-emperyalist hareketinin birliğine karşı emperyalizmle bir bileşik cephe kurmaktır. Maoçu yöneticilerin bu anti-marksist teorisinin temelini oluşturan hegemonyacı emellerini ve büyükgüç şovenizmini görmek hiç de zor değildir. Burada ayrıca kapitalist propagandan bol bol alkış toplayan arsız anti-sovyetizmlerinin açıklaması da yatıyor. Pekin yöneticilerinin proletarya enternasyonalizmiyle birlikte Marksist-Leninist ülkelere ihaneti, boylu boyunca kana batmış faşist Pinoçet cuntası, tiranlık ve soykırımı politikası izleyen Somoza rejimi, güney Afrika'daki faşist ve ırkçı hükümetler de içinde olmak üzere, dünyanın en gerici ve en tutucu rejimlerine sağladıkları sistemli ve gittikçe artan destekte açık seçik görülüyor. Dahası var, bunlar Sovyetler Birliği, Küba ve Vietnam'a karşı ardnietli karalama kampanyalarına hız verdiler. Şurasını unutmamak gerekir ki, milliyetçilik uluslararası komünist hareket ve tüm öteki devrimci güçlerin birliğine saldırırken anti-sovyetizmi kullanır. Leonid Brejnev'in, «hiç bir koşulda ilkeleri taktik yararlarca feda edemeyiz»⁽²⁾ yolundaki sözlerini anımsamamak elde değil.

Proletarya enternasyonalizmini hedef alan saldırılar bugün, Marksizm-Leninizm'in proletarya diktatörlüğü ve işçi sınıfı ile komünist partisinin rolü gibi genel yasaları konusunda, hem de, bu yasalar yaşayan sosyalemin kuruluş pratiği ile, uluslararası hareketin tüm deneyimi ile tamamen doğrulanmış olduğu halde, kuşku saçanlarca da destekleniyor.

Bu türden tüm «görüşler» şu ya da bu biçimde ortak bir temele sahiptirler: Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin çağ açıcı rolünü ve onun dünya devrimci süreci üzerindeki muazzam etkisini onaylamaktan kaçınmak ve Büyük Oktobr Devrimi'nden bu yana proletarya enternasyonalizminin SSCB'ye düşmanlıkla, bugün gelişmiş bir sosyalist topluma sahip olan ve komünizmi kuran, dünya devrimci hareketinin benimsenmiş öncüsü olan Sovyetler ülkesiyle dayanışmadan uzak durmakla bağdaşmaz olduğu gerçeğini yadsımaya kalkışmak. Dayanışma, halkların emperyalizm, faşizm, sömürgecilik ve yenisömürgeciliğe karşı, barış ve toplumsal ilerleme için savaşımında Sovyetler Birliği'nin rolüne kendi deneyleri ile inanmış olan demokratik ve ulusal kurtuluş hareketlerinin, hemen hemen tüm komünist ve işçi partilerinin, öteki ilerici partilerin benimsedikleri tutumdur.

1969 toplantısından bu yana halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımıyla uluslararası dayanışmanın sınırsızca gelişmiş olduğu güvence söylenebilir. Sovyetler Birliği, Küba, DAC ve öteki sosyalist ülkelerin enternasyonalist yardımları sayesinde emperyalizmin ve yandaşlarının saldırısını geri püskürten kahraman Angola ve Etyopya halklarının utkuları özellikle vurgulanmaya değerdir. Afrika halklarının sömürgecilik, yenisömürgecilik, faşizm ve ırkçılığa karşı savaşındaki utkuları ve özel olarak

(2) L. İ. Brejnev, «Sosyalizm Dünyası, Yüce Fikirlerin Utkusu», Moskova 1978, s. 593.

köhnemiş feodal erki silip süpüren, emperyalist saldırıyı bozguna uğratan ve iç ve dış gericiliğin planlarını suya düşüren Etyopya devriminin de-neyi — tüm bu utkuların dünya devrimci hareketi için muazzam değeri vardır.

Sosyalist ülkelerin, başta Sovyetler Birliği'nin Latin Amerika halklarıyla savaştan, etkin dayanışması giderek daha geniş boyutlara ulaşıyor. Bunun örneğini Şili, Uruguay, Brezilya, Nikaragua, Paraguay halklarının, faşist ya da faşist biçimi rejimlerle yönetilen öteki ülkeler halklarının kahra-manca savaşıyla dayanışmada görüyoruz. Geçenlerde Madrid'de dü-zenlenen Şili halkıyla uluslararası dayanışma konferansında dünya dev-rimci ve ilerici güçlerinin önde gelen temsilcileri faşist Pinoçet cuntasının vahşetini kınadılar. Pinoçet, Stroessner ve öbür diktatörler gibi ABD em-peryalizminin sadık bir maşası olan gaddar tiran Somoza'ya karşı Nika-ragua halkının yürüttüğü savaşla dayanışma genişliyor.

Latin Amerika ve Karayip Ülkeleri Komünist Partileri'nin Konferansı, dünya sosyalist sistemiyle, özellikle de Sovyetler Birliği'yle dayanışmanın Latin Amerika halkları için belirleyici olduğunu bildirdi ve bu partilerin temsilcilerinin «Lenin'in anayurduna ve onun yarattığı Bolşevik Parti'ye olan saygı, inanç ve takdirlerini yineledikleri»ni belirtti.

Paraguay halkı da, faşist Stroessner diktatörlüğüne, emperyalistlerin ve toprak sahiplerinin sömürüsüne karşı uzun ve kahırlı savaşımında ulus-lararası dayanışmayı yanında duyuyor; bu dayanışma faşist Stroessner kliğinin içyüzünü tümüyle açığa vurma, onun yalıtılma ve politik tutuk-luların salıverilmesini sağlama savaşına güçlü bir etki yapıyor.

Parti Merkez Komitemizin son plenum toplantısı bu dayanışmanın muazzam değerini vurguladı ve kendi payına halkımızın dayanışmasını dile getirerek, sınıf kardeşlerimizin kahramanca savaşımalarını, tüm halk-ların, devrimci ve demokratik güçlerin özgürlük, demokrasi, barış ve sos-yalizm savaşını destekleyen bir bildiri kaleme aldı. Plenum toplantısı, Maocu yöneticilerin politikasını, anti-sovyetizmi ve anti-komünist prôpa-gandanın tüm biçimlerini, tüm anti-emperyalist ve devrimci güçlerin ulus-lararası dayanışması ve birliğin güçlendirilmesini engellediği gerekçe-siyle mahkum etti. Emperyalizm ve gericiliğin zindanlarındaki tüm tutuk-luların yaşamlarının kurtarılması ve salıverilmelerinin sağlanması için dayanışmayı yükseltme çağrısında bulundu.

Emperyalizmin ve dünyadaki en gerici güçlerin hain Pekin yönetimiyle üzerinde birleştikleri temel olan anti-sovyetizm, emperyalizm ve faşizme karşı, dünya barışını koruma, halkların bağımsızlık ve özgürlüğü, demok-rasi ve sosyalizm savaşımında karşılıklı uluslararası dayanışmayı güçlen-dirmenin dirimsel gerekliliğini tehdit eden başlıca tehlikedir. Maocu yön-e-ticilerin sosyalist ülkelerle dostluk ve dayanışmayı reddetmeleri ve en

gerici rejimlerle bağlantıya geçmeleri Marksizm-Leninizm ilkelerine ve halkların genel olarak anti-emperyalist savaşımına ihanettir.

Proletarya enternasyonalizminin değerini azımsama, bu kavramı çağı geçmiş, yıpranmış sayma ve kimi komünist partilerini SBKP'ye, öteki sosyalist ülkelerin kardeş partilerinin karşısına çıkarma yönündeki her türlü eğilimler devrimci güçlerin birliğinin pekişmesine değil, aksine bunun engellenmesine hizmet eder ve sınıf düşmanlarımızın işine yarar. Proletarya enternasyonalizmine kesin bağlılık ve uluslararası komünist hareketin Marksist-Leninist birliğini, tüm devrimci güçlerin dayanışmasını sağlamlaştırma yönünde aralıksız çalışmak komünist partilerinin, her Marksist-Leninist'in kutsal ödevidir.

ABD Emperyalizmine Karşı Savaşım

Guss Hall

ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri

Yaşam, daha çok görüş değiş tokuşunu, daha çok danışma toplantısını ve daha çok tartışmayı dayatıyor. Tarihin, komünistlerin yakından ve dolaysız ilgili oldukları toplumsal, ekonomik, politik ve ideolojik gelişmeleri öne çıkarmakta oluşu büyük bir buluş değildir. Bu anın yeni niteliği dünya devrimci sürecinin, yaşamın ana akımı haline gelmiş olması gerçektir. Bu süreç, insan toplumunun tüm kesimlerinin merkezel başvuru noktası durumuna gelmiştir.

Sosyalizm ve komünizm kuruculuğunun, dünyanın gelişmesi üzerindeki etkisi, ABD devlet tekeli sermayesinin iki sistem arasındaki savaşıma gösterdiği tepkide görülebilir. Marksizm-Leninizm bilimi hiç bir ülkede, ABD'de olduğundan daha fazla kötülenmiş, yadsınmış ve çarpıtılmış değildir. Ve bu bilim, ileri kapitalist gelişiminden ötürü, hiç bir ülkede ABD'den daha açıkça uygulanabilir ve geçerli değildir.

Dünya devrimci sürecinin güçlerinin tarihsel meydan okumasıyla nasıl başedeceği sorunu, ABD emperyalizmi için, şimdi onun hem iç hem de dış politikasının yönünü büyük ölçüde belirleyen en duyarlı sorun olarak ortaya çıkmıştır. Bu şimdi onun ideolojik saldırısının da birincil özü ve odak noktasıdır.

ABD kapitalizmi ile ileri sosyalist ülkelerin en açık karşıtlar olmaları nedeniyle, sosyalizm ABD emperyalizmine özel ve özgül bir meydan okuma sunmaktadır. Bu, onun savaş politikalarına, emperyalist saldırganlığına, ekonomik dünya egemenliğine, ırkçılık politikalarına, nükleer tehdit politikalarına, bilim ve teknolojiyi özel şirketlerin kârları için kullanmasına bir meydan okumadır. Bu, bir meydan okuma ve dolaysız etkidir.

Bu yüzden, ABD emperyalizminin amaçları konusunda hayallere yer

yoktur. Onun askersel, ekonomik ve ideolojik çabaları ve stratejik hazırlıkları, öbürlerinden önce dünya devrimci sürecini yavaşlatma, durdurma ve geri döndürme hedefine yöneliktir. ABD emperyalizmi bunu tarihsel özgörevi olarak görüyor. Onun politikalarının içsel özü işçi sınıfına düşmanlık, ulusal kurtuluşa düşmanlık ve sosyalizme düşmanlıktır. Bu, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana giderek her hükümet yönetiminin ana yol gösterici ilkesi haline gelmiştir. Demek ki buradan şu sonuç çıkıyor: Dünya devrimci sürecinin üç bileşeninin ürünü olarak meydana gelen herşeyin ABD emperyalizminin politikaları ve tarihin akışı üzerinde env önemli ve dolaysız bir etkisi vardır.

ABD emperyalizminin tarihin akışına ve dünya devrimci sürecine karşı direnen güçlerin ekseni olması nedeniyle kapitalizm ile sosyalizm arasındaki ekonomik ve askersel güç dengesindeki değişim nedeniyle pek çok çelişik gelişmeler vardır. Emperyalizm, tarihin akışını durduramaz. Ulusal kurtuluşun ya da sosyalizmin her utkusu onun için bir yenilgi, zorunlu bir geri çekilmedir. Sovyetler Birliği'yle her dostluk antlaşması, emperyalizme karşı her bildiri, proletarya enternasyonalizminin her dile gelişi, emperyalizm için bir gerileme, amaçlarının gerçekleşmesine engeldir. Ama bir şeyler yapmaya çabalamadan, durmadan gerilemeyi kabullenmek emperyalizmin iç doğasında yoktur. Demek ki, manevra ve geri çekilme taktik adımları, stratejik saldırı savaşları için çok boyutlu hazırlıklarla birarada bulunur.

Dolayısıyla, herhangi bir askersel denge kavramını ya da emperyalist egemenliğin tüm biçimlerine son verilmesini reddeden ve tarihin akışını geri döndürmeye kararlı olan Pentagon'u ve tekelci sermayenin bir kesimini görüyoruz. Pentagon, hiç bir ön açıklamada bulunmadan, – ezip parçalama temeli üzerinde – bir stratejik nükleer ilk darbe gücünü yapılandırmaya ve yerine koymaya çalışıyor. Bu en tehlikeli gelişmelerden biridir, çünkü ilk darbe yeteneğini bir ilk darbe politikasından ayırmak olanaksız değilse bile zordur.

Dünya devrimci sürecinin güçlerini zorlama, ayartma ve provokasyonun dayanak noktasının – çabaların askersel, ideolojik ve mali tabanı – sınır merkezinin ABD emperyalizmi olduğu konusunda kuşkuyla yer yoktur. Bunun getirdiği sorun ve tehlikeler küçümsenmemelidir. Bu yüzden, ABD'de yaşayan bizler, pratikte bir askersel denge kavramını yadsıyanın ABD emperyalizmi olduğunu dikkate almadan «askersel eşitlik» gibi kavramları savunmayı hatalı sayarız.

Biz Sovyetler Birliği, Küba ve öteki sosyalist ülkelerin ulusal kurtuluş için savaşan halklara verdiği yardımı övgüyle karşılarken, emperyalizmin karışma ve girişimlerini kınarız. Aynı eve iki insan birbirinin karşıtı niyetlerle girebilir: biri soymaya, öbürüyse yardım etmeye. Biz yardım edenleri övüyor, niyetleri soygunculuk olanları kınıyoruz.

Varşova Antlaşması ülkelerinin Politik Danışma Komitesi'nin her tür silâhlarda ve askersel bütçelerde indirim yapılması yolundaki çok yönlü ve geniş kapsamlı yeni önerileri, bu çerçevede içinde, tarihin doğrultusunu etkileyen maddi bir güç oluyor. Bunun, iki sistemin amaçları bakımından karşılaştırılmasını sağlamak gibi büyük bir gücü vardır.

ABD emperyalizmine karşı savaşlarımızda saldırganlık yönünde ilerleyen politikaları dikkate alıyoruz. Ama aynı zamanda emperyalizmin zayıflığını, çelişkilerini ve yolunun üstündeki engelleri de hesaba katmamız gerekir. ABD emperyalizmi için yolunun üzerindeki – ve onun başlıca amacıyla çelişen – ana engel, dünya devrimci sürecini ilerleten güçlerin büyüyen kudretidir. ABD emperyalizmini gerilemeye ve manevra yapmaya zorlayan, bu sürecin gücüdür.

ABD emperyalizminin çelişki ve zorluklarının iç alanda nasıl yansıdığını gözönüne almamız gerekir. Dünya güçler dengesindeki ve ideolojik düşünce kalıplarındaki değişiklikten ötürü, askersel çözümler her geçen gün daha az gerçekçi ya da olanaklı oluyor. Ama ilk darbe mantığından dolayı, askersel bütçe şişmeye devam ediyor. Denetim dışında süregiden enflasyonda, bu önemli bir etmen olmaktadır.

Bu şişme, bugün tüm işçi ücretlerinin % 37'sini alıp götürün vergiler getiriyor. Her yıl işçi gelirlerinin 400 milyar dolarına el konuyor. Bir işçinin ücretinin % 70'inden fazlası vergiye ve – ya kira ya da taksit biçiminde – konuta gidiyor. Bu, sınıf savaşımına, sömürüye yeni bir boyut ekliyor.

Tereyağ ile silâh arasındaki, dev askersel bütçe ile toplumsal gereksinimler için harcamalar arasındaki çelişki ABD'de bugünlerin patlamaya en hazır politik konusu haline gelmiştir. Enflasyon, vergi artışı, doların bunalımı, işsizlik sorunları ve şimdi de yeni bir ekonomik bunalımın yaklaşması hep içiçe geçmiştir.

Tekelci sermayenin bu sıkıntı ve sorunlara yanıtı, işçi sınıfı ve halka karşı eşi görülmedik, çok yanlı bir saldırı yürütmek olmuştur. Otomatikleştirilmiş donatımla tırmandırılan ve denetlenen üretimin hızlandırılması kopma noktasına dek zorlanıyor. Saldırının amacı yaşam düzeyini düşürmektir. Bu saldırının önemli bir özelliği ırkçılık ve ayrımcılığa, daha büyük ölçüde başvurulmasıdır.

Bu politikaların sonucu bir öfke, savaşçanlık ve geriletme savaşımını dalgasının kabarmasıdır. Bu saldırının sonucu işçi sınıfı ve halkın radikalleşmesi sürecinin hızlanmasıdır. Sendika üst yöneticileri geçenlerde, on yıllardır hiç ağızlarına almadıkları «sınıf savaşımı» ve «sınıfsal savaş» gibi kavramları kullanır oldular. Bu, sıradan sendikalı yığınlar arasında derin değişikliklerin yer almakta olduğunu yansıtıyor. Bu «sınıfsal» patlamaları yalnızca geleneksel politik yapıda politik ödümler kazanma girişimleri olarak değerlendirmek dar görüşlülük olur. Aslında, bu patlama-

lar, altında bir lav denizinin kaynamakta olduğu volkandan dumanlarının fışkırması gibidir. Marksist-Leninist'lerin görevi – söylevci sendika yöneticilerinin, görünüşlerinin tersine, herhangi bir barikata koşmakta olmadıklarının bilincinde olarak – volkanı serbest bırakarak, lavı politik sınıf savaşımına yöneltmektir.

Değışen dünya güçler ilişkisine ABD emperyalizmine karşı savaşım açısından yaklaşan bizler, kapitalizm dünyasından bir sosyalizm dünyasına tarihsel geçişin, dünya devrimci sürecinin tüm partizanlarını birlik sorununda yeni bir değere – daha yüksek bir öncelik ve daha büyük bir vurguya – ulaşmaya zorlayan bir noktaya gelmiş olduğunu hissediyoruz.

Şili'deki faşist kasaplara, Angola'daki karşıdevrimci güçlere, Bangladeř halkının cellatlarına politik, askersel, ekonomik ve ideolojik yardım ve destek sağlanması karşısında insan nasıl sessiz kalır, bunları nasıl görmezlikten gelebilir ya da alkışa boğabilir? Ya da sosyalist Vietnam'ı hedef alan en iğrenç provokasyonlar ve saldırılar karşısında insan nasıl sessiz kalabilir? Sosyalizmin bir partizanı olarak, anti-sovyetizm yoluyla sosyalizme karşı en iğrenç karalama kampanyası karşısında ses çıkarmamak nasıl mümkün olabilir? Emperyalizmle, sosyalizm ülkelerini hedef alan gizli askersel paktlar karşısında insan nasıl sessiz kalabilir? Dünya devrimci sürecinin güçlerini olabildiğince çok parçaya bölme çabalarından oluşan 20 yıllık kampanyayı insan nasıl görmezden gelebilir? Bu gibi Maocu politikalar ABD emperyalizmine bir meydan okuma değildir. Bunlar, dünya devrimci sürecinin güçlerine karşı bir meydan okumadır. Sessiz kalmak yalnızca bu canice girişimlerin zararını çoğaltır. Sessiz kalmak birliğe katkı yapmaz; dağınıklığa katkı yapar, çünkü herhangi, biri için, politik caniliğı destekleme nedeniyle ses çıkarmamak ile oportünistçe sorumluluktan kaçmak için sessiz kalmak arasındaki farkı bilmek mümkün değildir.

İki sınıf, iki toplumsal-ekonomik sistem arasındaki savaşımdaya yaklaşımımıza, bir sınıf olarak tekelci sermayenin, iç nesnel yasalarının dışında bir işlev göstermeyeceğı için, ilerici bir güç olmadığı ve olamayacağı gerçeğı yol göstermelidir. O, bir sınıf olarak, tarihteki eski rolüne dönemez, dönemeyecektir de. Ne yol göstermeler, ne dilekler, ne de yalvarıp yakarmalar tekelci sermayenin iç doğasını değiştirebilir.

Leninizm Modern Çağı Anlamanın Anahtarını Verir

Rodney Arismendi

Uruguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri

Bu konferansın konusunun çağımızın özüyle ya da başka deyişle Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'yle açılan ve dünya tarihinin gidişini temelden değiştiren tarihsel dönemin özüyle ilgili olduğuna inanıyoruz. Oktobr

Devrimi'nin, tüm dünya tarihini altüst eden ve dünyanın gelişiminin en ileri kolunu ve bu gelişimin temel dinamik etmenini oluşturan bir sosyalist devletler sisteminin oluşmasına yol açan bir çağı başlattığı olgusundan yola çıkmak zorundayız. Bu sistem tüm dünya halklarının ve işçi sınıfının başlıca kazanımını oluşturmaktadır. Tersi durumda, tarihin sosyal demokrat yorumlanışına doğru kayarız. Bu yoruma göre sosyalizm, gerçekleşmesi uzak bir gelecekte beklenen erişilmez bir ülküdür. Çünkü bu sava göre, Ekim Devrimi'yle başlayan utkan sosyalist devrimler, sosyal demokrasinin önceden formüle ettiği ideal modellere uymamışlardır.

Başka deyişle, devrimci, demokratik ve ulusal kurtuluş hareketleri ve çağımızın tüm ilerici eğilimleri karşısında komünist ve işçi partilerinin ilkeli tutumuna bağlılığımızı kanıtlamak için, çağımızın ilerlemesini sosyalist devrimin başarıya ulaştığı ülkelerle ve en başta Büyük Ekim'in ülkesiyle birlik içindeki ve enternasyonalist akımların kurduğu sıkı ilişkiden kaynaklanan ölçütlerde değerlendirmek zorundayız.

Yine aynı nedenle, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin tutumu sorununun dünyanın yazgısını – dünya sosyalist devriminin gelişmesini ve emperyalizmin iflasını – ilgilendiren temel ve büyük bir stratejik sorun özelliğini taşıdığı kanısındayız. Dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş bile işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki temel çelişkiyi zorunlu olarak tarihsel sürecin merkezine koymaktadır. Geçmişte bu çelişki kapitalist toplumun bağında yer alırken, bugün iki sistemin karşı karşıya gelmesi biçimine dönüşmüştür ve dolayısıyla dünyanın gelişiminin tüm öteki çelişkilerini içine almaktadır.

Bu ana çelişki temeli üzerinde başka çelişkilerin ortaya çıktığı görülüyor: Bir yanda emperyalizm öte yanda sömürgeler, yarıömürgeler ve bağımlı ülkeler; tüm emekçileri çevresinde toplayan işçi sınıfı ile kapitalist ülkelerin burjuvazisi. Tümüyle doğaldır ki, Ekim Devrimi'nin ve öteki sosyalist devrimlerin, utkusu savaş ve barış sorununa yeniden ışık tutuyor.

Komünist Enternasyonal'in kurulması ve Leninizmin utkusu çağımız için belirleyici olan bu temel tarihsel değişiklik ile belirlenmiştir. Başlıca üç akım, demokratik ve anti-emperyalist akımlar ile burjuvazinin belirli bölümlerinin biraraya geldikleri nesnel bir birlik oluşturunyorlar.

Komünistler için bu, Lenin'in dünya sosyalist devrimi hakkındaki devrimci teorisinden ileri gelen büyük bir stratejik sorundur. Dünya sosyalist devrimine anti-emperyalist tüm ilerici güçler, barışı savunan herkes katılır. Sosyalist devletler topluluğu, dünya sosyalist devriminin ana akımını, tüm anti-emperyalist ve devrimci güçlerin en önemli kazanımını oluşturur. Başka bir tutum takınmak, erkte olmadığımız zaman devrim ilerler, erkin ele geçirilmesinden sonra ise çekiciliğimizi yitiriz biçiminde değerlendirmek anlamına gelecektir. Böylesi bir değerlendirme bozgunculukla eş anlamdadır; devrimci ve sosyalist dönüşümler teorisini gerçekleştirmeye

yaraşır olmamak demektir. Yine bu, sosyal demokratlarla yapılan tartışmalardan, Bolşevikler ile Y. Pyatakov arasındaki parti içi polemikten, Rosa Lüksemburg ile yapılan tartışmalardan geçerek gelişmiş olan ve Leninist emperyalizm teorisinde önemli bir yer tutan sömürgeci ve ulusal sorun dahil, tüm sorunların bir gözden geçirilmesini içermektedir. Komünist Enternasyonal'in 2. Kongresi'nde, sömürgeci ve ulusal sorun, diyordu Lenin, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki temel çelişkinin bağlamında ele alınmalıdır. (1) Ve tüm çağdaş gelişim, Lenin'in bu dahice öngürüsünü doğrulamıştır. Sömürge sisteminin dağılması, kapitalist olmayan gelişme yolları, sosyalist yönelimli devletlerin varlığı, karşıdevrim ihracına dek varan bir cepheleşme; kısacası tüm çağdaş gelişim Lenin'in bu dahice düşüncesinin gelecek için taşıdığı önemi ortaya koymuş, Leninizmi çağımızın Marksizmi, büyük bir çağdaş devrimci teori haline getirmiştir.

Dünya devrimci hareketi aynı nedenlerle Leninizm için, sosyal demok-rasiye ve öteki akımlara karşıt bir partinin kurulması için savaşımı ön plana koymaktadır. Herşeyi toz pembe görmek, geçmişte yanlışlıklar yapılmadığını sanmak nesnel bakış eksikliği göstermek olurdu. Biz emektar komünistler, geçmişte bazen kesin olamadık; SSCB'nde sosyalizmin gelişiminin ulaştığı düzeyi abartma eğilimi gösterdik ve bu sürecin getirdiği güçlükleri, çelişkileri ve sorunları kabul etmedik. Yine de, dünya tarihi açısından haklıydık, çünkü içinde yaşadığımız dünya Ekim 1917'de doğmuştu.

Kimi zaman, kendi saflarımızda dahi Manihist eleştiri yapıyor. Bu ne demektir? Yazarlarımızın birçoğu tarihi zayıflıklar, çelişkiler, güçlükler ve hatalardan arındırarak sunuyorlar. Tarihe böylesi bir yaklaşım kuşkusuz yanlıştır; sosyalizmin tarihini, onun temel tarihsel özünü, kazanımlarının büyüklüğünü, tüm yönleriyle dünya sosyalist devrimi için açtığı muazzam açılımları gölgede bırakarak bir hatalar, güçlükler ve sorunlar dizisi olarak göstermek de Manihizmin (*) tersi olur. Kuşkusuz bu, tarihe yanlıştır bir yaklaşımdır. Utkularımızı kutladığımız özellikle şu günlerde hataları görmemek, bunları irdelememek, ders çıkarmamak kör olmak demek olurdu. Ancak, SSCB ve öteki sosyalist ülkelerin ikinci derecede bir sosyalizm inşa ettiklerini yaymak bir çok kez daha zararlı ve utanç vericidir.

Böyle bir şeyi ileri sürmek Leninizm'in doğduğu çağın çerçevesi içinde bu öğretinin önemini sınırlamak demektir. «Marks'a dönelim» deyimi, en iyi durumda, Marks'ın miras bıraktığı muazzam düşünsel zenginlikleri incelemeye devam etmek zorunda olduğumuz anlamına gelir. Bununla birlikte, «Marks'a dönüş» sorununu Lenin'in yaptığını yalnızca Marksizm'in bir biçimi olarak göstermek amacıyla ortaya atmak, Marks'ın teorisini –

(1) V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, c. 31, s. 248.

(*) Manihizm: Mardinli Mannes'in iyilik ve kötülük karşıtları ilkesine dayanan öğretisi – Editör.

bu canlı kaynağı – yeniden düşünmek yerine, Leninizmi ve onun evrensel uygulamasını sınırlamak, büyük önemini yadsımak, Leninizmi, yalnızca geri kalmış «Doğu dünyası» için geçerli bir görüş durumuna getiren özellikler taşıdığını kanıtlamaya çalışmak demektir.

Kısacası büyük gerçek Marks ve Lenin'in görüşlerinin birliğinde yatıyor. Ve çağımızı adım adım izlemek için tıpkı Lenin'in Marks'ın büyüklüğüne ulaşmayı bildiği gibi, Marks ve Lenin'in büyüklüğüne ulaşmayı bilmek gerekiyor. Yine büyük gerçek, ne dogmatizme dönmek, ne de bütün durumlar için geçerli bitmek tükenmek bilmez bir alıntılar kaynağına sahip olduğunu sanmak demektir. Ne Marks ne de Lenin'in bir çok yeni sorunun ortaya çıkışını öngörmeleri olanaklı değildi. Bir eylem kılavuzu olarak Marksizm-Leninizm'den güç alan bizler bu yeni toplumsal, ekonomik ve politik sorunları yapıcı bir biçimde irdelemeyi bilmek zorundayız. Ne var ki, eğer Leninizm yadsınırsa ya da bu sözcüğü «yasayla» yasaklayacak kadar ileri gidilirse yaratıcılık yolunda bir adım ileri gidemeyiz, dogmatizme karşı savaşımın yarısını bile kazanamayız.

Üç devrimci akım arasındaki ilişkilerin büyük konusu, SSCB ve varolan sosyalizm ile dayanışmanın büyük sorunu elbette bugün, biz emektar komünistlerin otuzlu yıllarda incelemiş olduğumuz gibi değil, yeni bir biçimde kendini ortaya koyuyor. Bugün güçler oranı farklıdır, hareketimizin merkezi yoktur, her partiye düşen ödevlerin ve ulusal sorunların çeşitliliği sosyalizme giden yolların çeşitliliğinden ve her sosyalist toplumun morfolojik (şekilbilimsel) ayrımlarından kaynaklanmaktadır. Partilerin egemenlik, eşitlik ve özerklik ilkelerinin, kendi başlarına bir konum alma haklarının doğruluğu görüldü. Oysa şimdi, ulusal ile uluslararası arasındaki ilişki hiçbir zaman olmadığı kadar daha sıkıdır; her türlü uluslararası sorun SSCB'nin ve öteki sosyalist ülkelerin katılımı olmadan çözülemez. Bugün, dünya çapında birleşmiş varolan sosyalizm ile öteki güçler tarihin eksenini, uluslararası gelişme diyalektiğinin, barış içinde yanyana yaşamının ve dünya devrim sürecinin temel etmenini oluşturuyorlar.

Bugün faşizm tarafından ezilen küçük bir ülkedeki bir partinin Merkez Komitesi Birinci Sekreteri olarak biliyorum ki, dünya arenasında güçler oranı sosyalizm ve barış güçleri yararına gitgide daha çok değiştiği ölçüde düşmanlarımız daha zayıf, ülkenin bağımsızlığı o denli kesin olacaktır. Latin Amerika'da faşizmin sallantılılığı, özellikle dünyadaki güçler oranı, faşizmi yalıtılmak için koşulları biraraya getiren dünya kapsamında geniş bir dayanışma gibi bir çok etmenlere bağlıdır. Bu açıdan, Varşova Antlaşması üyesi ülkelerce öne sürülen, örneğin olumlu ve geniş barış platformunu övmekten rahatsız olmamamız gerektiği bana açık görünüyor. Bu platform, içerik olarak, barışa susamış her hişi tarafından desteklenebilir.

Ancak, uluslararası durumun karmaşık olduğu gerçeğini önemsememizlik

edemeyiz. Eğer emperyalizm, NATO'nun yeniden silâhlandırılması planını uygulamaya koyma isteği içinde askersel potansiyelini önemli ölçüde artırmayı başarıyorsa, silâhlı müdahale alanını Afrika ve başka yerlere dek genişletiyorsa ve en korkutucu, en çarpıcı ve en trajik olanı ise, silâhlanmayı politikasının tarihsel hedefi olarak koyan Çin yönetimiyle anlaşmaya varıyorsa, o zaman besbelli ki, uluslararası durum daha zorlu bir evreye girecektir.

Bu nedenledir ki, tüm yönleriyle barış sorunu kanımca günümüzdeki büyük uluslararası sorunlarla sınıksız bağlıdır. Yine kanımca, sosyalist ülkelerle dayanışmamızın soyut olamayacağı, ilkesel bir niteliğe bürünmesi gerektiği kesinlikle açıktır. Sosyalizm ile dayanışmanın büyük sorununa ve en sonu proletarya enternasyonalizmi sorununa bağlı olan dünya geleceğinin yazgısı ve bizim yazgımız kendi ellerimizdedir.

Öğretimizin Tükenmeyen Önemi

Alvaro Cunhal

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri

Varolan sosyalizm, hâlâ kapitalizm ve emperyalizmin zorbalığı altında yaşayan halkları esindiren bir gelecektir. Varolan sosyalizme ilişkin gerçekler dünyanın toplumsal yeniden yapılandırılmasında güçlü bir araçtır. Bunun bilincinde olan emperyalizm, karalama ve yalanlara başvuruyor, bu gerçekleri çarpıtıp gizliyor.

Portekiz komünistleri gerici baskı ve karaçalmalarının ne anlama geldiğini kendi deneylerinden bilirler. «İyi hal ve tutum» umuzu kanıtlamak, gelecekteki bir hükümete katılabilmemizin önkoşulunu hazırlamak için, Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere yöneltilen saldırılara, arasıra ya da özel durumlarda bile olsa, katılmamızı istiyorlar.

Partimizin bu konudaki görüşü açıktır ve iyice bilinmektedir. Portekiz'de kimi sorunların tek tek sosyalist ülkelerde kullanılmış olanlardan farklı yöntemlerle çözüleceğine inandığımızdan, bunları programımızda tümüyle bağımsız bir biçimde formüle ettik. Ama PKP, hiçbir anti-sovyet ve anti-sosyalist kampanyada asla dolaylı ya da dolaysız bir yer almayacak ve sosyalizm ve komünizm düşmanlarının korosunda Partimizin sesi hiçbir zaman duyulmayacaktır.

Komünistler için işçi sınıflarının çıkarlarına, sosyalizm ve komünizmin kurtuluşçu davasına bağlılık, büyük kapitalistlerin, latifundiyacıların (büyük toprak sahiplerinin) ve emperyalistlerin iyi niyetini, lütfunu, yandaşlık ya da hoşgörüsünü satın almak için kullanılabilecek bir şey değildir. Partimiz gerici baskıya istediği gibi burjuva demokrasisi içinde bir dekorasyon parçası olmayacaktır. Biz tüm enerjimizi özgürlüğü ve devrimin öteki kazanımlarını savunmaya yönelteceğiz ve olanca karmaşıklığı ve tehlike-

siyle birlikte şimdiki ortamda bile sosyalist hedefleri gözden uzak tutmuyoruz.

Partimiz, ülkedeki koşullara uygun olarak, Portekiz'de sosyalizmin kuruluşuna ilişkin kendi programını çizmiştir. Ama biz şuna inanıyoruz ki, bir kapitalist ülkede bir komünist partisi, programının farklılığı ne denli büyük olursa olsun, bu program kendini bugün varolan sosyalizmin karşısına koymamalıdır. Program, politik rejimi ne olursa olsun, kapitalist topluma karşıt olmalıdır. Kendi sosyalist kuruluş programını sosyalist ülkelerin gerçekliğine karşı ayarlamak, kendi ülkesinde sosyalizm savaşımını kaçınılmaz olarak sekteye uğratacaktır.

Kapitalist ülkelerde, sosyalist ülkelerin kazanımlarını, utkularını, deneyim ve gerçekliğini irdeleyip yaygınlaştırmak yığınları kazanmanın güvenilir bir yolu ve dolayısıyla sosyalizm savaşımının ayrılmaz bir parçasıdır.

Portekiz devriminin deneyi devrimlerin ne taklit ne de kopya edilebilir olduğunu ve devrimci güçlerin ereğinin içinde çalıştıkları ortamda en uygun çözümü bulmak olduğunu yeniden kanıtlıyor. Aynı zamanda, her ülkede devrimci sürecin kendine özgü özellikleri toplumsal gelişmenin nesnel yasaları çerçevesinde ele alınmalı ve bu arada dünya devrimci hareketinin deneyimi ve en başta da sosyalist devrimlerin dersleri gözönünde bulundurulmalıdır.

Sosyalist devrimlerin ve sosyalist ve komünist kuruluşun deneyi politik demokrasi ile ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlar arasında kopmaz bir bağın bulunduğunu gösteriyor. İşçi sınıfı hiçbir zaman, demokratik özgürlükler ile kapitalist sömürden kurtuluşu bağdaşmaz şeyler olarak görmemiştir. Portekiz devriminin deneyi de bunu doğrular.

Bu devrim sırasında tekелci gruplar tasfiye edildi, ekonominin başlıca dalları ulusallaştırıldı ve sosyalist tipte bir tarım reformuna başlandı. Bu devrimci kazanımlar Anayasa'da formüle edildi.

Yığın hareketinin Silahlı Güçler Hareketi'yle bağlaşıklık içinde sınırsızca serpilmekte olduğu devrimin başlangıç döneminde, gerici özgürlüklerden yararlandı (oysa ki daha o zamanlar bu özgürlükleri kaldırmayı planlıyordu) ve görünüşte demokratik bir rejimin kurulmasını destekledi. Şimdi gerici güçler demokratik bir rejimde devrimin kazanımlarını yokedemeyeceklerini anlıyorlar ve yeni bir diktatörlüğü erke getirmek hesabıyla Anayasa'nın tüm bir revizyonunu isteyerek, özgürlüklere ve demokrasiye açıktan açığa saldırıya kalkıyorlar.

Portekiz'de ikilem açık seçiktir: ya karşı devrim saldırısını sürdüreceğ ve başlıca devrimci kazanımları yok edecek, ki bu demokratik rejimin sonu demektir; ya da Portekiz halkı özgürlük ve demokrasiye sahip çıkacak, ki bu da tarım reformu, ulusallaştırma ve işçi denetiminin başarıyla savunulması demektir. Portekiz'de demokrasinin güçlendirilmesi sosyalizm yolunu açacaktır.

Dünya devrimci sürecinin muazzam gelişmesi karşısında emperyalizm, sosyalist ülkeler, komünist partileri ve dünya anti-emperyalist cephesinin çeşitli kolları arasında güvensizlik ve sürtüşmeler yaratmak için geniş bir araçlar dizisini harekete geçiriyor.

Pekin yöneticileri bu canavarca bölücü çabalarda emperyalizm ve en gerici güçlerle sıkı işbirliğine giriyor. Portekiz konusundaki davranışları kesinlikle bu doğrultudadır. Bu bozguncu çabaları boşa çıkarmak ve komünist hareketin, tüm anti-emperyalist güçlerin birliğini genişletip sağlamlaştırmak, komünist ve işçi partilerinin kutsal ödevidir. Partimiz SBKP ve öteki sosyalist ülkelerin kardeş partileriyle, kapitalist ülkelerdeki komünist ve işçi partileriyle ve halklarının kurtuluşu, yeni bağımsız devletlerin yaratılması için savaştan devrimci parti ve hareketlerle dostluk, işbirliği ve karşılıklı dayanışmayı ilerletmek için elinden geleni yapıyor.

Gerici propaganda, sağlam enternasyonalist konumlara bağlı kalan partilerin ülkelerindeki etkilerini yitirecekleri savını inandırıcı kılmak için büyük bir çaba harcıyor. Biz, halk arasında etkimizin gelişmekte olduğunu ve bizim ilkeli konumlara her zaman şaşmazca bağlı kaldığımızı söyleyebiliriz. Bu konular esneklik, etkili tepki ve değişen durumun ve güçler oranının gerçekçi bir çözümlemesini öngörür. Proletarya enternasyonalizmi ilkelerine dayanan uluslararası çabalar ile kararlı yurtseverliği birleştirme politikasına bağlı olarak Partimizin etkisi sürekli gelişiyor.

Düşmanlarımız PKP'nin Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle bozulmaz dostluğunu «bağımsızlıktan yoksunluk» etiketiyle damgalıyorlar. Ama biz, sınıf düşmanının baskısıyla SSCB ve sosyalist ülkelerden uzaklaşır ve varolan sosyalizme ilişkin tutumumuzu değiştirirsek, asıl o zaman bağımsızlığımızı yitiririz. İşçi sınıfının devrimci öncü kolunun bağımsızlığı, pratikte politikalarını dış karışma olmaksızın oluşturması demektir. Ama aynı biçimde (bu da eşit derecede önemlidir) bu, işçi sınıfının kurtuluşu için yorulma bilmeden, inatçı bir savaşım ve ideolojik ve ekonomik baskıya, karşı saldırılara direnme yeteneği de demektir. Bir partinin bağımsızlığı varolan sosyalizmle, kardeş partilerle ve tüm devrimci güçlerle güçlü dayanışmada, birliğe yaptığı katkıda ve proletarya enternasyonalizmine bağlılıkta dile gelir.

Bugün dünyada hız kazanan tarihsel savaşım, devrimci güçlere, utkunun ayrı ayrı grupların yalıtılmış eylemleriyle değil, işbirliği, eşgüdüm, karşılıklı anlayış, uyumlu eylem ve birlik ile, Marksizm-Leninizm'i bu birliğin ideolojik harcı yapmakla kazanılabileceğini öğretiyor.

Komünist Manifesto'nun yayımlanmasından bu yana yüzyıldan fazla ve Lenin'in ölümünden bu yana da yarıyüzyıldan uzun bir süre geçti diye, tarihsel deneyimin ve yeni gerçekliklerin ancak Marksizm-Leninizm'i «çağı geçmiş» gerekçesiyle bir kenara atmak suretiyle yaratıcı bir biçimde çözümlenebileceğini ileri sürmek saçma olur. Reformistler ve sosyal

demokratlar gibi, yaratıcı çözümlere yeteneğinin ancak Leninizmi yadsıyarak kazanabileceğini düşünmek de aynı biçimde saçmadır.

Kapitalistler ve sağcı güçlerle bağışıklık kuran Portekiz Sosyalist Partisi, kendisi ile PKP arasındaki ayrılığı Marks'ın değil ama Lenin'in yaratığını ileri sürüyor. Oysa ki, gerçekte, Lenin'i yadsıma ile Marks da kaçınılmaz olarak yadsınmış demektir. Marksist olmadan Leninist olunamayacağı gibi, Leninist olmadan da Marksist olunamaz.

Marksizm-Leninizm dogmatizmin, teoride durgunluğun, politik donukluğun, küçük hesapçılığın, mekanik taklitçiliğin, hazır reçete ve kalıpların karşıtıdır. O, devrimci güçleri eldeki deneyimi kavramanın, gerçeklikleri çözümlenmenin ve güvenilir ve yaratıcı çözümlerin teorik araçlarıyla donatır.

Bu konferansta söz alan yoldaşlardan biri, Partimizin Portekiz'in Ortak Pazar'a girmesinden yana olduğunu belirtti. Biz hiçbir kardeş partinin, Portekiz'in Ortak Pazar'a girmesi gerektiğini belirtme hakkını yadsımıyoruz, ancak bunun, o partinin çıkarlarını temsil ettiği halka yararlı olması koşuluyla. Ama Portekiz halkının ve Portekiz demokrasisinin çıkarları sözkonusu olduğunda, bu konuda konuşma hakkı yalnızca Partimize aittir.

Marksizm-Leninizm sürekli zenginleşiyor: Emekçilerin ve öncü kollarının savaşım ve deneyimi ortak teori hazinesine yeni öğelerle sürekli katkıda bulunuyor. Bu bakımdan, Marksizm-Leninizm'in zenginleştirilmesi tüm dünya komünist ve işçi sınıfı hareketinin ortak sorunudur.

İlkeleriyle varolan sosyalizmin tarihsel kazanımlarını elde etmesini olanaklı kılan Marksist-Leninist teori, tüm komünist ve işçi partilerinin, dünya üzerindeki devrimci güçlerin pusulası olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Bu pusulayı elimizde sıkıca tutar ve birlik olursak, kazanırız.

Daha Sıkı Uluslararası İşbirliği İçin

Harilaos Florakis

Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri

Günümüzdeki temel sorunlarla ilgili görüşlerimizi değiştokuş etme olanağını vermesi bakımından konferansımız büyük önem taşıyor. Bu görüşlerin her zaman aynı olmamasına ve ortak bir bildiri kabul edilmeyecek olmasına karşın, konferansın, komünist ve işçi partilerine, emperyalizmin yoğun ideolojik saldırılarına etkili bir direnme göstermek için yararlı araçlar sağlayacağına inanıyoruz.

Varolan sosyalizm ve onun evrensel önemi sorunu bugünkü aşamada kapitalizm ile sosyalizm arasındaki ideolojik savaşımın ana sorunlarından biridir. Aynı zamanda bizim için politik eylemimizin temel bir sorunudur.

Dünya sosyalist sistemi dünyada sürmekte olan devrimci sürecin temel bileşeni, çağımızın ana devrimci gücüdür. Tüm dünya komünistlerinin kolektif teorik düşünüsünün sonucu olan bu derin savın doğruluğu zaman geçtikçe daha çarpıcı biçimde ortaya çıkmakta, önemi gitgide daha çok artmaktadır. Sosyalist topluluk ülkelerinin toplumsal faaliyetin tüm alanlarındaki başarıları sürekli olarak çoğalıyor. Öte yandan, anti-emperyalist savaşımında belirleyici bir güç olarak, barış ve barış içinde yanyana yaşama için, termonükleer bombanın ve öteki kitlesel kırım silâhlarının yasaklanması için, genel silâhsızlanma için, toplumsal ilerleme için yürütülen savaşımında öncü olarak dünya sosyalist sisteminin rolünü belirleyen etmenlerin güçlendiği görülüyor.

Sosyalist ülkeler, uluslararası arenada güçler oranının ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yararına sürekli değişmesine gitgide daha büyük ölçüde katkıda bulunuyorlar. Yeni bir dünya savaşına başlıca engel oluşturuyorlar. Geniş halk yığınlarının düşünce ve duyguları üstündeki devrimci etkileri sürekli artıyor. Emperyalist karşı devrim ihracının yolunu kapıyorlar, kapitalist ülkelerin ve eski sömürge ülkelerin emekçilerine savaşımını yürütmek için daha elverişli uluslararası koşullar yaratıyorlar, tüm dünyada devrimci ve kurtuluşçu hareketlere çok yönlü yardım ediyorlar.

1978 Kasım ayında 60. yıldönümünü kutlayan Yunanistan Komünist Partisi, sosyalist ülkeler topluluğu ve onun baş gücü olan Sovyetler Birliği ile her zaman dayanışma içinde olmuştur. Geçen Mayıs ayında toplanan Partimizin 10. Kongresi, Yunan komünistlerinin enternasyonalist ödevlerini gelecekte de en iyi biçimde yerine getirmede kesin kararlı olduklarını bir daha doğruladı.

Bu nedenle YKP anti-sovyetizm ve anti-komünizmin tüm belirişlerine karşı uzlaşmaz bir savaşım yürütür, varolan sosyalizm hakkındaki gerçeği geniş halk yığınları arasında yaymaya, yaşamın tüm alanlarındaki başarılarını onlara tanıtmaya, insanları sosyalist ülkeler halklarına karşı dostluk ve sevgi ruhu içinde eğitmeye olanakları ölçüsünde çalışır.

Partimiz, komünist ve işçi partilerinin eşit haklılığı ve egemenliği ilkesini ulusal öge ile uluslararası ögenin uyumlu birliği açısından ele alıyor. Bu ilkenin, proletarya enternasyonalizminin temel taşıını oluşturduğu ve bu ilkeyi, Marksist-Leninist partilerin kardeşçe işbirliği, karşılıklı yardım, emperyalizme karşı ortak savaşımı ile karşı karşıya getirmenin onaylanamaz olduğu görüşündedir.

Bizim egemenlik görüşümüz kardeş partiler arasında bir görüş değiş tokuşu olanağını içeriyor. Üstelik YKP bunu hareketimizin sorunlarını etkili biçimde çözümleme olanağı açan bir koşul olarak değerlendiriyor. Görüş değiş tokuşlarının ve öteki partilerle toplantılar yapılmasının yararlı ol-

duğundan söz ettiğimiz zaman, bunlar biçimsel olumlamalar değildir. Böylesi çabaların gerekliliği çeşitli ülkelerde varolan özgül koşullardan, partilerin kazandığı eşit olmayan deneyimden, görüşleri genelleştirme gereksiniminden ileri geliyor. Yoldaşlar arasında yalnızca iyi niyetli bir tartışma komünistlerin güçlerini birleştirebilir ve onları aynı yolda, emperyalizme karşı halkların özgürlüğü için savaşım yolunda, halkların kendi çıkarlarına uygun olarak bugünkü ve yarını kurma yolunda yönlendirebilir.

Marksist-Leninist Parti'nin egemenliği ilkesini uygularken YKP, iç sorunlarını kendisi çözümler. Ülkenin somut koşullarına göre ve Marksizm-Leninizm'in genel yasalarından yola çıkarak, dünyadaki durumu ve uluslararası devrimci deneyimi dikkate alarak politik çizgisini kendisi belirler.

Bize kendisini dayatan başka bir sorun ise kardeş komünist ve işçi partilerince yapılan eleştiriler sorunudur. Bu eleştirinin rolüne ve gücüne büyük bir önem veriyoruz, bunu dünya devrimci hareketinin doğal gelişiminin bir ögesi olarak ele alıyoruz. Bu tür bir eleştiri olanağı bizim gözümüzde her partinin öteki partilerle ilişkilerinde bir zorunluluk ve bir hak oluşturuyor. Aynı zamanda bu hakkın, gerçekten dostça ilişkiler, her partinin egemenliğine saygı temelinde ve sınıf düşmanlarının eline, bize karşı kullanacağı silâhlar vermeden, Marksist-Leninist partilerin birliğini pekiştirecek ve genel sorunların daha yapıcı bir çözümüne katkıda bulunacak biçimde uygulanması gerektiği kanısındayız. Karşılıklı eleştiri şu ya da bu partinin bütünüyle iç işlerine yönelik olarak değil, genel nitelikte sorunlar hakkında olmalı, partinin içinde, toplantılarda, konferanslarda ve kardeş partiler arasındaki başka ilişkilerde yapılmalıdır.

Eklemek gerekir ki, ilke olarak, kamuoyu önünde eleştiri yapma olasılığını da dışlamıyoruz. Tersine, açık eleştirinin tümüyle gerekli olduğu durumlar da vardır. Şöyle ki, ilk olarak, başka bir partinin kamuoyunda yaptığı bir eleştiriye yanıtlamak sözkonusu olduğu zamanlar. İkinci olarak, öteki komünist partilerine ya da dünya devrimci hareketinin bütününe zarar veren anti-marksist, anti-leninist davranışlarda bulunduğu durumlarda. Örnek olarak Çin yönetiminin uluslararası planda halen yürüttüğü çabaları göstermek isteriz. Partimiz, Çin yönetiminin, halkımıza ve tüm dünya halklarına zararlı olan emperyalizm yanlısı, NATO yanlısı, anti-sovyetik ve militarist politikasını açık bir eleştiriden geçirmiştir.

Bizim için açıktır ki, toplumsal ilerlemenin çıkarları, Çin yöneticilerinin bu temelden anti-marksist politikasının mahkum edilmesini, ona karşı kararlı bir savaşım verilmesini gerektiriyor. Bundan dolayı, bu tehlikeli politika karşısındaki her türlü tarafsızlığın bu politikayı uygulayanları özendirmek anlamına geldiğine ve halkların çıkarlarıyla tam bir çelişki içinde olduğuna, dünya barışına ve bir bütün olarak devrimci harekete zarar getirdiğine inanıyoruz.

Emperyalizmin saldırılarına etkili bir biçimde karşı koymak ve bugün insanlığın önünde duran sorunlara çözüm bulmak için en başta komünist ve işçi partilerinin çalışmalarını eşgüdümlü kılmanın, işbirliğini yüksek bir düzeye çıkarmanın zorunlu olduğunu kuşkusuz tüm dünya anlıyor.

Uluslararası devrimci hareketin bağrındaki ayrılıkların ortak savaşıma engel olmaması gerektiği kanısındayız. Her şeyden önce, barışı korumak için, emperyalizmin yumuşama sürecini durdurmaya yönelik girişimlerini suya düşürmek için hep birlikte savaşmak, halkları emperyalizmin saldırılarından korumak için azgınca silâhlanma yarışına karşı savaşımı güçlendirmek kendini dayatıyor. Görüş ve deney değıştokuşlarını örgütlerken, kardeş partilerin heyetleri arasında ikili ya da çok yönlü karşılaşmalarda, teorik konferanslarda vb. yapıcı ve kardeşçe bir eleştiriye, yeni olguların kollektif bir biçimde incelenmesine girişilirken ayrılıkları aşmak için kuşkusuz sürekli çaba harcamak zorunludur. Bu yollarla ortadan kaldırılmayan ayrılıklar bile, uluslararası çabaların birliğinin güçlendirilmesi yolunda aşılmaz bir engel haline gelmemelidir. Kuşku yok ki, emperyalizme karşı ortak savaşım, hangi görüşlerin doğru, hangilerinin yanlış olduğunu en iyi biçimde gösterecektir ve böylece ayrılıkların aşılmasına katkıda bulunacaktır.

Elbette, teorimizin devrimci özüne ilişkin olan ayrılıklar değil, durumun tek yönlü bir değerlendirilmesinin, kendini dayatan sorunların gecikmiş bir çözümünün yarattığı güçlüklerin, çeşitli etmenlerin eksik ya da abartılmış değerlendirilmesinin yol açtığı ve bazı belli sorunlara ilişkin ayrılıklar sözkonusudur. Kısacası, temel ideolojik görüşlerin birliğini bozmayan ayrılıklar sözkonusudur.

Komünist hareketin sıralarına burjuva, milliyetçi ve genel olarak anti-marksist görüşlerin sızmasına bağlı olan ayrılıklar ise ancak, inatçı ve uzlaşmaz bir savaşım, bunların taşıyıcılarının ideolojik bakımdan yok edilmesi sayesinde aşılabılır. Bize devrimci güçlerin uluslararası birliğinin, her ikisi de doğaları gereği enternasyonalizmin karşıtı olan oportünizme ve milliyetçiliğe karşı etkili bir savaşım verilmeksizin düşünölemeyeceğini öğreten dünya devrimci hareketinin tarihine başvurarak, birliği gerçekleştirmek için en iyi yolun bu olduğuna herkes inanabilir.

Partimiz, komünistler ile dünyadaki tüm anti-emperyalist güçlerin uluslararası birliğini pekiştirmeye her zaman olabildiğince katkıda bulunmaya çalışmıştır. Bu amaçla, tüm kardeş partilerle, görüşlerdeki bazı farklılıklar nedeniyle ayrı düştüğümüz partilerle bile ilişkilerini genişletmiştir. YKP, ulusal kurtuluş hareketleri ve ilerici partilerle olan doğal bağlarını da sıklaştırmak gerektiği görüşündedir. Partimizin 10. Kongresi, Yunan komünistlerinin gelecekte de enternasyonalist politikayı yükseklerde tutmaya devam edeceğini belirtmiştir.

Tehlikeli Çarpışma

Jose Lava

*Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi,
Parti'nin BSS'deki temsilcisi*

Büyük Han Şovenizmi'nin ve Çin yayılmacı hegemonyacılığının uygulayıcılarınca desteklenen ve yüreklendirilen emperyalizm savunucuları bölgemizde, güneydoğu Asya'da, anti-sovyet ve anti-komünist yanlış bilgilendirme kampanyasını yoğunlaştırıyorlar. Son dönemde bu kampanya ÇHC'nin gerici Pol-Pot rejiminin Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne karşı giriştiği sınır saldırısına aktif destek sağlaması ve Çin'in Vietnam topraklarına girmesi ile daha vahim bir durum kazandı. Daha da kötüsü, Pekin yönetimi etnik Çin azınlığı VSC'ne karşı kışkırtma kampanyası sürdürmektedir. Tüm bunlar Çin yönetiminin etkisini ve hegemonyasını güneydoğu Asya bölgesinde genişletme amaçları önündeki baş engel olan VSC'ni zayıflatmayı amaçlıyor.

Bu yeni gelişmelerle güneydoğu Asya'daki hükümetler, ulusal kurtuluş hareketleri ve halklar keskin bir biçimde iki yarışan politika ile karşı karşıya kalıyorlar. Bunlar bölgede barış, bağımsızlık, özgürlük ve toplumsal ilerleme yolundaki haklı istemleri doğrultusunda bu politikalar arasında bir seçim yapmak zorundadırlar.

Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist topluluğun dış politikası barış içinde yanyana yaşamayı, uluslararası yumuşamayı, sliâhlanma yarışını sona erdirmeyi, silâhsızlanmayı sağlamayı ve karşılıklı yarar sağlayan ilişkileri geliştirmeyi hedefliyor. Bu politika yeni koşullarda, dünya sınıf güçleri dengesinin yeni, elverişli koşullarında Lenin'in barış politikasının ilkeli sürdürülmesi ve uygulanmasıdır. Bu politika bilimsel sosyalizmin temel barışçı amaçları ve onun kapitalizme olan üstünlüğü üzerinde, yükselmekte ve iki sistem arasında barışçı yarışmanın kaçınılmaz olarak sosyalizmin utkusuna yol açmasını güvence altına almaktadır.

Güneydoğu Asya'da bu politika, halkların barış, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolundaki haklı istemlerine uygun düşmektedir. Daha da somut olarak, bu istemler, ABD üslerinin ve askersel kuvvetlerinin bölgeden çekilmesini, ASEAN ülkeleri arasında bölgesel ekonomik işbirliğini ve sosyalist topluluğun yardımıyla ekonomilerindeki Amerikan ve Japon egemenliğinin azaltılmasını ve giderek son verilmesini gerektiriyor.

Emperyalist dış politika ise, genel olarak Asya'da ve özel olarak güneydoğu Asya'da, bölgede ABD askersel varlığının sürmesine çalışıyor. Pekin yöneticileri de kendi yayılmacı ve hegemonyacı amaçlarına ulaşmak için bunu savunuyorlar. ABD emperyalist stratejisi, madenler ve öteki

kaynaklar açısından zengin olan bölgenin sömürülmesine öteki yabancı tekelleri, özellikle Japon tekellerini katmaya bakıyor. Aynı zamanda Pekin yönetiminin Çin ekonomisini ve silâhlı kuvvetlerini, yabancı tekeli sermaye, teknoloji ve yönetim tekniklerinin yardımıyla modernleştirme çabalarını yüreklendiriyor. Buna karşılık olarak ABD emperyalizmi Çin'i yalnızca Sovyetler Birliği'ne değil aynı zamanda Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne, yurtsever ulusal kurtuluş hareketlerine ve bölgedeki anti-emperyalist yönelimli hükümetlere karşı da kullanmayı umuyor.

ASEAN ülkelerindeki hükümetler ve ulusal kurtuluş hareketleri gerek Pekin'den esinlenen Maocu partilerle, gerek Çin etnik azınlıklarıyla acı deneylere sahiptirler. Pekin yöneticileri bu iki grubu kurtuluş hareketlerini bölme ve kendi Sovyet düşmanı politikalarını izlemeyi reddeden hükümetleri zor duruma sokmada araç olarak kullanmaktadırlar.

Başını ABD emperyalizminin çektiği dünya emperyalizmiyle Çin hegemonyacı yayılmacılığı arasındaki bu iğrenç işbirliğinin artması güneydoğu Asya halklarının ve onların dünyadaki devrimci bağlaşıklarının daha da uyanık olmasını gerektiriyor. Filipinler Komünist Partisi, sosyalist topluluğun artan gücü ve bütünleşmesi ile ve dünya devrimci güçlerinin üç ana kolunun artan yakınlaşması sonucunda, güneydoğu Asya halklarına savaşma, barış içinde yaşama ve çalışma ve kendi ulusal gelişmelerinin bağımsız yolunu seçmede yardımcı olacak koşulların oluştuğuna inanmaktadır. Pekin yöneticilerinin gerici politikalarını körükörüne izlemeye devam eden ve artan ölçüde yalıtılan Maocu partilerin bozguncu çabalarına karşın, güneydoğu Asya ülkelerindeki yurtsever ulusal kurtuluş hareketleri, geçmiş yanlışlarının düzeltilmesinde kardeş partilerin deneylerinden dersler çıkararak giderek güç kazanıyorlar.

Filipinler'de, Filipin Komünist Partisi başarılı bir biçimde, Başkan Marcos'un burjuva-reformist hükümeti ile eleştirici bir işbirliği politikası uyguluyor. 1974'de Başkan'ın, emperyalist-feodal egemenlik döneminin mirası olan çok yakıcı sorunların çözümü için yaptığı ulusal birlik çağrısına olumlu yanıt verdi. FKP ve ilgili yığın örgütleri yasallaştı ve politik tutuklular salıverildi.

Genel olarak, ülkedeki gelişmelerin yönü emperyalizme bağımlılıktan uzaklaşma, barış, tam politik ve ekonomik bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için savaşım ile gelişmekte olan ülkeler ve onların sosyalist bağlaşıklarıyla daha yakın ve artan işbirliği doğrultusundadır. Olayların yönündeki bu değişimin nedeni, kuşku yok ki, FKP öncülüğündeki ulusal kurtuluş hareketinin etkinliğinin artmasının yanı sıra, varolan sosyalizmin artan gücünün etkisi, onun örneğinin çekici gücü ve barışçı yanyana yaşama, uluslararası yumuşama ve karşılıklı yarar sağlayan ilişkiler politikasının ilkeli uygulandığıdır.

Arap Halklarının Direşkenliğı

Daniel Naame

Suriye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Büro Üyesi

Bu çok zamanında yapılan bir toplantıdır. Toplantının gerek teorik gerekse politik düzeyde uluslararası komünist hareketin perçinlenmesine, tüm devrimci sürecin ilerlemesine ve emperyalist komplo ve yenisömürgeci entrikalara karşı, ulusların gelecekteki gelişme yollarını bağımsız olarak seçme hakkı için verdikleri savaşın şimdiki aşamasında ulusal kurtuluş hareketinin güçlenmesine yardımı olacaktır. Dahası, bu toplantı, yumuşamayı yavaşlatmaya, dünyayı soğuk savaş günlerine geri götürmeye ve insanlığı bir nükleer yıkımın eşiğine sürüklemeye çalışan ABD emperyalizminin planlarının suya düşürülmesine yardım edecektir.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisi, ilk işçi-köylü devletinin, eşit halkların biraraya gelerek oluşturdukları ilk devletin yaratılması, dünya sosyalist sisteminin doğuşu, konumlarının sürekli güçlenmesi, potansiyelinin ve gücünün gelişmesi ve örneğinin güçlülüğü; uluslararası işçi sınıfının, özgürlük ve toplumsal ilerleme için savaşan halkların en büyük kazanımıdır.

Varolan sosyalizmin etkisi ve bu etkinin dünya politikaları üzerindeki yansıması bugün her zamankinden daha büyük bir hızla yol alıyor. Bunun nedeni; yeni sistemin politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel kazanımlarının, hümanizminin, tüm potansiyelleri ve tüm gücünün yumuşama için, dünya barışının korunması için verilen savaşımında yoğunlaştırılmasının ve onun özgürlük, ilerleme ve adalet uğrunda savaşan halklara sağladığı yardımın toplamıdır. Tüm bunlar sosyalizm, özgürlük, ilerleme ve barışın düşmanlarında nefret doğuruyor ve onların varolan sosyalizme karşı, onun etkisini yok etmek, hiç değilse sınırlamak için aralıksız savaş yürütmelerine neden oluyor.

Ülkemizde, Arap ulusal kurtuluş hareketinin çerçevesi içinde, varolan sosyalizmin etkisinin sürekli genişlemesi ile emperyalist, siyonist ve gerici güçlerin bu etkiyi sınırlama yönündeki düşmanca girişimleri arasında şiddetli bir savaşım kesintisiz sürüyor. Bu anlaşılır bir şeydir. Varolan sosyalizm ülkeleri Arap halklarını destekleme konusunda şaşmaz ilkeli konumlara her zaman bağlı kaldılar. Bu ülkeler halklarımıza, her zamanki gibi, emperyalist ve siyonist komplolarla savaşta, ulusal bağımsızlığı savunma, ekonomik bağımsızlığı elde etme ve toplumsal ilerleme yolunda sürekli gelişme savaşında dürüst ve düzenli artan yardımlarda bulunuyorlar. Varolan sosyalizmin ekonomik, toplumsal ve kültürel bakımdan elde ettiği her şeyin Arap ülkelerindeki geniş kesimleri, geçmişten devralınan geriliği sona erdirmenin, dünya uygarlığının ilerlemesine ka-

tılmanın en uygun yolları konusunda ciddi olarak düşünmeye yönelttiğini de buna eklemek gerekir.

Emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi bütün cephelerde – ideolojik, politik ve ekonomik – savaş yürütüyor. Genel olarak varolan sosyalizm, özel olarak da Sovyetler Birliği hakkında yalanlar yaymaya öncekinden çok daha fazla çaba harcıyor. Böylelikle ulusal kurtuluş hareketi ile başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler arasına kama sokmak, onların konumlarını çarpıtmak, onlarla ilişkilerde milliyetçi duygular aşılacak ve Sovyetler Birliği'nin bir büyük güç tehlikesi oluşturduğu uydurmacasını benimsetmek için uğraşıyor.

Emperyalizm ulusal kurtuluş hareketi içindeki hain ve kararsız öğeleri ve kimi Arap devletlerini (en yakın örnek Sedat'tır) Sovyetler Birliği'nin tutumunun en arsız bir biçimde çarpıtmak için kullanıyor. Burada yumuşak bir dille söyleyecek olursak yakışksız bir rol de Çin yönetimi tarafından oynanıyor. Onun çabaları, anti-sovyetizmin açık ihanete, Çin yönetiminin en azgın emperyalistlerin silâhı haline dönüşmesine yol açtığını gösteriyor.

Doğal olarak, ABD'deki yönetim Arap dünyasının kendisine verdiği yanıtı beklemiyordu. Bu yanıt, Şam'daki üçüncü konferansında bir dizi anti-emperyalist karar alan ve Sedat'ın ihanetini mahkum eden Kararlılık ve Çatışma Cephesi'nin yaratılmasında dile getirildi. Daha sonra, bu yanıt Suriye-Irak yakınlaşmasında ve Mısır halkının, tüm Arap halklarının çıkarlarını satan ve Filistinli Arap halkın haklarını çiğneyen Camp David kararlarını tanımayan Bağdat'taki Dokuzuncu Arap Zirvesi'nin kararlarında dile getirildi.

Arap kurtuluş hareketi, dayanıklılık göstermek ve emperyalizm, siyonizm ve gericiliğin şimdiki saldırılarını püskürtmek, Carter, Begin ve Sedat'ın senaryosunu boşa çıkarmak için sürekli büyüyen geniş potansiyellere sahiptir. Bu, Arap halkının geniş yığınlarının gücüne ve savaşımına güvenmeyi, bu yığınlara ve ilerici yurtsever güçlere en geniş özgürlüklerin tanınmasını ve bunların eylem birliğinin, oluşturdukları ulusal cephelerin daha da sağlamlaştırılmasını gerektirir. Dahası bu, Kararlılık ve Çatışma Cephesi'nin konumlarının pekiştirilmesini, SSCB ile bağışıklığın güçlendirilmesini ve ABD emperyalizmine Arap halklarının tescilli düşmanı olarak davranılmasını gerektirir. Başka bir deyişle, Arap halklarının ve onların ilerici yurtsever güçlerinin Sedat'ın ihanetine ve Camp David'in sonuçlarına karşı savaşımı sürdürmeye ve özgürlük, bağımsızlık ve ilerleme yolunda yürümeye olan kararlılıklarının çarpıcı bir ifadesi olan Şam'daki son Arap Halk Kongresi'nin kararlarının uygulanmasını sağlamalıyız.

Varolan sosyalizm ülkelerinin ulusal kurtuluş savaşı veren hareketlere ve devletlere yaptığı politik, ekonomik, kültürel ve askersel yardımlar

sürekli çoğalıyor. Bu nedenle, önümüze çıkan güçlüklerin azalmakta olmamasına karşın, iyimseriz. Devrimci ilerleme güçlerinin birliğinin ve ulusal kurtuluş hareketi ile varolan sosyalizm ülkeleri arasındaki dostluk ve işbirliğinin güçleneceğine kesinlikle inanıyoruz.

Proletarya Enternasyonalizmine Yaratıcı Yaklaşım

Ryszard Frelek

Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi Sekreteri

Bu konferansta görüş ve deney değiş tokuşunun hepimizi zenginleştireceğine ve ideolojik birliğimizi ve dayanışmamızı güçlendirmeye katkıda bulunacağına inanıyoruz. Partimiz, ideolojik ve eğitsel çalışmasını geliştirmek amacıyla bu konferansın belgelerinden yararlanacaktır.

Geçenlerde Polonya halkı, yüzyıldan fazla süren bir kölelikten sonra, kanla boğulan sayısız ulusal ayaklanmadan sonra elde edilen devlet bağımsızlığının yeniden kuruluşunun 60. yıldönümünü kutladı. Bağımsızlığımızın yeniden kuruluşu Ekim Devrimi'ne, Sovyet devletinin doğuşuna, ulusal sorun ve proletarya enternasyonalizmine ilişkin Leninist ilkelerin bu devlette maddeleşmesine ayrılmaz biçimde bağlıdır. Polonya'nın yazgısı üstündeki bu etmenlerin çakışması, İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında, Polonya İşçi Partisi ülkenin Hitlerci işgalden kurtuluşu için savaşımı toplumsal kurtuluş savaşımıyla birleştirmeyi başardığı sıralarda bir kez daha ortaya çıkmıştır. Polonya proletarya enternasyonalizmi ilkesi temelinde, faşizmi ezmek ve halkları kurtarmak için belirleyici bir rol oynamış olan Sovyetler ülkesiyle sınıfsal ve ulusal bir bağlaşma kurmayı başarmıştır. Bu bağlaşma Polonya halkının bağımsızlığını kazanmasında ve PHC'nin doğuşu için elverişli koşulların yaratılmasında belirleyici olmuştur.

Bu durumda kendi deneyimiz temelinde enternasyonalizmden söz ediyoruz. Polonya'nın kurtuluşu, bağımsızlığın yeniden kuruluşu ve seçilen sosyalist yol, Lenin'in sözünü ettiği halkların kendi yazgısını belirleme hakkı ile proletarya enternasyonalizminin, yurtseverlik ile enternasyonalizmin birliğinin tarihin akışı üzerinde yaptığı ilerici etkinin en açık ve en inandırıcı örneklerinden biridir.

Açıktır ki, enternasyonalizm sorunu sınıfsal bir yaklaşım gerektirir. Halkın dirimsel çıkarlarını öteki ulusların temel çıkarlarıyla, toplumsal ilerleme, sosyalizm ve barış genel davasıyla uyumlu kılmak ancak bu temel üstünde olanaklıdır. Sosyalist topluluk ülkelerinde yapılan budur. Sosyalist ülkeler topluluğu Avrupa'nın, yüzyıllar boyunca fetih, saldırı, yıkım savaşlarına sahne olmuş kesiminde oluşmuştur. Bu sahnede özellikle halklar arasında kuşku ve geçimsizlik, keskin ulusal çelişkiler biriktirilmiş. Mülk sahibi sınıflar, emperyalizm ve gerici partiler tarafından halk-

lar arasına sokulan uçurumları yok etmek, uzlaşmazlıkların ve güvensizliğin kaynağını kurutmak – ki bu önceleri yalnızca bir düş, uzak bir hayaldi – ancak sosyalizmle olanaklı ve gerçek olmuştur. Bunların yerine tüm alanlarda işbirliği, dostluk ve güven yerleştirilmiş ve böylece karşılıklı yakınlaşma süreci başlamıştır. PBİP'nin 25. Kongresi'nde Edward Gierek yoldaş şöyle diyordu: «Partimiz sosyalist devletler arasında işbirliğinin gelişmesine büyük bir önem veriyor. EYK ülkelerinin, sosyalist ekonomik bütünleşme programının gerçekleştirilmesi sırasında halen derinleştirmekte olduğumuz ekonomik işbirliği, bu ülkelerin her birinin toplumsal-ekonomik gelişmesini kolaylaştırıyor ve hızlandırıyor. Varşova Antlaşması'nı imzalayan ülkelerin politik ve savunma bağlaşması, halklarımızın güvenliğini sağlamakla birlikte, değişik toplumsal sistemlere sahip olan devletler arasında barışçı ilişkilerin genişlemesine ve yumuşamaya katkıda bulunmada gitgide ilerleyen bir eylem temeli haline gelmiştir. Böylelikle şu gerçek sürekli doğrulanıyor: Ülkelerimiz dinamik biçimde gelişiyorlar ve ilerlemekten geri durmuyorlar. Çünkü, ortak ülküler ve hedeflerden ileri gelen kardeşçe bir işbirliğiyle birleşmiş olarak hep birlikte ilerliyorlar.»⁽¹⁾

Sorunun temeli sosyalist topluluk ülkeleri arasındaki ilişkilerin, tümünden farklı ilkeler temelinde yeni tipte uluslararası ilişkiler olmasıyla ilgilidir. Bu ilişkiler sürekli biçimde gelişmiş ve yetkinleşmiştir. Geçen onyılda içerinde bu alanda bir çok yeni, olumlu şeyler getirilmiştir; gelecekte de mutlaka getirilecektir. Bu ilişkilerin ideolojik dayanağı proletarya enternasyonalizminin sosyalist devletler arasındaki ilişkilere uygulanışı olan sosyalist enternasyonalizmdir ve hep öyle kalacaktır. Bu ilkenin bugün belirleyici bir önemi vardır; bu nedenle de özellikle sosyalist toplumda Marksist-Leninist partilerce yürütülen ideolojik eğitimin aralıksız derinleştirilmesi zorunludur. Milliyetçiliği kesin olarak yok etmek, hangi biçimde olursa olsun bunun yeniden yeşermesine engel olmak özellikle önemli görevlerdir. Milliyetçilik, tıpkı ona sıkı sıkıya bağlı olan şovenizm gibi, komünistlerin ideolojik bir silâh olarak gördükleri enternasyonalizm ve yurtseverlik ile uyumsuz. Bu birlik sosyalist enternasyonalizmin özünü, sosyalizmin yaratıp yetkinleştirdiği yeni tipte uluslararası ilişkilerin özünü oluşturur.

Sosyalist topluluk devletleri uluslararası ilişkileri dünya ölçeğinde dönüştürmeye çalışıyorlar. Her türlü sömürü ve ezginin yok edilmesini öne sürüyorlar, sömürgeciliğin ve yenisömürgeciliğin kesin biçimde ortadan kaldırılması için, ekonomik ve politik bağımsızlık için, gelişme yolunu kendi seçme hakkı için, uluslararası yaşama kendi başına katılmak için savaşan halklara olanaklı her türlü yardımı ve desteği sağlıyorlar.

Sosyalist topluluk için yeni bir dünya savaşının önüne geçmek, nükleer

(1) PBİP 25. Kongresi, Stenografik tutanak, c. 1, Moskova 1976, s. 169.

felaketi engellemek uluslararası ilişkiler alanında en yüksek hedeftir. Yumuşama girişkenliğini elinde tutan ve onun yaratıcı bir ruhla gerçek kılan sosyalist topluluğun yumuşama politikasının kaynağı buradadır. Sosyalist ülkeler, insanlık için ağır bir yük olan silâhlanma yarışına son vermek için çabalarını esirgemiyorlar; bu yönde bir çok girişimlerde ve önerilerde bulunuyorlar. Halkların barış ruhu içinde eğitimi için bir Bildirge'nin benimsenmesi için Birleşmiş Milletler'de söz alan Polonya bu soylu düşünceden esinlenmiştir.

Bir yanda, geçenlerde Moskova'da toplanan Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin Politik Danışma Komitesi toplantısının belgeleri ve silâhlanma yarışına son verme çağrısında bulunan Bildirisi, öte yanda bu yarış hızlandıran ve yeni tip bir kitlesel kırım silâhı, öncelikle Nötron bombası tehdidini harekete geçiren NATO Konseyi'nin son toplantısının kararları – bu karşılaştırma, uluslararası ilişkiler alanında sosyalizmin konumları ile emperyalizmin konumları arasında varolan ilkesel ayrımın özgül bir kanıtıdır.

Uluslararası komünist ve işçi hareketi tüm halklar için özgürlük, güvenlik, barış ve toplumsal ilerleme gibi soylu hedefler uğruna savaşıyor. Sosyalist ülkelerin politikası buna yöneliktir. Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Berlin Konferansı – ki belgeleri tüm güncelliğini korumaktadır – bunu çarpıcı biçimde doğruluyor. Dünyadaki birçok ilerici ve demokratik güçler gene bu hedeflerden yana çıkıyor. Uluslararası kilit sorunların çoğuyla ilgili olarak bir başka olgu, Birleşmiş Milletler'de ve öteki uluslararası forumlarda artan bir rol oynayan bağlantısız ülkeler hareketince benimsenen benzer tutumlar büyük bir önem taşıyor.

Ne yazık ki, bir büyük ülke, Çin Halk Cumhuriyeti barış hareketine katılmıyor. Çinli yöneticiler açıkça yeni bir dünya savaşının kaçınılmaz olduğunu ilân ediyorlar, uluslararası yumuşama politikasına karşı, savaş sonrası politik yapıların ve sınırların değiştirilmesi yolunda davranıyor, soğuk savaşa dönüş yanlılarıyla bloklar kuruyorlar. Bu politikanın en olumsuz belirişi Vietnam'ın kahraman halkı üstünde ve yıllar süren zorlu bir savaştan sonra kurulan sosyalist cumhuriyet üstünde uygulanan hegemonyacı kaba baskıdır. Bu politikanın salt sosyalist enternasyonalizm ilkeleriyle değil, aynı zamanda barış içinde yanyana yaşama ilkeleriyle de çelişki içinde olduğu gerçeğine gözleri kapamamak gerekir. Halkının dirimsel çıkarları adına, toplumsal ilerleme ve barış adına Çin'in bu tehlikeli yolu terkedeceğini ummak isteriz.

Yeni uluslararası ilişkilerin kurulması, özü bakımından bir sınıf savaşımı olan yoğun bir savaşımın konusudur. Sosyalist ülkelere karşı saldırılar yöneltirken, bu ülkelerin karşılıklı ilişkileri hakkında yalanlar yayarken, sözümona «insan haklarının savunulması» kampanyası örgütlerken, emperyalizm sadece sosyalist ülkelere değil, tüm sosyalizm güçlerine,

halkların özgürlüğüne ve barışa bir darbe indirmeye çalışıyor. Kendisinin her zaman egemenlik, yağma ve savaş yoluyla dayatmış olduğu uluslararası ilişkiler «modelini» ve konumlarını savunuyor. O halde, bu savaşıma bağlı sorunları doğru değerlendirebilmek için bu savaşımın sınıfsal niteliğini dikkate almak zorunludur. Bu ölçütü önemsememek güncel uluslararası sorunların anlamını kavramamak, doğasını anlamamak demektir. Bu ölçütü rehber edinmek, çağımızın temel çelişkisinden, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişkiden ileri gelen tüm sonuçları kavramanın ilk koşuludur.

Eylem Birliğinin Gerekliliği

Miklos Ovari

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi

Merkez Komitesi Politik Büro Üyesi, Merkez Komitesi Sekreteri

Halklarına komünist partilerinin önderlik ettiği sosyalist ülkeler, kapitalizme son vermişlerdir ve yeni bir toplum kurmada, çağımızın ilerici güçleri arasında özel bir yer tutmaktadırlar. Sosyalist topluluğun ekonomik, bilimsel, askersel gücü ve barışçı dış politikası, yumuşamayı ve barış içinde yanyana yaşamayı ilerletme çabaları emperyalizmin saldırgan emellerini boşa çıkararak ve onun karşı devrim ihracını engelleyerek, devrimci güçler için elverişli koşullar yaratıyor.

Sosyalizmin, dünya devrimci sürecinin gelişimi üzerindeki etkisi, sosyalist ülkelerin deneyimine dünya çapında gösterilen ilginin artmasında da görülüyor. Sosyalist toplumun doğuş ve gelişmesinin bilimsel bir çözümlemesi ve bu toplumun biçimlenmesinin yasa ve eğilimlerinin derinliğine kavranması henüz sosyalist olmayan ulusların halkları üzerinde sosyalizm örneğinin etkisini artırır. Biz, bu derin çözümlemenin ne kaba savunuculukla ne de gözükapalı eleştiricilikle bağdaşacağı inancındayız. Sosyalist deneyimin böylesi bir çözümlemesinin Marksist-Leninist teoriyi büyük ölçüde zenginleştirecek ve dünya çapında toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımını kolaylaştıracak önemli sonuç ve genellemelere varmayı sağlayacağına da aynı derecede inanıyoruz.

Burjuva propagandasının yığınlar üzerindeki etkisini kırmak, sosyalist gerçekliğe ilişkin doğruları gizleyen karalama sağanağını tam başarısızlığa uğratmak tek başına sosyalist ülkeler için zordur. Bu nedenle – sosyalist dünya topluluğu ve farklı bir sisteme bağlı ülkelerdeki – tüm kardeş partiler arasında işbirliği zorunludur. Bu işbirliği sosyalizmin etki alanını genişletecek ve tüm dünyadaki halkların sosyalist ülkeler hakkında daha fazla bilgiye sahip olmalarını sağlayacaktır. Bizce bu, yalnızca sosyalist ülkelerin çıkarına olmayacak, ama aynı zamanda ve en başta dünya devrimci sürecinin derinleşmesine yardımcı olacaktır.

Sosyalist ülkelerin dünya devrimci süreci üzerindeki etkisini karmaşıklaştıran bir olgu, sosyalizmin içtenlikli yandaş ve dostlarından bazılarının varolan sosyalizmi hiçbir iç çelişkisi ve çözüm bekleyen hiçbir sorunu olmayan ideal bir toplum sistemi olarak görmeleridir. Bu yüzden, bu anlayışı yalanlayan olgularla karşılaşınca kimi zaman düşleri yıkılıyor ve bu da tarihsel gelişmenin karmaşıklıkları karşısında aciz kalan tek yanlı ve haksız eleştiriler biçiminde ortaya çıkıyor. Ama sosyalist sistemin kapitalist sistem karşısındaki olumluluğu ve üstünlüğü, toplumun sorun ve sıkıntılarından arınmış olmasında değil, ama gelişme sürecinde ortaya çıkan yeni sorunların üstesinden gelmeye, gelişme sürecinde hemen hemen kaçınılmaz olan hataları açığa çıkarıp onarmaya yetenekli oluşundadır.

Bundan başka, sosyalizmin üstünlüğü onun fosilleşmiş ve devinimsiz değil de, tarihte eşit görülmedik bir hızla gelişen sürekli yenilenme süreci içindeki bir toplumsal sistem oluşunda yatar.

Yeni toplumsal sistem uluslara bağımsızlık ve ilerleme yolunu göstermiş, eskiden baskı ve sömürü altında yaşayan yoksul halkların ulusal sorunlarını çözmeleri için uygun koşullar yaratmıştır. Sosyalist ülkeler kendi aralarında enternasyonalizm, eşitlik, dostluk ve kardeşçe işbirliğine dayanan yeni tipte bir devletlerarası ilişki düzeni oluşturmuşlardır. Sosyalist ülkelerin karşılıklı işbirliği, onların herbirine yeni toplumu kurmalarında yardımcı olur ve bu arada eşgüdümlü politikaları, gerekli uluslararası koşulların sağlanmasını hedef alır.

Hazır kalıplar sosyalizme yabancıdır. Sosyalizm kuruculuğu deneyiminin en önemli derslerinden biri sosyalist kuruluşun genel yasalarının her ülkenin ulusal ve tarihsel özelliklerine uyumlu olarak uygulanmasıdır. Genel yasaların ve ulusal özelliklerin küçümsenmesi ergeç ciddi sonuçlar doğurur.

Sosyalizme giden yollar ve yeni toplumun kuruluşu sırasında gündeme gelen sorunları çözme biçimleri başka başka olabilir. Toplumsal-ekonomik farklılıklar, üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin değişik gelişme düzeyleri ve devrimci güçlerin farklı farklı ülkelerdeki faaliyet derecesi, bu farklılığın nesnel tabanıdır. Sosyalist ülkelerin sosyalizm savaşımı ve sosyalist kuruluş sorunlarıyla ilgili çalışmalarının örnek ve deneyimi devrimci güçlerin kendi yollarını seçmelerini kolaylaştırır, ama onları bağımsız olarak seçim yapma ve hareket etme sorumluluğundan kurtarmaz.

Sosyalist ülkelerin dünyadaki gelişmelere belirleyici etki yapmaları, onlar için büyük bir sorumluluğu ifade eder. Emperyalist çevrelerin yoğunlaştırdıkları silâhlanma yarışı ve dünyanın çeşitli bölgelerinde emperyalistlerin saldırganca müdahale girişimleri, sosyalist ülkeleri belirli maddesel yardımları gerektiren, yüksek düzeyde bir savunma kapasitesini elde tutmak zorunda bırakıyor.

Sosyalizmin gelişmesini sürdürmesi için komünist ve işçi partileri arasındaki dayanışmayı pekiştirmek dirimsel önem taşır. Bu birlik, ortak çıkarlar temelinde görüş ve deney değiş tokuşuyla, yapıcı tartışmalarla, karşılıklı konuları işlemekle, ortak görevleri belirlemekle ve eylem birliğiyle perçinlenir.

Komünist ve işçi partileri arasındaki işbirliğinin yol gösterici ilkesi Marksizm-Leninizm'in organik bir parçası olan, onunla birlikte gelişen ve dünyada farklı toplumsal hareketler içinde yer alan değişiklikleri yansıtan proletarya enternasyonalizmi ilkesidir. Proletarya enternasyonalizmi, Marksist-Leninist fikirler daha geniş bir yandaş kitlesi kazandıkça, komünist ve işçi sınıfı hareketleri hızlandıkça, sosyalist dünya sistemi güçlendikçe ve ulusal kurtuluş hareketleri utkuya yaklaştıkça daha geniş ölçüde uygulanır. Uluslararası dayanışma proletarya enternasyonalizminin can damarıdır, çünkü bu, işbirliğini geliştirmek, karşılıklı destek ve ortak düşman emperyalizme karşı ortak amaçlar için eşgüdümlü bir savaş demektir. Kardeş partiler birbirlerinin başarıya ulaşmasını isterler; hiç biri, bir ötekinin sorunları ve güçlükleri karşısında kayıtsız kalamaz. Proletarya enternasyonalizmini yaşama geçirmenin yol ve araçları, sürekli değişip gelişmektedir. Komünist hareket daha etkin bir hale geldiği için, yığınlar üzerindeki etkisi büyümekte ve politik rolü güçlenmiş olduğu için, komünist ve işçi partilerinin ulusal ve uluslararası çıkarlarını giderek daha çok birbirlerini bütünleyici hale sokmak olanaklı ve zorunlu olmuştur.

Kardeş partiler tam bir hareket özgürlüğüne sahiptirler. Her partinin egemenliği ve bağımsızlığı ve bir ötekinin içişlerine karışmama ilkesinin pratikte uygulanması, tüm partilerin enternasyonalist sorumluluklarını ve eylem birliğinin gerekliliğini azaltmak şöyle dursun, çoğaltır. Partimizin Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Janos Kadar, MSİP'nin 11. Kongresi'nde şöyle diyordu: «Uluslararası sınıf savaşımının karmaşıklığının artması ve hareketimizin örgütsel bir merkezinin bulunmaması nedeniyle, yeni durumu çözme ve değerlendirme, yeni görevleri saptama ve eylemlerimizi eşgüdümlü kılma zorunluluğu, kardeş partilerin ikili toplantılar, bölgesel ve daha geniş konferanslar sırasında devrimci deneylerini paylaşarak genelleştirmelerini, birlikte savaşımın en etkili yöntemlerini tanımlamalarını gerektiriyor.»

Sosyalist fikirlerin yaygınlaşması yalnızca dünya sosyalist sistemini güçlendirmekle kalmıyor, elverişli iç ve dış politik değişikliklerin ve kardeş partilerin enerjik çabalarının bir ürünü olarak, birçok sanayileşmiş kapitalist ülkede geniş halk desteğine dayanan anti-tekel demokrasiye ulaşılmasının koşullarını da yaratıyor. Kimi ülkelerde bu, sosyalizm yolunda önemli bir kilometre taşı olacaktır.

Burjuva propagandasının, «çağı geçmiş», vb. olmakla suçladığı Marksizm-Leninizm'e yabancı görüşleri desteklemekle yetinmeyip, sosyalist gö-

rünmekle birlikte, aslında bilimsel sosyalizmin özünü çarpıtan her türlü revizyonist ve «sol» anlayışı körüklemesi de, sosyalist fikirlerin yaygınlaşmasının başka bir kanıtıdır. Bu türden, yalnızca görünüşte sosyalist ama gerçekte sosyalizmin karşısı olan görüşlere verilecek denenmiş yanıt, hem revizyonizm hem de dogmatizmle aynı zamanda savaşımdır.

MSİP'nin iç ve dış politikası geçmişte olduğu gibi Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine dayanacaktır. Partimiz, SBKP ile arasındaki ilişkilere özel bir önem verir ve sosyalist topluluğun tüm kardeş partileriyle bağlarını sürdürür ve güçlendirir. Kapitalist ve gelişme yolundaki ülkelerin Marksist-Leninist partileriyle aktif dayanışma gösterir ve anti-emperyalist güçler, kurtuluş hareketleri ve ulusal demokratik partilerle devrimci dayanışma temelinde bağlarını pekiştirir. MSİP, yumuşamayı ilerletmenin ve güvenliği sağlamanın çıkarları, uluslararası işçi sınıfının birliğinin çıkarları doğrultusunda ve temel ilkelere uygun olarak sosyalist ve sosyal demokrat partilerle işbirliği kurmaya çalışır.

Partimiz ve tüm emekçiler gelişmiş sosyalist toplumu kurmaya devam ediyor, çünkü büyük ulusal hedeflerimize vararak, insanlığın ilerlemesine katkı yapacağımızın bilincindeyiz.

Kadın Sorunu ve Komünistler

Ilze Tile

Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK Üyesi
Demokratik Almanya Kadınlar Birliği Başkanı

A. BEBEL'İN «KADIN VE SOSYALİZM» KİTABININ YAYIMLANMASININ 100. YILDÖNÜMÜ ÜSTÜNE

Bu yıl August Bebel'in «Kadın ve Sosyalizm» kitabının yayımlanmasının 100. yıldönümü gibi önemli bir olayı kutluyoruz. Kadınların eşit haklar kazanması ve yüzyıllar boyu süren çifte baskı ve çifte sömürüden kurtarılması savaşımında önemli bir rol oynayan bu kitabın uluslararası devrimci işçi hareketinin savaş gelenekleri, deneyimleri ve dersleri bakımından çok zengin tarihinde, önemli bir yeri vardır.

Bilimsel sosyalizmin bu önemli yapıtı Almanya'da henüz tekeli nitelik almamış olan kapitalizmin geniş ölçüde geliştiği, işçi sınıfının ve onun devrimci hareketinin gücünün arttığı bir dönemde kaleme alınmıştır. O dönemde toplumsal üretime ve sınıf savaşımına katılan kadınların sayısı gitgide artıyordu. İşçi sınıfının partisi kadının rolü, emekçilerin kurtuluş uğrundaki savaşımındaki yeri hakkında tutumunu açıkça ve kesinlikle ortaya koyma ödeviyle karşı karşıya bulunuyordu.

Kadın sorununun sınıfsal konumdan ve gerçek bilimsel açıdan ele alınması girişimi Marksizm'in değerli bir hizmetidir. K. Marks ile F. Engels tarafından kurulan Uluslararası İşçiler Birliği, daha 1866'da Cenevre'de yapılan 1. Kongresinde, kadın emeğinin korunmasıyla ilgili bir karar almıştı. Marks kadınların toplumsal üretime katılmasına karşı çıkanların küçük burjuva görüşlerini kınadıktan sonra, kadın emeğinin yasaklanması değil, korunması gerektiği ilkesini savunuyordu. Böylelikle de, işçi hareketini, proletaryanın bağlaştığı olan ve erkeklerle eşit hak ve ödevlere sahip bulunup kadınları kapitalist sömürüye karşı yürütülen savaşıma çekme doğrultusuna yöneltiyordu.

Alman sosyal demokrasisinin kurucu ve yöneticilerinden biri olan A. Bebel, parti programının Enternasyonal'in ilkelerine dayanması için savaşıma girişmişti. Kadın emeğinin korunması ilkesi, söz konusu programa onun önerisiyle alındı. Bebel, parti çalışmalarını yürütürken, kadın sorununun küçümsenmesine karşı ardıcıl bir savaşım yürütüyordu.

A. Bebel, son derece alçakgönüllü olması dolayısıyla, bilimsel sosyalizme teorik bakımdan yaptığı hizmetlerin gölgede kalmasına çalışıyor ve vardığı sonuçların Marks ile Engels'in öğretisinde yer aldığını söyleyerek, «onlar bizim tümümüzü omuzlarında taşıyorlar» (1) görüşünü savunuyor-

(1) A. Bebel, Kadın ve Sosyalizm, Dietz Verlag, Berlin, 1973, s. 5.

du. Bebel, Marksizme dayanarak, işçi sınıfı için son derece önemli olan bir sorunu, kadının politik bakımdan uyanması ve proletaryanın sınıf savaşımına çekilmesi sorununu, ilk kez derinlemesine, tarihsel iyimserlik havası içinde, bilimsel açıdan ele almıştır.

O dönemde Almanya'da gericilik, 1878'de kabul edilen ve ancak 1890'da kaldırılan olağanüstü yasadan yararlanmakta ve devlet aygıtının yardımıyla genç sosyalist harekete ağır darbeler indirmekteydi. Sosyalistlerin yazı ve sözle propaganda yapmalarının yasaklandığı çetin koşullarda büyük bir yiğitlikle hareket eden Bebel izlenme tehlikesini hiçe saymıştır. Hapishanede yazılan kitabını, daha sonraları, derin gizlilik koşullarında, yayımlamayı başardı. Yapıtın amacı, yazarının belirttiği gibi, «kadının tam eşitliğe kavuşmasına engel olan peşin yargıları ortadan kaldırmak ve kadının toplumsal bakımdan da kurtuluşunu sağlayacak olan sosyalist idelerin propagandasını yapmaktır.» (2)

Bebel'in bu yapıtı, kadın sorunuyla ilgili gerçek bir ansiklopedidir. A. Bebel geniş ölçüler alan tarihsel materyallere ve zamanının olgularına dayanarak, kadının geçmişte ve o yıllarda toplum ve ailedeki durumunu çözümlemekte, gelecekle ilgili olarak, sonradan çoğu gerçekleşmiş olan cesur tahminler ortaya atmıştır.

Bebel, kadının bağımlı olmasının ve kölelik durumunun özel iyeliğe dayanan toplumsal ilişkilerden ileri geldiğini ortaya koymuştur. İncelenmesine ataerkil düzenin, yerini anaerkil düzene bırakması döneminden başlayan Bebel, özellikle kadının o yıllarda kapitalist düzendeki durumunu ele almıştır. Aralarında nikah, ailenin yozlaşması, fahişelik gibi burjuva düzeninin toplumsal olguları dahil birçok sorunları ele alan Bebel, kadının endüstrideki durumunu, kadınların öğretim görme, vatandaş haklarında ve politik haklarda eşitliğe kavuşma savaşımalarını incelemektedir. Yazar, kadını «sadece cinsel bir varlık kabul eden ve toplumsal varlık olmadığını ileri süren» bilim adamlarını sert bir dille eleştirmektedir. (3)

Bebel, Marksist konumlara dayanarak, kadın sorununun ele alınışındaki ide ve görüşleri kesinlikle kınamaktadır ki, bu sadece Almanya için değil, tüm uluslararası hareket için büyük bir önem taşımaktadır. Kadının toplumdaki gerçek rolünün iyice anlaşılmasının ve toplumdaki eşitsizlik durumunun ortadan kaldırılmasının işçi sınıfı ve partisi bakımından taşıdığı büyük önemi belirten A. Bebel, proletaryanın tarihsel görevinin sadece kendisini değil tüm ezilenleri, dolayısıyla kadınları da kurtarmak olduğunu vurgulamaktadır.

Kadını, yeni yaşam yolunda, ancak sosyalizmin yürütebileceğini ilk kez kanıtlayan Bebel, kitabında işçi sınıfının kapitalizme karşı savaşımında

(2) Agy., s. 19.

(3) Agy., s. 25.

kadınlarla bağlaşıklık kurmak zorunda olduğunu ve partinin kadınları devrimci savaşıma çekmeden amacına ulaşamayacağını belirtmiştir.

A. Bebel, tüm devrimci hareketin ortaklaşa olarak benimsediği şu tezi formüle etmiştir: «... Bizce kadın sorunu, genel toplumsal sorunun sadece bir bölümüdür. Bu nedenle sözkonusu sorun ancak toplumsal çelişkilerin ve bunların neden olduğu kötülüklerin ortadan kaldırılmasıyla çözülebilir.»⁽¹⁾

Bu yenilikçi kitabın kazandığı başarı doğaldır, çünkü zamanın toplumsal uygulamasında kadın işçiler hareketinin başta gelen gereksinimlerine yanıt vermiştir. Bebel'in açık ve eksiksiz tanımlamaları, kadın sorununun çözülmesiyle ilgili olarak ileri sürdüğü somut ödevler, yapıtındaki edebi ustalık, gelecekle, sosyalist düzenle ilgili tahminlerinin inandırıcı ve güçlü oluşu büyük bir önem taşımaktadır. Devrimci işçi partisi için, Bebel'in kitabı, kadın sorununun teorik temeli, ideolojik silâh ve eylem kılavuzudur. A. Bebel kitabının kadınlar tarafından hararetle benimsendiğini, kadınlar arasında geniş yankılar uyandırdığını belirtmiştir. Gerçekten de bu yapıt, proleter kadın hareketinin ve savaşımının ileri adımlar atmasını sağlamıştır. Başarısını şu da kanıtlamaktadır: Sosyalistlere karşı olağanüstü yasanın yürürlükte olduğu dönemde bile birkaç baskı yapmış, 1895'te ise, Almanca 25. baskısı yayınlanırken, 13 dile çevrilmiştir. Kitabın 1909'daki 50. baskısına yazdığı önsözde Bebel şunları belirtmiştir: «Kitap hedefine ulaşmıştır ve övünmeden söyleleyebilirim ki, bu hedefi kendisi seçmiştir.»

«Kadın ve Sosyalizm» yapıtı daha sonraki yıllarda da başarısını sürdürmüştür. DAC'nde 10 kez basılan kitabın, bu yıl jübile baskısı yapılacaktır. Yapıt bugüne kadar 24 dilde 200 baskı yapmıştır ve bilimsel sosyalizmin en çok okunan kitaplarından biridir.

Bebel'in, yeni, sömürüden kurtulmuş toplumsal düzende kadının kişilik ve yeteneklerinin gelişmesiyle ilgili olarak açıklık ve cesaretle ortaya koyduğu görüşler bugünkü kuşaklar tarafından da anlaşılmaktadır. Kitabın sonunda yer alan, derin inançlarla dolu; «Gelecek sosyalizmin, yani her şeyden önce işçi ve kadındır» sözleri bugün de heyecan uyandırmaktadır.

A. Bebel'in kitabının ilk basılışından bu yana 100 yıl içinde yeryüzünde bir çok şeyler değişti. İnsanlık tarihinde yeni bir çağın başlangıcı olan Büyük Ekim Sosyalist Devrimi kadının kurtuluşu uğrındaki savaşımın yeni bir aşamasına da başlangıç oldu, tarihte ilk kez olarak kadınlar gerçek hak eşitliğine kavuştu. Lenin, «Büyük Girişim» adlı yapıtında şunları belirtmiştir: «Kadının durumunu ele alalım. Dünyanın en ilerlemiş burjuva cumhuriyetlerinde, bir tek demokratik parti, onlarca yıl boyunca

(1) Agy., s. 39.

kadınlar için bizim iktidarımızın daha ilk yılında gerçekleştirdiklerimizin yüzde birini olsun yapmamıştır.» (5)

Özel iyeliğin ve sömürünün ortadan kaldırılması, işçi sınıfının iktidarda bulunması Sovyet kadınlarının önünde yeni bir yaşamın yollarını açmış, onlara erkeklerle eşit haklar sağlamıştır. Kadınlar, yeni toplumsal koşullar içinde, tarihte ilk kez olarak serbestçe, ayırım yapmadan, sınırlandırmalarla karşı karşıya kalmadan yeteneklerini geliştirmek, sosyalist toplumun hizmetine koşmak, emekle analık ve eğitimcilik rolünü başarıyla kaynaştırabilmişlerdir.

Sovyet kadınlarının sosyalizmin kazanımlarını savunma davasına katkıları, tarihte sonsuza dek yerini almıştır. Bugün milyonlarca Sovyet kadını, endüstrinin ve tarımın, bilim ve kültürün her alanında aktif olarak çalışmakla, gelişmiş sosyalist toplumun daha da ileri gitmesine hizmette bulunmaktadır.

Tarihsel uygulamalar, kadın sorununun çözülmesinin sosyalizm kuruluşunun yasallıklarından biri olduğunu göstermektedir. Sosyalist ülkelerin bu alandaki deneyim ve başarıları, birbirine benzer çizgiler taşımaktadır.

Bugün üç kıtada halklar yeni, sosyalist toplumu kurmaktadır. Sosyalizm, Afrika kıtasında da kendisine yol açmaya başlamıştır. Kadının kurtarılması, eşit haklara kavuşturulması ulusal ve toplumsal kurtuluş yolunu, kapitalist olmayan gelişme yolunu tutan bütün halklar için bir ödev haline gelmiştir. Nitekim Bebel'in, «Kadın da, tıpkı erkek gibi gücünü ortaya koymak ve serbestçe uygulamak hakkına sahiptir; kadın da erkek gibi insandır ve tıpkı erkek gibi kendisinin efendisi olmak özgürlüğüne sahiptir.» (6) biçimindeki görüşü gitgide daha fazla ülkede gerçekleşmektedir.

Sosyalist ülkelerde kadın sorununun çözülmesi için somut olarak neler yapılmıştır. Örnek olarak ülkemizi alalım.

Kuruluşunun 30. yıldönümü yaklaşan Demokratik Alman Cumhuriyeti, gelişmesinin olumlu sonuçlarını memnunlukla belirtme, hakkını kazanmıştır. Bu yıldönümü dolayısıyla Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi, Devlet Konseyi, Bakanlar Kurulu, DAC Ulusal Konseyi ve Ulusal Cephesi tarafından ortaklaşa yayımlanan çağrıda şöyle denilmektedir: «Sosyalist cumhuriyetimizdeki başarılar, kadınların katkısı olmaksızın gerçekleşemezdi. Toplumumuzun politik, toplumsal ve kültürel açıdan ilerlemesinde kadınların katkısı çok büyük olmuştur.» (7) ASBP'nin 9. Kongresi'nde (1976) şunlar belirtilmiştir: «Kadınlar yaşamın tüm alanlarında önemli bir rol oynamaktadırlar. Yeni kuşaklarda, yeteneklerinin geliştiril-

(5) V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, c. 39, s. 23.

(6) A. Bebel, Agy., s. 280.

(7) Neues Deutschland, 18 Kasım 1977.

mesi bakımından, kadınlarla erkekler arasında hemen hemen hiç fark kalmamıştır. Bugün kızlar ve erkekler yaşam için aynı ölçüde hazırlanmaktadır. Bu ise onların komünist geleceğe yaklaşmalarında büyük bir önem taşımaktadır. Ve bu sosyalist düzenin önemli bir başarısıdır.»⁽⁸⁾

Kadınlarımızın yaşamında gerçekten devrimci değişiklikler oldu ve bunlar kadınların bilinç ve davranışlarını kökünden değiştirdi. Partimiz bu değişimlerin toplumun kazanımları olduğunu, güç ve olanaklarının artısını gösterdiğini, sosyalizm davasının başarıları olduğunu belirtmektedir. ASBP'nin Programı'nda, partinin «her yerde, kadınların toplumda hak eşitliğinden yararlanmalarına olanak sağlayacak koşullar yaratılması için herşeyi yapacağı» belirtilmektedir. «Kadınların emek ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için bundan böyle de çaba harcanacaktır. Kadınların toplumsal durumlarının sağlamlaştırılması, kişiliklerinin geliştirilmesi için gerekli önlemler alınmalı ki, mesleki çalışmalarıyla ana ve ev kadını ödevlerini daha büyük başarıyla kaynaştırabilsinler.»

Burada sözkonusu edilenler, daha fazla, çok çocuklu emekçi kadınları kapsamaktadır. DAC'nde bunların oranı, tüm çalışan kadınların % 51'ini oluşturmaktadır. Burada, kapitalist ülkelerde görülen sorunlarla hiçbir ilişkisi olmayan sorunlara çözüm yolu bulmak sözkonusudur. Bizim sorunlarımız, kadınlara eşit haklar sağlanmasıyla, sosyalizmin yarattığı yeni olanaklarla ilgili olarak ortaya çıkmaktadır ve bunlar, ülke ekonomisi ne kadar çabuk gelişir, kadınların gelişmiş sosyalist toplumun kurulması, işçi ve köylü devletin güçlendirilme savaşımına katkısı ne kadar fazla olursa, o kadar kolay çözüme bağlanabilir. Memleketimizde kadınların sosyalizm kuruluşuna gerçekten geniş ölçüde katıldıkları söylenebilir. Bugün çalışabilir durumdaki kadınların % 87'si bir iş yapmakta, halk ekonomisinde görevli olanların yarısını kadınlar oluşturmaktadır. Kadınların mesleki eğitim görmeleri için olanaklar sağlanması sonucunda, devlet işletmelerinde çalışan kadınların % 66'sı ya orta meslek okullarını bitirmiş, ya da meslek bilgisini artmış emekçilerdir. Ülkenin sosyalist köy ekonomisinde çalışan kadınların % 74,4'ü mesleki öğrenim görmüşlerdir. Genel öğretim okullarını bitiren kız öğrencilerden % 99'u bir meslek seçmekte, ya da yüksek okullara devam etmektedirler. 1977 yılında yüksek öğretim kuruluşlarında okuyan kızların oranı % 48, teknik okullara devam edenlerinki ise % 65,4'ü bulmuştur. Orta dereceli matematik, doğabilim ve teknik öğretim okullarında öğrencilerin yarısı, aynı alanlara özgü yüksek okullarda ise üçte biri kızdır.

1976 yılında ASBP Merkez Komitesi, sendikalar yönetimi ve DAC Bakanlar Kurulu'nun ortaklaşa kabul ettikleri bir kararnamede, yürürlükte bulunan Beşyıllık döneminde emekçilerin çalışma ve yaşama koşullarının planlı olarak daha da iyileştirilmesi için alınacak toplumsal-politik ön-

⁽⁸⁾ ASBP 9. Kongresi, s. 116.

lemler kompleksi açıklandı. Bu belgede, çalışan kadınlara özel bir yer verilmektedir.

Geçen birkaç yıl içinde, kararnamede yer alan önlemlerin gerçekleştirilmesi yönünde bir hayli başarı sağlandı. Bu arada hamilelik ve lohusalık izni, ortalama ücret ödenmek koşuluyla, 26 haftaya çıkarıldı. Birinci çocuktan sonra doğan her çocuk için, çalışan analara, aylık ücretlerinin bir kısmı ödenerek, çocuk bir yaşını doldurana kadar, ek izin verilmektedir. 1977 yılında bu haktan faydalanan annelerin sayısı 96 bini bulmuştur.

16 yaşına kadar iki, ya da daha fazla çocuğu olan ve tam gün çalışan anneler için, ücretleri aynen kalmak üzere, 40 saatlik çalışma haftası uygulanması büyük bir önem taşımaktadır. Böylelikle memleketimizdeki anneler işçi hareketinin başlıca hedeflerinden biri olan daha fazla serbest zamana sahip olma isteğinin gerçekleştiğine tanık olmaktadırlar. Annelerin yükünü azaltmak, ailelerin çocuklarını eğitmelerine yardımcı bulunmak için 3 yaşına kadar olan çocukların %60'ını, 3 ile 6 yaş arasındakilerin ise %94,5'ini kapsayan kreşler, yuvalar ve anaokulları açıldı.

A. Bebel kitabında, tıpkı erkek gibi kadının da «insanlar arasındaki ilişkilerin yasalarla biçimlenmesinde etkili olmaya büyük bir önem verdiğini, kadının toplum yaşamına katılmasının ileri adımlar atmasını sağlayacağını, önünde yeni perspektifler açacağını»⁽⁹⁾ tekrar tekrar belirtmişti. Bebel'in bu görüşü sosyalist ülkelerde, özellikle gelişmiş sosyalist toplumu yaratma sürecinde, pratikte doğrulanmış, bu da sosyalist demokrasinin geniş ölçüde gelişmesine yardım etmiştir. Bugün DAC'nde, yerel organlardan Halk Meclisi üyeliğine kadar seçilmiş olan temsilcilerin üçte biri kadındır. Endüstride ve tarımda yönetici görevlerde bulunanların altında birini kadınlar oluşturmaktadır. Bugün ülkemizdeki her dört muhtardan, her iki yargıçtan, her dört okul müdüründen biri kadındır. İşletme, örgüt ve semtlerde, erkeklerle birlikte, birçok kadın yasa tasarılarının ve yıllık ekonomi planlarının incelenmesine yetkiyle katılmaktadır. Böylelikle kadınlar kollektif sorumluluk altına girmeyi, sosyalist devletlerinin yönetimine katılmayı öğreniyorlar. Kadın sorununun sosyalist ülkelerde başarıyla çözülmüş olması, sosyalizmin kapitalizm karşısındaki üstünlüğünün apaçık ve inandırıcı bir kanıtıdır.

Günümüzde güçler dengesinin barış, demokrasi, ulusal kurtuluş, bağımsızlık ve sosyalizmden yana değişmesi, kapitalist ülkelerdeki emekçilerin kadının kurtuluşu, eşit haklara kavuşması uğrunda savaşımlarının da gelişmesi için yeni koşullar ve olanaklar yaratmaktadır. Bugün kapitalist ülkelerdeki komünistlerin önünde, çağdaş sorunların çözümünü savaşımlarına kadınları da çekmekle ilgili yeni ödevler durmaktadır.

Söz konusu sorunların sayısı ise hiç de az değildir. Kadınlar işçi hare-

(9) A. Bebel, Agy., s. 324.

ketinin savaşımına, sürekli barış ve tüm halklar arasında işbirliği, toplumsal ilerleme sağlama uğrundaki yığınsal halk hareketlerine gitgide daha geniş ölçüde katılmakta, emperyalizme karşı aktif bir savaşım yürütmektedirler. Kadınların politik bilinçlerinin yükselmesi, daha aktif duruma gelmeleri sonucunda Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu etrafında birleşen kadın örgütlerinin rolünü artırmaktadır. Bugün UDKF'nda 114 ülkeden 129 kadın örgütü birleşmiştir ve tümü tek bir cephe halinde dünyada barışın sağlanması, kadınların haklarına kavuşması ve çocukların mutlu olması için savaşım yürütmektedirler.

Günümüzde sosyalist olmayan birçok ülkelerin anayasalarında da, yasalar önünde kadın ve erkek haklarının eşit olduğu ilkesi yer almaktadır. Oysa A. Bebel, daha vaktiyle, kapitalizmde «gerçekten formel olan yasalar karşısındaki hak eşitliği, kadının toplumsal bağımlılığını ortadan kaldırmaz, sadece yumuşatır» demişti. Sermayenin egemenliği altında yaşayan toplumda, önceden olduğu gibi bugün de yasalarla gerçek yaşam arasında aşılabilir bir uçurum vardır; önceden olduğu gibi bugün de eşitsizlik ve ayrımcılık sürüp gitmektedir. Bu alanda yadsınamayacak sayısız kanıt vardır ve dünya kamuoyu bunları Uluslararası Kadın Yılı programı çerçevesinde alınan önlemler aracılığıyla öğrenme olanağını bulmuştur.

Kadının eşit haklara sahip olmasının insan haklarının bölünmez bir parçası olduğu çoktan kabul edilmiş ve Birleşmiş Milletler Örgütü'nün belgelerinde yer almıştır. Bütün insanlar, ayırım yapılmaksızın, toplumsal-ekonomik ilerlemenin meyvalarından faydalanmak ve buna yardımda bulunmak hakkına sahiptirler. Oysa kapitalist ülkelerdeki uygulamalar bu ilke ve hedeflerden pek uzaktır. Üstelik, her alanı kapsayan genel bunalımın derinleşmesi, yığınsal işsizliğin ve toplumsal güvensizliğin artması koşulları içinde, tekeller, kadınların elde ettikleri haklar dahil, emekçilerin haklarına karşı saldırıya geçmektedirler. Uluslararası Kadınlar Federasyonu'nun 1978 yılında kabul ettiği bir belgede, bu gerçek üzerinde önemle durulmaktadır. Sözkonusu belgede Birleşmiş Milletler'in kadınlarla ilgili olarak kabul ettiği on yıllık (1976-1985) planın ilk yıllarında birçok kapitalist ülkede kadınların eşit haklar uğrundaki savaşımının bir ilerleme sağlamadığı bir yana, zaten ağır olan durumlarının daha da ağırlaştığı, özellikle çalışan kadınların ve ailelerinin durumunun daha da bozulduğu belirtilmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomisinde görevli emekçilerin üçte birini kadınlar oluşturmaktadır. Fakat çalışma hakları, eşit işe eşit ücret alma hakları hemen hemen garanti altında bulunmamakta, kadın işsizlerin sayısı erkeklerle kıyasla çok daha geniş ölçüler almaktadır. 1978 yılının başlarında Fransa'daki 1 milyon 700 bin işsizden 900 bini kadındı. ABD'de kadın işsizler erkeklerden bir buçuk, Belçika'da ise iki kat fazladır. Avrupa Ekonomik Topluluğu istatistik servisinin de kabul etmek zorunda

kaldığı gibi, kapitalist ülkelerde kadınlar arasında işsizlik büyük bir hızla artmaktadır. Böyle olduğu halde, işsizlerle ilgili istatistiklerde kadın işsizleri belirten rakamlar gitgide düşmektedir. Örneğin 1978 ilkyazında Federal Almanya'da 900 bin işsiz kadın varken, işsizler listelerinde yer alanların sayısı 500 binden biraz fazlaydı.

Kadınlara karşı uygulanan ayırımı, kadınların öğretim görme olanaklarının pek az, mesleksel öğrenimden yararlanmalarının ise fazlasıyla kısıtlı olması da göstermektedir. Örneğin, bugün ABD'nde kadınlara ödenen ortalama ücretin erkeklerin aldığı ücretin % 58,9'u oranında, hatta daha düşük olmasının ve durumun 1955 yılına (% 63,9) kıyasla daha da kötüleşmesinin bir nedenidir. Kadınların toplumsal ve politik bakımdan eşit haklara sahip olmamaları, anne ile çocukların gereğince korunmaması, kapitalist ülkelerdeki kadınların yaşam koşullarını son derece ağırlaştırılmaktadır.

Kapitalizm toplumsal yaşamın bir tek önemli sorununu emekçilerin yararına çözmemiştir. Ve gördüğümüz gibi, kapitalizm, kadın sorununu da çözmemiştir. Bu bakımdan A. Bebel'in, burjuva toplumunun «kadını kurtaracak durumda olmadığı, bunun için başka bir düzen gerektiği» görüşü bugün de günceldir.

Çağımızın toplumsal sorunlarının çözümü dünyada barışın sağlanması davasının bir parçasıdır. Sosyalist olsun, kapitalist olsun yeryüzündeki tüm ülkelerdeki kadınlar, barışın güçlendirilmesi, yumuşamanın pekiştirilmesi, silâhlanmanın durdurulması ve silâhsızlanmanın sağlanması, Nötron bombası ve benzerleri gibi yığınsal kırım silâhlarının yapımına son verilmesi uğrındaki savaşımda büyük bir güçtür.

Milyonlarca kadın grev, gösteri yürüyüşü vb. gibi savaşım biçimlerine yığıtçe katılmakla, A. Bebel'in idelerinin yaşamda gerçekleştiğini, kadınların işçi hareketindeki, çağımız sınıf savaşımındaki rollerinin bilincine vardıklarını, kadının durumunun kökten değişmesi, kadın sorununun kesinlikle çözülmesi savaşımına ardıcıl olarak katılma kararında olduklarını kanıtlamaktadır.

Baskı ve Terör Durdurulsun

N. Duleymi

*Irak Komünist Partisi'nin Dergideki
Temsilcisi*

Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin, ülkede bugünkü durumu değerlendiren 1978 Mart plenumu raporunun yayımlanmasından sonra, yığınsal enformasyon araçlarından yararlanan Baas Partisi, partimize karşı geniş bir kampanya açtı. Bu kampanyayı terör hareketleri izledi: Irak Komünist Partisi'nin yirmiyi aşkın militan ve sempatazını idam edildi, komünistlerin, bu arada parti yöneticilerinin izlenmesine başlandı, parti örgütlerine ve basınına karşı baskı önlemleri alındı.

Partimiz bize yöneltilen haksız suçlamaları, baskının geniş ölçüler almasını, idamların neden olduğu acıyı bir yana bırakarak, Parti'nin 3. Kongresi ve Merkez Komitesi'nin plenumları tarafından onaylanan doğrultuya kesinlikle bağlı olduğunu kamuoyuna duyurdu. Bilindiği gibi bu doğrultunun özünü, Irak'taki ilerici sürecin korunması ve savunulması, ulusal-yurtsever güçler arasındaki işbirliğinin, Irak'taki devrimci hareketin başarıya ulaşmasında başta gelen koşul ve Arap dünyasına olumlu etkide bulunmanın önemli bir etkeni olarak genişletilmesi ve derinleştirilmesi oluşturmaktadır. Bu sonuncu nokta emperyalizmin, siyonizmin ve gericiiliğin, Camp David uzlaşmasında da yankısını bulan, yıkıcı faaliyetlerini artırdıkları bir zamanda özel bir önem taşımaktadır.

Ne var ki, Baas Partisi yönetimi, tutumumuzu anlatma amacıyla partimiz tarafından atılan olumlu adımlara karşın, eskiden olduğu gibi bugün de ilerici Ulusal Yurtsever Cephe'nin üyesi olan Irak Komünist Partisi'ne karşı olduğu gibi tüm demokratik, yurtsever ve ulusal akımların temsilcilerine karşı baskıyı sürdürmektedir. Bu tutum öyle bir nitelik almıştır ki, Irak'taki gerici güçlerin harekete geçmeleri için elverişli koşulların yaratıldığı bir zamanda, devrimci hareketin kazanımlarına büyük zararları dokunabilir.

1978 yılının Mayıs ayından bu yana ülkede 10 bini aşkın vatandaş tutuklanmış, fiziksel ve psikolojik işkenceden geçirilmiştir. Haftalarca, aylarca hapiste tutulan bu insanlardan binlercesinin akıbeti belli değildir. Tutuklamalara vatandaşın siyasi inançları, komünist olması, bağımsız kalmak istemesi, ya da Baas Partisi'ne üye olmaya istek göstermemesi neden olmaktadır. Son üç yıl içinde kabul edilen anti-demokratik yasalara bile aykırı olan bu keyfi hareketler için hiçbir gerekçe gösterilmemektedir.

Baas Partisi'nin resmi organlarında, ulusal cephedekiler de dahil olmak üzere, bütün güçleri kapsayacak olan «tek ideoloji»nin benimsenmesi için yapılan çağrılar ciddi endişeler uyandırmaktadır. Bu görüş ger-

çekleştirilirse cephe üyesi olan diğerk partilerin ideolojik, örgütsel ve politik bağımsızlıkları kaldırılmış olacak, bunun yanı sıra cephenin kökleri kazınacak ve başta Ulusal Eylem Yayası olmak üzere, sözkonusu örgütün belgelerindeki ilkeler ayaklar altına alınacaktır.

Arap ülkelerindeki komünist ve işçi partileri 1978 yılının Aralık ayında yaptıkları danışma toplantısında, Irak'ta başgösteren olayların gidiş i karş ısında endiş e duyduklarını oybirliğiyle ortaya koymuş lar ve Irak Komünist Partisi'ne karşı açılan kampanyanın Arap dünyasındaki ulusal ve ilerici güçlerin birleşmesi yolunda bir engel meydana getireceğini belirtmişlerdir. Diğerk birçok ülkelerde de komünist basınla ilerici gazeteler Irak Komünist Partisi'nden yana tutum almışlardır.

Biz, komünist ve işçi partilerinin, dünyadaki tüm ilerici ve demokratik güçlerin açılan dayanışma kampanyasını genişletecekleri, Irak'ta komünistlerle, onlarla dost olanlara karşı uygulanan baskı ve teröre derhal son verilmesini isteyecekleri inancındayız.

Güneyli ve Kuzeyli Soydaşlar Bir Çatı Altında Yaşayacaklar

Jose Lava

*BSS Yazı Konseyi üyesi ve Filipinler Komünist
Partisi'nin Dergideki Temsilcisi*

Vsevolod Ribakov

BSS Yazı Kurulu Yardımcısı

Kahraman Vietnam halkının Fransız sömürgecilerine, ABD saldırganlarına ve onların güneydeki askersel deniz güçlerine karşı verdikleri 30 yıldır süren kurtuluş savaşının utkuya ulaşmasından bu yana üç yıl geçti. Bomba çukurlarının yerinde yeşillikler bitiyor. Vietnam halkı, ölümsüz önderleri Ho Şi Min'in gösterdiği yoldan özgür, sosyalist Vietnamı kuruyorlar. Aşağıda BSS yazarlarının Vietnam'a yaptıkları geziden izlenimler sunuyoruz.

Bugünkü Vietnam'ın barışçıl yaşamını belirleyen en önemli çizgi, sosyalizm kuruluşu yolunda ilerlemesini belirleyen çizgi, bu yolda bütünsel, tek bir ülke olarak, birleşik bir politik, ekonomik ve toplumsal organizma olarak yürümekte olmasıdır. Vietnam'ın birleştirilmesi artık bütün dünya için zihinlere iyice yerleşen bir etken oldu. İki ayrı parçası 21 yıl boyunca karşıt toplumsal sistemlerin yasalarına göre gelişen bu ülkeyi birleştirmenin, kahramanlığa eşit bir başarı olduğunu herkesin kavradığı söylenemez. Bu başarı kahramanlığa eşittir, çünkü bir «kanlı salhane»ye meydan verilmeden, bir iç savaşa gidilmeden, kent kent ve köy köy isyan ve ayaklanmalara yol açılmadan sağlanabilmıştır. Bu nedenledir ki, birleşme, kendiliğinden anlaşılan, olağan bir şey gibi kabul ediliyor. Oysa her şey gayet karmaşıktı. Ve basit olamazdı.

Bir an tarihe dönelim.

ZAYIF GELİŞİMLİ KAPITALİZMİN İLLETLERİ

5 Nisan 1975'te, ABD saldırganlarından kurtarılan ve kukla Tiyö kliğinden temizlenen Saygon'da, güney kesiminin ülkenin bölünmüşlüğünden, savaştan, işgalden, zayıf gelişimli kapitalizme özgü gerikalımlık ve iğrençliğinden doğan bütün sorunları odaklanıyordu. Ve şimdi, bu kenti görüp tanıdıkça da bazı tasarımlar edinebiliyorduk. Ama daha çok, Vietnamlı yoldaşların, en kokuşmuş yenisömürgecilik rejimlerinden birine «başkentlik» etmiş olan bu illetler yuvası kenti, «sağlığa kavuşturma» gibi çok ağır bir ödevi omuzlamış bulunan arkadaşlardan alacağımız bilgilere dayanmamız gerekiyordu.

... Vietnam Komünist Partisi Hoşimin Kent Komitesi üyesi, Kent Halk

Komitesi başkan yardımcısı Le Kuang Tyan, bizi güzel bir villada kabul etti. Halk iktidarının Hoşimin kentinde konuk ağırlayabilecek, müzeler ve sergiler açmaya elverişli bir çok yerleri var. Kentin içinde ve kenarlarında eski sahipleri tarafından terkedilmiş villalar ve evler az değil. Bu evlerin çoğuna, şimdi emekçiler, evvelce gecekondlu benzeri dermeçatma barınaklarda oturanlar, kentin içinden geçerken hâlâ göze çarpan bidon (teneke) evlerde yaşayanlar yerleştiriliyor. Asya'nın büyüğe diyebileceğimiz her kapitalist kentinde göze çarpan bu keskin karışıklık burada da geçmişin, yakın geçmişin bir damgası olarak ortadadır.

Le Kuang Tyan yoldaşın anlattığına göre, kent çok çabuk kurtarılmış ve pek yıkıma uğramamış. 1945'te nüfusu yarım milyonu geçmeyen Saygon, kurtarıldığı sırada 4 milyon kişinin barınağı durumundaymış. Bu aşırı yığılma, Kalküta, Bangkok, Cakarta ve Manila'da olduğu gibi, herşeyden önce sonu gelmez yoksulluğun, köyde hüküm süren açlığın ve bu yüzden köylülerin iki ayak üstü iki lokma peşinde ümitlerle kentlere akın etmesinin sonucuydu. Saygon'da, genellikle Güney Vietnam'da buna bir de ABD işgalcilerinin kasıtlı politikası ekleniyordu. Bu kesimde köy, kurtuluşçu devrimci güçler için sağlam bir taban oluşturuyordu, öyleyse köyün boşalmasında yarar vardır. Ve işgalciler, B-52'lerle, Napalm'le bombalayarak köylüleri yerlerinden çıkarıp göçe zorlama, kimyasal zehirlerle doğayı kısırlaştırma ve insanları nice «toplama» veya «yığılma» merkezlerinde dikenli teller arasına yöneltme yolunu tuttular.

Sanayiden hemen hemen yoksun, geri bırakılmış Güney Vietnam'da, bu zorla göçürme ve kentleşme, 10–15 milyon kişinin geleneksel yaşam tarzının bozulması, milyonlarca insanın işsizliğe sürüklenmesi anlamına geliyordu. Bu nedenden ki, Vietnam'lı yoldaşlar şimdi çözüm bekleyen sorunun, köylü nüfus payını bir an önce $\frac{0}{100}$ 35'ten, $\frac{0}{100}$ 80'e çıkarmak olduğunu söylüyorlar.

Kentin anormal büyümesi, işgal rejimi koşulları, çarpık ve hastalıklı nüfus yapısını da belirledi. Vietnamlı yoldaşlar, bize aktardıkları verilerin tam sayılamayacağını, zira bir genel sayım yapılmamış olduğunu söylüyorlar. Ama kurtarılan Saygon'da ilk hesapların gösterdiği sonuç şu: 1,1 milyon işsiz, 300 bin gangster ve sabıkalı, 150 bin uyuşturucu kullanan, 100 bin fahişe, 200 bin kimsesiz ve avare çocuk, 300 bin zührevi hasta, 150 bin veremli. ... Kent nüfusunu tamamlamak için, bunlara 400 bin kadar kukla Tiyö ordusu er ve subayı katmak gerek.

Vietnamlı yoldaşları dinlerken şöyle düşünüyorduk: Kapitalist Asya'da görebildiğimiz, böyle aşırı yığılmalı diğer kentlerin yöneticileri de bu görünümde bileşimler karşısında ellerini kaldırmış, «savunu karakterli» diyebileceğimiz bölümsel önlemlerle yetinmekte değiller midir? «Niçin?» sorusunun olağan yanıtı değişmiyor: Zaten başka bir şey yapma olanağı da yok. Ve işte bu durumda, devrim iktidarının böyle bir kenti avucuna ala-

bilme, onun sorunlarına etkin çözümler bulabilme yeteneği, komünistlerin yığınları örgütleme ve peşinden götürme üstünlüğünün söz götürmez bir kanıtı oldu.

Devrim İktidarının Pekişmesi

Kentte elbette her şeyden önce devrim iktidarını kurmakla işe başlamışlar. Le Kuang Tyan yoldaş, Lenin'in düşüncesini hatırlatarak, «iktidar sorunu her devrimin başlıca sorunudur; partimiz de ilkönce bunu gerçekleştirmeye girişti» dedi.

Evet, bu en önemlisiydi. Güney Vietnam'da, dümende el değiştirir gibi, öncekinin yerini alan ve kendi devlet aygıtını kuran bir diğer iktidar gelmiş değildi. Gelen yeni bir iktidar, toplumsal karakteriyle yeni, tüm toplumu örgütleyen ve toplum yönetimine her yurttaşı çekebilen yığinsal Marksist-Leninist partisinin kişiliğinde sağlam dayanağa, sarsılmaz omurgaya sahip bir iktidardı. Eski Saygon'da ve genellikle güneyde yeni iktidarın kurulması boş bir alanda ve sıfırdan başlamadı. Komünist dergisi baş yazarı Dao Zuy Tung, daha Hoşimin'e uçmamızdan önceki konuşmamızda şu sözlerle dikkatimizi çekmişti: «Tüm ülke artık bütün bir onyıldan beri bir tek partinin yönetimi altındaydı. Kuzey'de ve Güney'de ayrı adlar taşımakta olsa da, ordu da bir bütündü.» Bütün Güney Vietnam topraklarında o zamana kadar gizli biçimde çalışagelmış olan parti örgütleri, daha o gün, kurtuluş günü sözün tam anlamıyla işleri ele almışlar. Bu örgütler, yine gizli olarak kurulmuş olan ve parti tarafından yönetilen yığinsal kadın, gençlik, köylü vb. örgütlerine dayanarak çalışagelmışler. Asayiş ve güvenliğin sağlanmasında, partiye, kurtuluş ordusu, bilinçli devrim savaşçılarından oluşan disiplinli ordu yardımcı olmuş. Bu ordu ile işgalcilerin zorbalık müfrezeleri ve kukla Tiyö silâhlı birlikleri arasında çok anlamlı, çok ibret verici bir yapısal ayrım var.

Kuşkusuz, Kuzey hemen yardıma, en çok kadro takviyesiyle (aynı zamanda önem bakımından aşağı kalmayan besin maddeleri yardımıyla) yardıma koşmuş. Hem bu yardım, önceden planlanmış. Daha savaş içinde, Güney'in her kenti, kurtuluştan sonra kendisine yardımla yüklümlü bir kuzey kentiyle «hısım» yapılmış. Hanoy olmuş Saygon'un hısımı. Bundan başka, Parti Merkez Komitesi ve hükümet, doğal olarak, bu en büyük kentin durumu ve geleceği üzerinde özel bir dikkatle durmuşlar.

Başlangıçta parti her şeyi kendi eliyle ve ivedilikle yapmak zorundaymış. Bütün düzeylerde yerel yönetim organları, halk komiteleri, aynı zamanda yığın örgütleri yürütme organları belirlenmiş. Parti aktivistleri semt ve mahalle yönetmenliklerine atanmışlar; mahalle halkı ortalama 30 aileden oluşan gruplar halinde örgütlenmiş; akşam ve gece saatlerinde düzenin korunmasına yardım eden «ulusal savunma birlikleri» meydana getirilmiş.

Bu öyküyü dinledikten sonra, «diktaya karşı demokrasi yandaşlığı» sa-

vaşçıların olası tepkisini düşündük ve sormaktan kendimizi alamadık: «Buna zorlama, otoriterlik falan denilirse, seçme ve seçilme temeli ne oluyor?» Ötesini Le Kuang Tyan yoldaş tamamladı: «Evet, bu, her devrim için kaçınılmaz ve gerekli olan zorlamadır ve işte kan dökülmesine de bu zorlama yol vermedi. Daha sonra, parti, hem yığın örgütleri yönetim organları için, hem yukarıdan aşağı yerel idare organları için seçim kuralları belirleyip saptadı. Ve şimdi işbaşındaki organlar, işinizde başvuracağınız organlar hep seçimle göreve getirilmiş bulunuyorlar.»

Böylece, Saygon'un kurtuluş sırasında ne biçim bir nüfus yapısı olduğunu gördükten sonra, o zaman devrim iktidarının olası bir yumuşak davranışı veya işi olurluna bırakması halinde, kentin nasıl bir kargaşaya sürüklenebileceğini kolayca kestirebiliriz. Ne var ki, komünistlerin yarattığı ve başı çektikleri iktidar, derhal ve gayet enerjik biçimde harekete geçmişti ve bunda büyük bir isabet vardı.

İlk sorun politik güvenlik ve kamu düzenini sağlamaktır. Ana ilke, zorlama ile bağdaşık öğütlemeye ve inandırma ilkesiydi. Tiyö kukla ordusunun er ve subayları hemen tespit edildi. Sıradan erler ve assubaylar arasında 5-7 gün boyunca uyarı ve aydınlatma çalışmaları yapıldı ve bundan sonra hepsi evlerine gönderildi. Teğmenden generale kadar tüm subaylar, sınıf, rütbe ve politik konumlarına göre 3 aydan 12 aya kadar süren eğitim kurslarından geçirildi. Serbest bırakıldıktan sonra da, her birinin toplumsal hakları ve bu arada seçimlere katılma hakları tanındı. Kukla rejimin devlet aygıtı memurlarına, işgalcilerle işbirliği yapmış olanlara da aynı biçimde işlem yapıldı. Ve elbette, bu işlem, yalnız Saygon'da değil, tüm Güney Vietnam çapında böylece uygulandı.

Üç yılı aşan bir süre içinde bir milyondan fazla Güney Vietnam'lı bütün haklarıyla normal bir toplumsal yaşama kavuşturuldu. Bize bilgi veren yoldaşların söylediklerine göre, ıslah etme merkezlerinde ancak yeni iktidarın en yeminli düşmanları tutulmaya devam ediliyor. Tiyö ordusundan, kurtuluş günü başlarını alıp ormanlara ve dağlara kaçan, bu yüzden kayıtları yapılamayan, hâlâ gizlenen ve zaman zaman şu veya bu yol kavşaklarına karşı hücumla geçen bazı erler bulunduğu da söyleniyor. Ama bunlar ciddi bir sorun yaratmıyor.

En ciddi sorunu, yabancı istihbarat merkezlerinin, öncelikle CIA'nın (!) ajanları, Pekin, Japon ve Fransız casusluk servisleri oluşturuyor. Bunlar, güneyde elbette eksik olmayan karşı devrimci unsurlarla, bu arada bazı zengin ailelerin ve özellikle etnik bakımdan Çinli zenginlerin oğulları olan döküntülerle, çeşitli din topluluklarının, başlıca katolik ve aynı zamanda

(!) CIA'nın Güney Vietnam'da kurduğu casusluk ağı hakkında, servisin eski görevlilerinden F. Snapp, 1971'de New York'ta yayımlanan kitabında (Decent interval – Random House) dikkate değer bilgiler veriyor.

Budist çevrelerin yüksek temsilcileriyle ilişkiler kuruyorlar. Bize Hoşimin'in Vinşon dedikleri semtinde bir katolik kilisesi gösterdiler. Karşı devrimci komplocuların karargahıymış burası. Güvenlik organları bir baskın yapmış ve burada yüklüce bir silâh deposu ele geçirmişler.

Karşı devrimciliğe giren, baltalama eylemlerinde bulunanlar, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti yasaları uyarınca, cinayet sanıklarının yargılandığı gibi yargılanıyorlar. Bir tek örnek verelim. Vietnam'da «insan hakları»nın çiğnendiği yolunda maksatlı bir kampanya yürütmekte olan emperyalist basında, bazı üyeleri tutuklanmış bulunan Ankuang tapınağı yöneticiler kuruluna karşı güya «kovuşturmalar»a geçildiği konusunda birçok haber ve yazı çıktı. 1978 Aralık ayında Hoşimin Halk Mahkemesi bir açık oturumda bu davaya baktı. Bütün sanıklar, karşı devrimci eylemlerini gizlemek için sözkonusu dinsel örgütten yararlanmaya çalıştıklarını apaçık ortaya döktüler. Yargılama sonunda okunan hüküm – herkesin teslim edeceği gibi – hiç de ağır değildi (7 sanığın yalnız 3'ü hapis cezasına çarptırıldı).

Vietnamlı yoldaşların anlattığına göre, genelde, dinsel yığınlar, kuruluşu, ülkenin birleştirilmesini ve yeni düzenin kurulmasını sevinç ve heyecanla karşılamışlar. Taynin yakınlarında, Güney Vietnam'ın sayısız tarikatlarından birinin «başkent»i olan Kaoday'da, tarikat yönetim kurulu temsilcileri, bizim sorumuzu yanıtlayarak, yalnız kendi mezhep «başkent»lerinde değil, mensuplarının bulundukları her yerde, inanç ve ibadetlerine hükümet yetkililerinin hiç de engel olmadıklarını açık yüreklilikle söyleme dürlüstüğünü gösterebildiler.

YENİ SOMÜRGEÇİLİK İLLET VE KUSURLARININ GİDERİLMESİ

Parti'nin, eski Saygon'da (aynı zamanda Güney'in diğer kentlerinde) çözmek zorunda olduğu bir başka sorun da işsizlerin yazgısı oldu.

Köyleri yakıp yıkılmayan, toprakları zarar görmeyen köylüler için, toprağa dönüş, köye dönüş bir sorun değil. Bunların dışında kalanlar için VSC hükümeti «yeni ekonomik bölgeler» örgütlüyor. Bunlar hakkında basında çok şeyler yazıldı. Hemen şunu hatırlatalım ki, bunlar Güney Vietnam'da, özellikle orta yaylada ve Mekong Deltası kesiminde çok rastlanan yoz topraklık veya çoktandır işlenmemiş arazilerden oluşan henüz şenelmemiş bölgelerdir. Hükümet buralarda konutlama yerleri kuruyor, en azından gerekli bir alt yapı meydana getiriyor ve sonra buralara yalnız güneyin dolup taşan kentlerinden değil, aynı zamanda kuzeyin yoğun nüfuslu köylüklerinden, en çok Kırmızı İrmak deltası kesiminden göçürülenler yerleştiriliyor.

Biz Vietnam'a su baskınlarının en kızışik zamanında vardık ve bu yeni ekonomik kesimlerin nasıl örgütlendiğini, oralara kadar gidip de ayrıntılı olarak görme olanağı bulamadık. Ama bunlardan bir bölgeyi görebildik.

Burada, beklenen göçmenler için hazırlanan evlere, daha doğrusu bu evlerin bir bölümüne, Kamboçya'dan kaçıp gelenlerin yerleştirildiğini gördük. Ve Vietnamlı yoldaşların söyledikleri gibi, göçürülüp getirenlerden bazıları başlangıçta sert gelip de alışamadıkları koşullardan yılarak geri dönmekte olsalar bile, kalanların, bu verimli topraklarda ilk sıkıntılı yıl geçer geçmez, artık çoğunun yeni evlerini ve köylerini benimsediklerine inandık. Özcesi, bu yeni ekonomik kesimlere şimdiye kadar 1 milyona yakın Vietnam yurttaşı getirilip yerleştirilmiş. 1980 planı bunların 4 milyona çıkarılmasını öngörüyor. Ve elbette, emperyalist basının sık sık savladığının tersine, yeni ekonomik kesimlerde, öyle toplama kamplarını, zorunlu emeği hatırlatacak hiçbir şey yok; duvarlar, teller, nöbetçiler de görüldüğü yok. İşin tuhafı, bize, Viyetnam'da bu yeni ekonomik kesimler örgütlenme uygulamasının, sosyalizm için hiç de iyi sözler söylemesi beklenmeyen bir banka ⁽²⁾ tarafından övüldüğünü söylediler.

Biz bunu bırakalım da, yine eski Saygon'a dönelim. Kurtuluştan beri, üç yıldır, eski Saygon'un 1 milyon 100 bin işsizinden 700 bini köylere dönmüşler. Ayrıntılı olarak söylersek, 400 bini kendi köylerine dönmüş, 300 bini de örgütlenen yeni ekonomik kesimlere yerleştirilmiş. İşsizlerin 30 bin kadarı zanaatçılık alanına yavaşştırılmış. En az 200 bin kişiye de Hoşimin banliyölerinde iş bulunması düşünüüyor.

Hoşimin'de işsizlik sorununda gerginlik büyük ölçüde azaltılmış, ama işsizliğin tümünden giderildiği henüz söylenemez. Kaldı ki, toplumsal ve demografik etkenlerin dikkate alınması gerekiyor. İşgörü nüfusa her yıl 100 bin kadar genç katılıyor. Öyle ki, kent yöneticilerinin işi hafiflemiyor; çalışma koşulları olumlu yönde değişmekte olsa bile, gerginlik devam ediyor.

Eski Saygon'u sağlıklı bir yaşam ve çalışmaya kavuşturma davasının, kent yöneticileri tarafından büyük bir dikkatle üzerinde durulan bir başka yanı da, toplumsal illetleri giderme sorunudur. Parti ve devrim iktidarı yetkilileri, hümanizmi kesin davranış, ve önlemlerle de bağdaştırarak, Asya'da çoğu kentlerin bu çok önemli sorununu da ciddiyetle ele almış bulunuyorlar.

... Bize bu işin temel ilke, yöntem ve sonuçları hakkında, Hoşimin kenti Güvenlik İşlemleri Dairesi Başkan Yardımcısı Albay Kap Suan Ziem etraflı bilgi verdi. Onun anlattığına göre, devrim iktidarı kent üzerinde kontrolünü kurduktan sonra, toplum dışı elemanları dört kategoriye ayırmışlar: a) Gangster şebekeleri elebaşları; b) profesyonel caniler; c) fa-hişeler, uyuşturucu kullananlar, serseriler, küçük serkeşler ve hırsızlar; c) işsizler, düzenlik ve güvenliği bozanlar ...

Dördüncü kategoriden olanların üzerinde artık durmuş bulunuyoruz.

(²) ABD'nin güdümündeki Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası.

«a» ve «b» kategorilerinden olanlara gelince, böylece tespit edilenler, birinciler 5–10 yıl, ikinciler enaz 3 yıl süreyle, zorunlu çalışma eğitimi kamplarına gönderiliyor. Yeni suçlar işleyenler olursa, elbette yargılanıyorlar.

En büyük toplumsal sorunu «c» kategorisine girenler oluşturuyor. Bizim için, diyor albay Ziem, bunlar suçlu değil gerçekte, kurbandır. Bunlar, «kültürel» yeni sömürgeciliğin kurbanları. Biz bunlara, en insancıl yöntemler uygulayarak tekrar topluma kazandırmamız gereken potansiyel emekçiler gözüyle, ellerinde olmadan doğru yoldan sapmış kimseler gözüyle bakıyoruz. Ve özgün önlemlerle çalışıyoruz: «İnsanlık onurunu yeniden kazandırma okulları», «geleceğin kadını okulları», «gençleri yeni yaşam kuruluşuna yöneltme okulları» açtık. Bu okullarda temel çalışma ilkesi olarak, tıbbi iyileştirme çalışmaları emek eğitimiyle, politik eğitimle bağdaştırılıyor.

Biz Hoşimin banliyölerinde bu türden iki okul (biri uyuşturucu kullananlar, öteki «kaldırım kızları»nın ıslah okulu) gördük.

Tuduk semtinde, narkomani ıslah okulu müdürü olup, direniş yıllarında Saygon yeraltı örgütleri içinde çalışmış bulunan Nguen Than Ten yoldaş özetle şunları anlattı:

«1975 Kasımında çalışmaya başladık. Bize, çoğu hallerde, kötü yollara sapmış kişilerin yazgısını her mahallede yığın toplantıları yaparak kararlaştırılan yerel örgütlerden – toplumsal ve yönetsel – «hastalar» gönderiliyor. Uyuşturucu kullananların çoğu, burjuvazinin, eski rejimin hizmetindeki subayların ve devlet memurlarının çocukları olan gençler veya yetişkinlerden oluşuyor. Bunların bazılarını kendi anababaları getiriyorlar. Her birine bireysel bir yaklaşım gerekiyor. Genç hastamızın geçmişini öğrenmeye, psikolojisini anlamaya çalışıyoruz. Bu hiç de kolay değil. Kadro yetersizliği, deneyim yetersizliği çekiyoruz. Gençlerin bize düşmanlık beslemelerine yol açabilecek davranışlardan kaçınıyoruz. Eski rejimde bunlar hiç bir şeye ve hiç kimseye inanmıyorlarmış. Biz onları herşeyden önce yeni düzene inanır duruma getirmeye çalışıyoruz ve bu takdirde kendilerine de inanır duruma geleceklerini düşünüyoruz.

«Biz daha burada, diye devam etti Ten yoldaş, okulda, bu gençleri çeşitli mesleklerle ısındırmaya çalışıyoruz. Sonra, ikinci dönemde, onları sanayi kuruluşlarına, köylere gönderiyoruz, devlet işletmelerinde çalıştırıyoruz. Eğitim çalışmalarımızın bir başka yanı olarak, bu çocuklarda ve gençlerde toplumsal yaşama karşı bir ilgi uyandırmaya, onlara toplumun ve devletin kolektif efendiliği ruhu aşılamaya çalışıyoruz. Bu amaçla, onların, seçimle oluşturulan bir okul özyönetim organı var. Bu organ müdürlüğün yönetimi altında çalışıyor. Ayrıca ekipler de var. Bunlar da seçimli ekipbaşlarının yönetiminde. Ekipler duvar gazetesi hazırlıyor, beraberce televizyon yayınları seyrediyor, radyo dinliyor, kitap ve gazete

okuyor, amatör temsilleri örgütlüyor, günlük çalışma sonuçlarını görüş-tükleri toplantılar yapıyorlar.»

Kızlar için açılan 2 numaralı okulun da buna benzer bir örgütü ve benzeri sorunları var. Bu okul hakkında, bize, okul müdürü, yine gizli direniş savaşımının emektar kadınlarından biri olan Nguen Thi May bilgi verdi. Müdür yoldaş, okulun, durumları özellikle çok ağır olan kızları aldığını (bunların yaşları 15 ile 30 arasında değişiyor) söyledi. Kızların çoğuyla, yerleşim yerinin yığın örgütleri uğraşıyormuş. Ana ödev, bu kız-ları ruhça sağlığa kavuşturmak, onlara kadınlık onuru aşılama, Vietnam kadınının gelenekleri hakkında bilgi vermek, Vietnam'ın nasıl bir yeni ülke haline geldiğini anlatmak. Bir yandan da okuma-yazma ve zanaat öğretmek. Peki, sonuç? Eğitilen kızların yalnız pek azı eskiye dönüyor, kurtarılamıyormuş. Bir ayrıntı da şu: Okulda, Makarenko'nun, Rusya'da Sovyet egemenliğinin ilk yıllarında serseri çocuklar üzerindeki çalışma-larıyla ün yapan büyük pedagogun denediği başarılı yöntemler geniş ölçüde uygulanıyormuş.

Albay Zien'in anlattığına göre, kentte, böyle 22 okul varmış ve hepsi birden bir dönem için 15 bin kişi alabiliyormuş. «Çalışmalarımızda daha çok yığın hareketlerine dayanıyoruz» diyor. 1978 yılı başında Hoşimin'de başlıca dört yığınsal hareket başlatılmış: «Toplumsal dönüşümler», «emek, üretim, ekonomi, kentin kuruluşuna katkı», «kültür devrimi, yeni tip insan, yeni yaşam tarzı yaratımı», «halk-politik ve toplumsal düzenliğin koru-yucu gücü» hareketleri.

Olağan suçlar artık % 90 oranında azaltılmış. Kent içinde artık yalnız gündüzleri değil, geceleri de serbestçe dolaşılabilir. Biz buna kendi deneyimizle inandık. Ve üstelik, Hoşimin'de, Hanoy'da de farkettiğimiz gibi, pratik olarak sokaklarda pek o kadar milis görünmüyor. Polis dikta-törlüğü günlerinin karanlık görünümlerinden artık büsbütün ayrılmı, epey güler yüzlü bir kent oluyor Hoşimin kenti ...

SAYGON'DAN HOŞİMİN'E

Bu kentte bütün sorunların çözüme kavuşturulduğu elbette söylenemez. Ama şimdi gelişmekte olan yığın hareketlerinden ilk üçünün adları, bugün ağırlık noktasının başka türden sorunlar üzerine, sosyalizm kuruluşu so-runlarına doğru kaydırıldığını gösteriyor. Gördüğümüz kent, artık resmi adının da ötesinde Saygon olmaktan çıkmış, Hoşimin haline gelmiş.

Düne kadar nice sözde bilimciler, ağızlarını bir açtılar mı, artık kapat-mak bilmiyor, Saygon'un ve genellikle Güney'in yabancı toplumsal orga-nizmanın, komünistleri (kendi yapısından) çıkarıp atacağını savlayıp duru-yorlardı. Vietnam komünistleri bu yalancıları utandırdılar. Güney Vietnam

toplumunu toplumsal ve politik bakımdan dönüştürmedeki başarılar, büyülesine kısa bir süre içinde sağlanmış olmasından ötürü de hayrete değer. Ve bu başarıların en parlak kanıtı, daha 25 Nisan 1976'da, yani kurtuluş-tan bir yıl sonra, Güney Vietnam halkının tüm Vietnam halkıyla birlikte, birleşik Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni ilân eden tek Halk Meclisi için halkvekilleri seçebilmiş olmasıdır. Bu olaydan bir yıl sonra da, Hoşimin'de yerel yönetim organları – kent, bucak ve semt meclisleri olmak üzere, her düzeyde halk meclisleri – seçimleri yapılabilirdi. Yönetim organlarının seçim yoluyla görevlendirilmesi kuralı yığın örgütlerini de kapsadı. Güney'de, tüm Vietnam'da olduğu gibi, sosyalist toplumu örgütlemeye «parti yönetmen, devlet idareci, halk da kolektif sahip» ilkesi uygulanıyor.

Hoşimin'de ve güneyin her yerinde, toplumsal-ekonomik değişimler sürecine, yeni yönetsel-toplumsal sistemin yaratılmasına koşut olarak, toplumsal-ekonomik dönüşümler de gerçekleştiriliyor. Vaktiyle hiç ayrımsız işgalciler için çalışmış olan ve kurtuluş sırasında sahipleri tarafından yüzüstü bırakılan büyük sanayi kuruluşları, bankalar ve toptancı ticaret firmaları, ilk önlem olarak hemen işçi kontrolü altına alındı, daha sonra 1976 yazında da ulusun malı haline getirildi. Küçük özel kuruluşlar adım adım devletle işbirliğine çekilmeye çalışılıyor. Çalışma öyle ayarlanıyor ki, en azından, devlet hammadde ve yakıt verdikçe, sermayeci de devlete ürün veriyor. En çoğu, daha gelişkin çalışma biçimi olarak da, karma kuruluşlar meydana getiriliyor (bu uygulamada, yetenekli görülen sermayeci, çoğu kez karma kuruluşun müdürlüğüne atanıyor). Gelecekte bu kuruluşların da sosyalist kesime geçirilmesi öngörülmüyor.

Güney Vietnam'da 1978 ilkbaharında kapitalist ticarete son verilmesi, sosyalist gelişme yoluna koyulmasında en önemli adım oldu. Böylece, «kimin kimi yöneteceği» sorunu Güney'de kesinlikle sosyalizmin yararına çözüme kavuşturuldu. Ancak bundan sonradır ki, ekonomik bakımdan geri bırakılmış her ülkede sayıca en büyük olan küçük tüccar ve köylü katmanları arasında sosyalist dönüşümler sürecini hızlandırma olanağı bulunabildi. Bu süreç artık birleşik Vietnam'da sosyalizm kuruluşu sürecinin bir bölümü olarak gelişiyor.

Doğal olarak, değindiğimiz konularda, konuştuğumuz yetkililerin de açıkça söyledikleri gibi, hiç bir şey pürüzsüz ve zahmetsiz geçmemiş ve geçmiyor. Nesnel güçlüklerden başka, başlıcaları bürokratism ve devlet malını çarçur etmede kendini götüren öznel güçlükler de var. Ve bu durum halktan hiç de gizlenmiyor. Hoşimin Parti Kent Komitesi'nin 1977 yılında, «Bürokrasiye ve sürüncemeye karşı, halkın kolektif sahiplik hakkını gerçekleştirmek için» ve «toplum mülkiyetinin çarçur edilmesine karşı» gibi gayet anlamlı belgiler altında iki yığın hareketi başlatmış olması hiç de rastgele değildir. Halk, partinin bu girişimini anlayışla karşıladı ve sözü geçen kusurlara karşı savaşıma etkinlikle katıldı.

Ne ki, her şeye karşın bir sorun daha var: Pek az sayıda bazı Güneyliler Vietnam'dan kaçıyorlar. Güney'de ve her şeyden önce Hoşimin'de, yeni düzenden memnun olmayanlar elbette vardır. Zaten köklü toplumsal sarsıntılar döneminde başka türlü de olamaz ⁽³⁾ Ama Hoşimin'in özelliği, bu hoşnutsuzlar arasında eski sömürücülerden başkalarının da bulunmasıdır. Kimlerdir bu başkaları? «Vietnam göçmenleri» konusu şimdi Batı basınında çok moda olduğu için, gereken açıklamayı, oturaklı bir Fransız aylık dergisi olan «Le Monde diplomatique»den alıyoruz:

«İş karmaşıklaştıran bir neden de şudur ki, şimdi işsiz kalan Saygonluların çoğu, vaktiyle, dışarıdan ülkeye oluk oluk akan dolar sayesinde, ülkenin ekonomik gelişme düzeyinin çok üstünde, kolay ve zahmetsiz bir yaşam sürmüşler. Bunlar, kurtuluştan sonra güçlüklerle karşılaştıkça, bu güçlüklerin nedenlerini — ülke içinde yabancılara hizmet eden üçüncü sektörün birden küçülmesi, Saygon'un yaşamının savaşla bağlı olan yarıları; sonra, çalışması hammadde dışalımına bağlı nice fabrikaların kapanması ⁽⁴⁾, pirinç ve diğer dışalım malları konusunda Amerikan yardımlarının sona ermesi vb. — çözümlemeye bile yanaşmamışlar. Böylelerine göre, başlarına gelen işçilerin sorumluları komünistlerden başkası değildir.» ⁽⁵⁾

Kendilerini çıkmazda gören bu insanların bir bölümü gizlice Vietnam'ı terk ediyor. Bu konuda, VKP MK Politbüro aday üyesi ve MK Sekreteri To Hiu yoldaş şöyle dedi: «Ama Güney halkı genellikle bizi destekliyor. Sistemimiz artık yığınlarca benimseniyor. Bu da utkumuzun garantisidir.»

Doğaldır ki, halkın henüz tam giderilemeyen nice gereksinimleri var. Halk daha iyi bir yaşam istiyor. Güney'de bir yere kadar hâlâ süren bir toplumsal eşitsizlik göze çarpıyor. Ama herkes yeni düzenin neler yapabildiğini görüyor. Biz bu cümleden olan başarıların ancak bazılarını belirttik. Bunlara, sosyalizmin parasız sağlık ve eğitim sisteminin artık

⁽³⁾ Zengin Çinli tüccarlar üzerinde durmayacağız. Eğer, emperyalist basın ve öncelikle Fransız basını tarafından çok şişirilmiş olmasaydı, bunların göçü sorununa da dönmeyecektik. 1978 yılı sonunda, bu basının tayfaları, «Hayhong» gemisiyle Malayziya kıyılarına yavaşmış olan 2.500 «Vietnamlı göçmen»in «trajik yazgısı» gibi şaşırtıcı manşetlerle dolup taşıyordu. Ne var ki, olayı gözleriyle gören, sözkonusu «felâketzedeler»in, Vietnam Göç Bürosu'ndan resmen izin almış, gereken ücreti ödemiş ve kendi olanaklarıyla kiraladıkları «Hayhong» gemisiyle Vietnam'ı terketmiş bulunan, kökençe Çinli zengin kimseler olduklarını söyleyen «Associated Press Ajansı» muhabirinin yazısını hiçbir gazete basmadı. İşin aslı, Malayziya makamları, bu nedenle gemidekileri göçmen saymamış ve ülkeye girmelerine izin vermemişti.

⁽⁴⁾ Bu fabrikaların çoğu, Kuzey sanayiinin yardımı ve VSC hükümetinin satınalma işlemleri sayesinde tekrar işletmeye açıldı.

⁽⁵⁾ Nayan Chanda. Le Communisme Vietnamien en marche, «Le Monde diplomatique», Nisan 1978, s. 19.

Güney Vietnam'ı da kapsadığını eklememiz gerekiyor. Bir yandan ulusal kültür gelenekleri de canlanıyor.

Ticarette ve köy ekonomisinde sosyalist dönüşümün genişletilip derinleştirilmesi, Güney Vietnam toplumunun sosyalist üreticiler toplumuna dönüştürülmesi sürecini tamamlayacak. Ama Vietnam halkının önderi Ho Şi Min'in bu yazımıza başlık yaptığımız öngörüsünün gerçeklemede olduğu şimdiden görülüyor. Kuzeyli ve güneyli Vietnam halkı bir çatı altında, aynı yoldan, sosyalizm kuruluşu yolunda yürüyen tek devlet içinde yaşıyor.

TÜSTAV

Diktatörlüğün Yenilgisine Götüren Yol

Jaime Barrios

Salvadorlu Gazeteci

1978 Eylülünde Nikaragua halkının ayaklanması, A. Somoza kıyıcı rejimine karşı yıllardır yürütegeldiği savaşımın tepe noktası oldu. Ayaklanmanın önemi, yalnız halk yığınlarının devrimci potansiyelinin ne kadar büyük olduğunu göstermesinde değil, aynı zamanda Amerikan emperyalizminin Nikaragua'da oynamakta olduğu ikiyüzlü ve alçakça rolün bu ayaklanma sırasında kesinlikle açığa vurulmuş olmasındadır. ABD'nin ve yerli uşaklarının entrika ve dolapları, «birazcık değişme gösterip, her şeyi eskisi gibi koruma» ilkesiyle hareket ederek, şimdiki rejimi korumayı amaçlıyordu. Ama devrimci yöneticiler, politik olgunlukları sayesinde, bu entrikaların özünü kavramakta gecikmediler ve gericiiliğin oluşturmaya çalıştığı «Somoza'sız Somozizm» fikrini kesinlikle silkip attılar.

Her şeyden önce, «Somozizm»in özü ve anlamı üzerinde biraz duralım. Bu hemen hemen kırk yıllık Somoza soyu (hanedanı) yönetimi boyunca yaratılmış bir politik ve toplumsal-ekonomik sistemdir. Somoza soyu, sınırsız egemenliğinden yararlanarak, alabildiğine büyük bir servet sahibi oldu. Bu servet şöyle özetlenebilir: 20 bin kilometrekare arazi, arsa; ve her türlü hesabın üstünde sermaye, tarım-sanayi komplekslerine, balıkçılığa, tekstil sanayiine, konfeksiyon kuruluşlarına, inşaatçılığa, altyapı kuruluşlarına, ticarete, bankalara, turizme yatırdığı sermayeler ... Brezilya'da çıkan «Mercantil» gazetesine göre, Somoza ailesinin serveti 2 milyar doları, ailenin başı Anastasio Somoza Debayle'nin serveti de 500 milyon doları buluyor. Akrabaları, ekonomide ve devlet kesiminde en önemli noktaları tutuyorlar. «Somozizm», rejime en sadık olanlardan bir «yiyiciler» çevresi oluşturdu, ve bunlar rejimin koruyuculuğu altında halkın sırtından servetler yığdılar. Bu çevreleri oluşturanlar arasında Milli Muhafızlar'ın yüksek rütbeli subayları da vardır.

Emperyalizmin ülke topraklarındaki en iğrenc ürünü olan «Somozizm», sırtını doğrudan doğruya Beyaz Saray'a ve Pentagon'a dayıyor. ABD'nin senatörleri, sayıtları, diplomatları ve ordu komuta heyeti, yüz-kızcırtıcı Somoza rejimini açıktan açığa destekliyorlar. «Somozizm», emperyalizmin Orta Amerika ülkelerinin içişlerine karışma aracıdır. Bu ülkelerde cumhurbaşkanlığına resmi adaylar gösterilmesi, Somoza'nın bilgisi dışında geçmiyor; ve Somoza, seçim kampanyalarının kendi senaryosuna göre yürütülmesi için paraya acımıyor. «Somozizm», Amerikan emperyalizminin, bir Orta Amerika Savunma Konseyi (OASK), yani Amerika'nın bu kesiminde devrim hareketlerini anti-komünizmin kirli bayrağı altında ezmeyi, sosyalist Küba'ya karşı çeşitli manevralarında ABD orduları gü-

ney komutanlığının vurucu birliği olmayı yükümlenecek örgütü yaratmak üzere 1962 yılında işletmeye başladığı başlıca kaldıraçlardan biridir.

İşte «Somozizm»in bazı karakteristik çizgileri bunlardır. Bunun içindir ki, devrimci güçler, ülkede Somoza'yı, soyunu ve yordakçılarını iktidardan uzaklaştırmayı, bunların servetlerine el koymayı, hanedan soyunun özel ordu durumundaki Milli Muhafızlar Birliği'ni dağıtmayı hedef tutuyorlar. ABD emperyalizmi, oligarşi, Orta Amerika'da faşist gerici diktatörler, aynı zamanda Nikaragua burjuvazisinin belirli çevreleri de, olayların bu yönde gelişmesini önlemeye çalışıyorlar. Bunların hepsi, «Somozizm»in alaşağı edilmesinden ve Milli Muhafızlar'ın dağıtılmasından sonra, emperyalizmin ülke üzerindeki denetimini yitirebileceğini ve bu kesimdeki egemenliğin zayıflayacağını gayet iyi anlıyorlar. Böyle bir olasılığın, yalnız Orta Amerika'da değil, aynı zamanda tüm Latin Amerika kıtasında devrimci savaşımın daha öte gelişmesi bakımından çok büyük bir önemi olduğu söz götürmez.

Nikaragua, politik, toplumsal ve ekonomik yapılışında bütün tarihi boyunca eşini görmediği bir derin bunalım geçiriyor. Ülkenin ekonomik bakımından uluslararası tekelci sermayeye bağımlılıktan kesinlikle kurtulmaya çalıştığı görülüyor. Toplumsal sorunlar, onbinlerce insanın bir barınaktan bile yoksunluğu, alıp yürüyen işsizlik ve yoksulluk, sağlık yardımının hemen hemen bütünü yokluğu gitgide şiddetini artırıyor.

Geniş ve büyük hoşnutsuzluk, emekçi yığınlarının savaşımında bir karmaya ve giderek burjuvazinin saflarında bile bir muhalefetin doğmasına yol açtı. Halk hareketi, içinde orta katmanların çok önemli bir rol oynadıkları hareket, artık epey zamandan beri, halkın sömürülen katmanlarının toplumsal-ekonomik durumlarının iyileştirilmesi ve politik değişimlere gidilmesi uğrunda etkin bir faaliyet gösteriyor; muhalefetteki burjuvazi de, kendi yönünden, gelişmekte olan yolda «Somozizm»in ülke ekonomisindeki tümel egemenliği yüzünden ortaya çıkmış olan engellerin kaldırılmasını istiyor. Giderek katolik kilisesi bile dikta rejimiyle uzun zamandır çatışma halinde bulunuyor.

Yönlendirici ve birleştirici bir rol oynayan halk örgütleri, ulusal kurtuluş cephesi (!) partizan hareketi çıkışlarını geçen yıl yeni bir düzeye yükselen ve çeşitli kentlerdeki ayaklanmalara ayak uyduran genel politik grevlerle birleştirmeyi başardılar. Bütün bunlar, terörcü diktatörlüğü devirmek için en değişik savaşım biçimlerine başvuran halkın kahramanlıklar yaratmaya hazır bir savaşkanlık ruhuyla ayakta olduğunu gösteriyor.

Nikaragua'da, Somoza diktatörlüğünün devrilmesinden ve köklü toplumsal-ekonomik dönüşümlere yol açmaya yetenekli bir hükümetin iş başına gelmesinden yana olan ilerici güçlerin çoğunluğunu bir tek cephede

(1) Cephe 1961'de kuruldu. Diktatörlüğe karşı açık silâhlı savaşım yürütüyor – *Editör Notu*.

toplayabilen halk hareketinin yaratılmış olması yasal birleşme sürecini tepe noktasına vardi. Bu hareketin dolaysız hedefi, halkı Somoza diktatörlüğünün devrilmesi için savaşıma kaldırmak, halkın en geniş katmanlarını ve tüm ilerici güçleri bu uğurda birleştirmektir. Bu savaşım ortaklığının kendi programı vardır. Ve bu program, «bileşiminde, ülkenin diktatörlük ve uşakları tarafından sürüklendiği durgunluk, bağımlılık ve gerikalmışlık durumundan kurtarılmasını isteyen bütün politik, ekonomik ve sendikall güçlerin, aynı zamanda kültür cephesi eylemcilerinin temsil edilecekleri» bir hükümet kurulmasını öngörmektedir.

Diktatörlükle açık çarpışmalarda halkın edindiği zengin deneyim, demokratik ve devrimci güçlerin birleştirilmesine ve daha sonraki uyumlu eylemlerine götüren ön koşulların olgunlaşmasını hızlandırmış bulunuyor.

Halk ayaklanmasının bastırılmasından hemen sonra, halk hareketinin 6 Ekim 1978 günlü bildirisinde şöyle deniliyor: «Matagalpa, Masaya, Çinandega, Esteli ve Managua'da verilen kahrmanca savaşlarda, öncü emekçi birliklerinin yüksek devrimci bilinci ve erk sorunlarını halkın yararına çözüme bakımından gerekli ruh gücü ve savaşkanlık morali olanca parlaklığıyla kendini gösterdi. Buna karşın, önemli halk katmanlarının savaşıma yeterli derecede katılmaması da olumsuz etkisini göstermiş bulunuyor. Emekçiler daha iyi örgütlenmelidir. Silâh yetersizliği, ayaklanan halkın utkusunu gerçekleştirmeye yetecek kadar silâhlı olmadığımız bir gerçektir. Devrimci güçlerin birleşmesinde yeni bir düzeye ulaşılması gerekiyor. Böyle bir yükseliş, pratikte, yeni bir halk ayaklanması hazırlığı yönünde bütün çabaların uyumlaştırılmasına olanak verecektir. İşte bu etkenler, ayaklanma hareketini geniş yığınların niçin sadece desteklemekle yetindiklerini, niçin kendilerinin de harekete katılmadıklarını; niçin bir kez başlamış bulunan ayaklanma çıkışlarının girişim ve atılacaklık yoksunluğu çektiğini ve çok geçmeden savunu niteliğini aldığını ... ve en sonu niçin tüm ülkedeki silâhlı çıkışların tek bir ayaklanma planı gereğince yürütülmediğini yeterince açıklığa kavuşturuyor ...»

Harekete katılanların tümü tarafından en başta gelen zorunluk olarak irdelenen birleşme sürecinin daha öte gelişimi boyunca, 1978 yılı sonuna doğru Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni oluşturan bütün akımların temsilcileri, «diktatörlüğü devirinceye kadar devrimci savaş ileri letmek ve sürdürmek üzere politik ve askersel güçleri birleştirmekte kararlı olduklarını» bir kez daha belirttiler.

Bunun arkasından öteki örgütlerin de halk hareketine katılmaları ve Ulusal Yurtsever Cephe'nin yaratılması, Eylül ayındaki ayaklanmadan sonraki durum ve koşullar üzerinde ilerici güçlerin doğru bir çözümleme yapabileceklerini gösteriyor. Yeni durumun en önemli görünüşlerinden biri, Amerika Devletleri Örgütü'nün biçimsel bir önerisiyle olsa da, Amerikan emperyalizminin «aracılık» yapması fikridir. Aslında bu «aracılık», daha

başlangıçta anlaşıldığı üzere, sadece Milli Muhafızlar'ın korunmasını ve Somoza'nın iktidarda tutunmasını sağlamayı amaçlayan bir manevradan ibarettir.

Halk hareketi bu girişimi isabetle değerlendiriyor. Ve Nikaragua'nın işlerine Amerikan hükümetinin uluorta karışmasının, emperyalist oligarşik egemenlik sistemini kurtarmayı, diktatörlüğün işlettiği baskı makinesinin yokedilmesine yol vermemeyi, büyük sermayeci ve büyük toprak sahiplerini, başı emperyalizme bağlı bir reformist hükümet etrafında toplamayı ve halkın istekleri yönünde bu hükümetin bazı önemsiz ödünler vermeye yanaşması yoluyla kurtuluş savaşımını durdurmayı amaçladığını belirtiyor. Halk hareketinin bildirisinde, emperyalizmin ve oligarşinin, bunu bir an önce, daha yığınlar diktatörlüğü kendi başlarına yıkabilecek duruma gelmeden, gerçekleştirmeye çalışacaklarına işaret ediliyor. Bu manevra, ABD'nin Somoza grubu üzerindeki baskısında, onu iktidarın ve burjuva muhalefетinin birarada gerçekleştirilmesi için görüşmelere yöneltmek istemesinde kendini gösteriyor.

Bugünkü durumda, bütün barışsever, demokratik ve ilerici güçler, Nikaragua halkının giriştiği savaşımın ölçülerini dikkate alarak, ABD emperyalizminin ülkede diktatörlüğün halk ve devrim hareketi tarafından alaşağı edilmesini önleme çabalarıyla bu iç çatışmayı uluslararasılaştırma ve silâhlı bir müdahaleyi gerçekleştirmesi olasılığı karşısında gayet uyanık olmalıdırlar. Bunun gibi, diktatörlüğün, saldırmaya can attığı Kosta Rika'ya yönelik manevraları konusunda da uyanık olmamız gerekiyor.

Bütün bunlar, Nikaragua halkıyla en geniş ölçüde uluslararası dayanışma gerektiriyor. Bu dayanışma, Nikaragua halkının, bugünkü yüzkarası rejimi devirmeyi, ülkede demokrasi ve kurtuluşa yol açmayı amaçlayan kahramanca savaşımında birincil bir rol oynuyor ve oynayacaktır.

Teslimiyetçiliğin İyüzü

Nagip Kamel

Mısır Komünist Partisi Politbüro Üyesi

Yakın Doğu durumunda son zamanlarda görülen değişimler, daha çok, Mısır'da Sedat'ın iktidara gelmesinden sonra başlayan evrimden ileri geliyor. İsrail'le teslimiyetçi anlaşmalara gidilmesi beklenmedik bir şey değildi. Şimdiki Mısır rejiminin temsil ettiği sınıfsal çıkarları yansıtan bu anlaşmalar, ülke içinde ve Arap dünyasında elverişli değişimler ve açığa çıkan açığa, kesinlikle karşı devrim kampına geçme koşulları yaratılması yönünde yedi yıldır süregelen dirençli ve ardıcıl bir hazırlığın sonucudur.

Sedat, Mısır Cumhurbaşkanı olduktan sonra, birçok sorun üzerinde, Nasır'ın yurtseverlik tutum ve çizgisinden sapma anlamına gelen bir koma geçti. Daha iktidara geldiğinin ilk yılı içinde kolları sıvadı; 1971 Şubatında ikili görüşmelerle aşama aşama çözüme gitme tasarısını (1) önerdi; Sudan'da Haşem el-Ata hareketine (2) karşı silâhlı müdahaleye girişti; «komünist tehlikesi»ne karşı dizginsiz bir propaganda kampanyası açtı. Bir yandan, Arap ve Afrika ulusal kurtuluş hareketine karşı savaşında etkin bir rol oynamaya hazırlanarak, İran ve Arap gericiliğiyle, öncelikle Suudi Arabistan'la ilişkilerini sağlamlaştırmaya girişti. Nice ilerici eylem adamlarının ülkenin politik yönetiminden uzaklaştırılması bu hazırlıkta en önemli adım oldu.

Sedat rejimi, Mısır'da çeşitli kurumların sınıfsal yapısını değiştirme yönünde pratik adımlar attı. Nice ilerici yurtsever kişilerin tutuklanıp yargılanmasından ve politik haklardan yoksun edilmesinden sonra, Arap Sosyalist Birliği yönetim organları ve Millet Meclisi seçimleri yapıldı. Seçimler Mısır'ın sayıca en büyük sınıfı olan ve kapitalist sömürü yöntemlerinin yaygınlaştırılması sürecinde konumlarını sağlamlaştırmış bulunan köy burjuvazisinin ağırlık ve etkisini artırdı, eylem alanını ticaret, inşaat vb. alanlarına geçecek kadar genişletti. Bunun gibi, ticaret burjuvazisi temsilcilerinin, büyük mülk sahiplerinin ve kapitalist üstencilerin etkileri de arttı. İlerici yurtsever güçlerin temsilcileri ideolojik ve kültürel kurumlardan, basın organlarından, devlet kesiminden ve meslek birliklerinden çıkarıldılar.

Üstyapıdaki değişiklikler, politik, ekonomik ve kültürel kurumlarda kilit noktalarının gerici tarafından ele geçirilmesi, toplumun tüm yapısını

(1) İsrail silâhlı güçlerinin Süveyş Kanalı'nın 25 km gerisine çekilmesi sözkonusuydu – *Editör Notu*.

(2) Sudan'da 19 Temmuz 1971 darbesinin önderi binbaşı, General Cafar Numeyri'yi devirmişti. Ama üç gün sonra, generale sadık ordu birlikleri, Numeyri'yi düşük durumdan kurtardılar. Ülkede 19 Temmuz hareketine katılanlara karşı kanlı bir terör alıp yürüdü – *Editör Notu*.

olumsuz yönde etkileyecek köklü değişimleri gerçekleştirmeyi amaçlıyordu. Millileştirme uygulaması dışında kalmış mülkler üzerinden haczin kaldırılması ve bu mülklerin eski sahiplerine verilmesi olağan bir uygulama haline geldi. «Zarar gören» büyük çiftlikçilere ve diğer mülk sahiplerine verilen ödentilerin ölçüleri arttıkça arttı. Devlet, örgütlerinin elindeki tarım arazisinin satılmasına başlandı. Özel sermaye, evvelce kendisine kapalı olan dışalım işlemleri, toptan ticaret, çıkarım sanayii vb. gibi alanlara el atma olanağına kavuştu. Bütün bunlar, rejimin ana dayanağı olan ve onu bir yandan geçiş döneminin ilerici toplumsal kazanımlarından bütününe vazgeçmeye doğru iten güç olan büyük burjuvazinin ekonomik temelini daha da sağlamlaştırdı.

Sedat iktidara gelir gelmez, yapısal karakterli toplumsal ekonomik değişiklikleri gerçekleştirmeyi amaçlayan önlemlere yasal birer kılıf geçirme çabalarına girişildi. Bu değişiklikleri şöyle sıralayabiliriz:

1 – 1971 Eylülünde yabancı ve Arap (Mısır dışı) sermaye yatırımlarını özendirme yasaları çıkarıldı. Bu yasalar, yatırım kumpanya ve bankalarına, ticaret bankalarına, yabancı ve karma sigorta kumpanyalarına nice yararlar sağlanmasını öngörüyordu. Bütün bu yatırımcılar Merkez Bankası'nın ve finans katlarının denetimi dışında bırakıldı. Bunlara, bütün sermaye uygulaması alanlarında, bu arada tarımda, ulaştırmada, çıkarım sanayiinde, taşınmaz mallar alım-satımında vb. yerli parayla işlemler yapma hakkı tanındı. Gelir ve kazanç vergisinden, gümrükten ve istikraz işlemlerinde yüzde ödmeden de bağışık tutuldular. Bundan başka, kendilerine kârlarını ülkeden çıkarma olanağı ve diğer benzeri ayrıcalıklar da tanındı . . . Daha sonra bir de yabancı sermaye için «serbest ticaret bölgeleri» yasası çıkarıldı. Sermaye borsası yeniden açıldı. Mısır finans katlarına sorulmaksızın yabancı döviz serbestçe değiştirme uygulamasına geçildi. Bu uygulama, Mısır'ın yaptığı dışalımın değerinde önemli bir yükselişe, bu oranda da dışsatımın azalmasına yol açtı. Bütün bunlar, ne yandan bakılsa, ulusal zenginliklerin yabancı tekeller yararına talan edilmesi kapısına çıkıyordu.

2 – Hakça davranış ve eşit işlem bahanesiyle, vergilendirme alanında yabancı yatırımcılara tanınan çıkarlar Mısır burjuvazisine de sağlandı. Millet Meclisi'nin bu konuda benimsediği önlemler programında, dış alanda uygulanan «açık kapı» politikasının iç alanda benzeri bir politikayla koşut olarak yürütülmesi gerektiği ve bunun özel üstenciliği isteklendireceği belirtiliyordu. Programda aynı zamanda, «ekonomik demokrasiyi gerçekleştirme işi, devletin, ulus yararına çalışan ve özel sektörün üstlenemediği temel kuruluşlarla eylem alanında da sınırlamaya gidilmesini gerektiriyor» deniliyordu. Dış ve iç ticaret «serbestliği» üzerindeki sınırlamalar kaldırıldı. Mısır özel sermayesi, özellikle ticaret, hizmetler ve inşaat alanlarında faaliyetini bir hayli genişletti. Birkaç yıl içinde dışalım

ve dışsattım kumpanya ve bürolarının sayısı 50 bini buldu, inşaat kumpanyalarının sayısı ise 1976 yılı resmi verilerine göre 30 bini aştı.

3 – Devlet sektörü düzara ve sistemli olarak yıpratıldı. Nice verimli devlet kuruluşları yeniden özel sektöre devredildi. Uluslararası tekeller, çimento, maden, tekstil sanayii ve diğer sanayi kuruluşlarının sermayesine katılma hakkı kazandılar. Özel sektör için işlerlikli kurallar bu kuruluşları da kapsamına aldı. Bu cümleden olarak, hissedarlar genel toplantıları uygulaması yeniden yürürlüğe konuldu, işçilerin yönetim kurullarına katılımı uygulaması boşlandı ve aynı zamanda onlara kârdan belirli bir prim ödenmesine son verildi. Tarımda, kooperatif gelişme örgütü ve tarım kooperatifleri genel yönetimi dağıtılarak kooperatif kesiminin varlığına son verildi ve bunların yerini «köy bankası» aldı. Bir yandan tüketim kooperatifleri sistemine son verildi, üretim araçları pazarında alışveriş «serbestliği» canlandırıldı, tarımsal ve hayvansal üretim ve aynı zamanda sulama işleri kumpanyaları kurulmasına izin verildi. Bu uygulamada mülkiyet ölçüleri sınırlanmadı; mülk sahiplerine parayla kira ödeme yerine tekrar ortaklık ve kesimcilikle işletmecilik hakkı tanındı. Kiracılar da topraktan kovuluyordu.

4 – İş yasalarında da önemli değişiklikler yapıldı. 1971 yılında, çalıştırılan işçi sayısı 200'ün altında olan kuruluşlarda, yani özel sektör kuruluşlarının çoğunda sendika örgütlerinin kaldırılmasına karar verildi. Kuruluşların sahipleri ve yöneticileri, çalıştırdıkları işçileri ve memurları istedikleri gibi aktarma veya işten çıkarma bakımından sınırsız olanaklar elde ettiler. «Herhangi bir kişi veya örgüt için para toplama, bildiriler yayma, imza toplama ve şirket yönetim kurulunun kararıyla belirlenmiş bulunan organın izni dışında toplantılar örgülenmesine katılma» yasağı yoluyla sendikal eylemlere de müdahale olanağı yaratılıyor. Bunun gibi, grevlere katılımı suç sayan ve bu hallerde yaşam boyu sürgün cezası öngören diğer birçok baskı yasaları da çıkarıldı. «Toplumsal barış» yasası, baş savcıya, yerel yönetim kurulları, kooperatif birlikleri, işçi meslek birlikleri komiteleri vb. bileşimlerine ilişkin adaylıkları gözden geçirme ve gerekli gördüğü takdirde bunları bozma hakkı tanıdı.

«Açık kapı» ekonomi politikası koşullarında, asalaklık eğilimleri artıyor, şipşak spekülâtif kazanç ve vurgun hırslarının kabardığı görülmüyordu. Bu salgın üretim kesimlerini de sardı; sermayeler artık daha gelirli alanlara akmaya başladı.

Bürakratik burjuvazi arasında «toplumsal kıvraklık ve esneklik» dedikleri görüngü geliştikçe geliyordu. Bu burjuvazinin ilişkilerinin çoğalıp genişlediği, çıkarlarının ticaret burjuvazisinin çıkarlarıyla, özellikle dışalım-dışsattım işleri ve toptan ticaretle uğraşanların, inşaat üstencileri ve taşınmaz mülk spekülâtörlerinin, yani yabancı ve yerli sermaye arasında «işbirliği» ana kanallarına iletkenlik eden burjuva «iş çevresi» gruplarının

çıkarlarıyla örüldüğü görülüyordu. Bu grupların hızla büyümesi, üretim alanında üstenciler üzerinde üstünlüğe sahip olmalarından, hükümet kat-larıyla ilişkilerinin kendilerine gereken etkiyi sağlamakta olmasından ileri geliyordu. Bunlar, kendilerine karşı devrimin başlıca vurucu gücü gözüyle bakan emperyalistler ve Arap dünyası gerici-leri tarafından da destekleni-yordu.

Sedat'ın iktidara gelmesinden sonra, işbaşındaki koalisyonun bileşimi toprak, ticaret, finans ve sanayi burjuvazisi temsilcilerinden, taşınmaz mülk sahibi kodamanlardan, çeşitli kumpanya sahiplerinden ve kamu hiz-metleri kuruluşları sahiplerinden, sağcı aydınlar ve bürokrasi yüksek kat-manları temsilcilerinden oluşuyordu. Başlangıçta başlıca rolü tarımsal ve bürokratik burjuvazi oynuyordu; ama daha sonra yönetimde rekabetin alabildiğine kızışması, finans ve ticaret burjuvazisini, aynı zamanda yapı işleri ve kamu hizmetleri alanında eylem gösteren doğrudan doğruya asa-lak karakterli üstencileri ön plana çıkardı. Bu değişimler süreci boyunca, rejimin emperyalizm ve siyonizmle açık bağlaşmaya gitmesi koşulları ol-gunlaşıyordu.

Toplumsal-ekonomik temeldeki değişiklikler yığinsal demokratik hare-kete, ilerici yurtsever güçlere karşı baskılarla atbaşı gidiyordu. Bu baskı koşullarında, özellikle El-Mahal el-Kubre'de işçilerin giriştikleri grev bas-tırıldı ve yüzlerce insan telef oldu: 1977 Ocak ayında hükümete karşı yapılan yığinsal gösteriler sırasında binlerce kişi hapislere atıldı. İdeolo-jik, kültür ve haberleşme alanlarında uygulanan baskılar, tehlikeli sonuç-ları bakımından bütün öteki baskıları geride bırakıyordu. Bu baskılarla, ulusal yurtsever bilinci körletme, gerçek ulusal değerleri ve gelenekleri yoketme, ayrılıkçı, şovenist ve ataerkil görüşleri yayma, ulusal kurtuluş hareketlerine ve ilerici güçlere karşı nefret ve kin duyguları aşılama ve aynı zamanda anti-komünist isteriyi körükleme hedefi güdülüyordu.

Mısır rejimi, Amerikan emperyalistleriyle birlikte hazırlanan plan gere-ğince hareket ederek, emekçi yığınlarının karşı karşıya geldikleri güçlük-lerden, yaşam düzeylerinin düşmesinden, halkın barış isteğinin üstün-lüğünden ustaca yararlandı. Rejimin, Arap dünyasında bazı ulusal güç-lerin, Yakın Doğu bunalımında girilen çıkmaz sokak karşısında bir seçe-nek gösteremeyen güçlerin düştükleri hatalardan da yararlandığı, bu hataları ülkede Yakın Doğu bunalımının teslimiyetçi açıdan çözülmesine yardımcı olacak bir pasiflik durumu yaratmak için sömürdüğü söz gö-türmez.

1977 Ocak ayındaki yığinsal çıkışlar, gitgide keskinleşen sınıf savaşı-mının en yüksek noktasına dönüşmüş ve rejime karşı yöneltilmiş olsa bile, yine de halk hareketini daha öte ilerletme nesnel koşullarının olgunluğu ile bu koşullardan yararlanabilecek öznel etkenin yokluğu arasındaki açık çelişkidен ötürü başarısızlığa uğradı. Ocak ayındaki savaşımın bu

yenilgisi, yönetici çevrelere, siyonist İsrail devleti ile açık bağlaşmaya girişme cesaret ve olanağı verdi. Bu adım pasif bir hoşgörü atmosferi içinde atılmış olsa da, halkın en geri bırakılmış katmanları tarafından etkinlikle desteklendiği söylenemez.

Sedat rejimini emperyalizmle dolaysız işbirliğine başlamaya ve gerçekte teslimiyetçi bir tutumla İsrail siyonist yöneticilerine yanaşmaya var-dıran toplumsal-ekonomik koşulların evrimini çözümlerken, Mısır burjuvazisinin tutumuna baştanbaşa aynı değerlendirme notu verilemez. Bu burjuvazinin başlıca katmanları kapitalist pazara ve uluslararası tekellere bağımlılığı gerekli bir şey olarak kabul ediyorlar. Ama bunlar, İsrail'in politik ve ekonomik egemenliğine, Mısır sermayesine bağımlı durumda olmak istemiyorlar.

Bu eğilim sırf psikolojik ve ideolojik düşüncelerle açıklanamaz; sadece anti-siyonist düşüncelerin etkisi olarak da irdelenemez. Bu konuda bir yandan Mısır burjuvazisinin yaşamsal çıkarlarıyla bağlı ekonomik etkenler de rol oynuyor. Bu burjuvazi egemen durumdaki Batı kumpanyaları ve tekelleriyle işbirliği kendisine belirli yararlar, yerel pazarın ve ürün fazlasının bir bölümünü sağlasa bile, İsrail sermayesinin pazar, kâr, ve ulusal zenginlikleri bölüşmenin de ötesinde çok katı bir hareket hattı tutacağını anlıyor. Bu nedenle, Mısır sermayesinin bütün gelişme olanaklarının ortadan kaldırılmasını istemesi de kaçınılmaz oluyor.

Mısır'ın ekonomik potansiyeli ve endüstriyel altyapısı nispeten gelişkin, burjuvazisi de yeterince olgun ve deneyimlidir. Mısır bürokrasi ve teknok-rasisi bir hayli deneyimlidir ve ağırlığı vardır. Bütün bunlar İsrail'in ekonomik egemenlik kurması işini zorlaştırıyor. Siyonist devletin ve İsrail sermayesinin yeni «barışçı» ilişkiler koşullarında bu hedefe varabilmek için, Mısır ekonomisine bir «ezici yumruk» indirmesi, onu temelden sarsması gerekiyor, yani bu ekonomiyi sadece kendine bağımlı duruma getirmesi yeterli görünmüyor.

İşte Mısır burjuvazisi belirli katmanlarının emperyalizm ve uluslararası tekeller karşısında büsbütün teslimiyeti benimsedikten sonra, İsrail'le ilişkiler konusunda belirli bir «yurtseverlik» konumunu korumakta devam etmeleri gibi ilk bakışta karmaşık ve çelişkili sanılan görünüyü de bu açıdan açıklayabiliriz. Burjuvazinin İsrail'le ikili çözümü kayıtsız şartsız benimseyen, Arap ulusal kurtuluş hareketine düşman olan ve İsrail'e politik ve askersel ödünler vermeye hazır olan önemli bir bölümü, ekonomik sorunlara ilişkin maddeler karşısında duraladı. Burjuvazinin bu bölümü, söz yok, bu maddelerdeki «ekonomik ilişkiler», «boykota son verilmesi», «malların serbestçe devinimi üzerindeki sınırlamaların kaldırılması» vb. gibi hükümler karşısında, olası İsrail yatırımlarına ve ortak projelere ilişkin haberler karşısında ve aynı zamanda Tel-Aviv'in, kendisine, Mısır'da Arap ve Batı sermayelerinin yararlandıkları ödünlerin de üstünde çıkar-

larla «en ayrıcalıklı ulus» hakkı tanınması yönündeki dirençli istekleri karşısında edişelere düştü.

Böylelikle sözkonusu ikili çözüme karşı muhalefet, ilerici yurtsever güçler çerçevesinden çıktı; emperyalizmle bağlı ve Batı yanlısı konumlarda yer alan sağcı tutucu ve burjuva katmanları, aynı zamanda rejimin kendi içinde bazı çevreleri de kapsayan ölçüler aldı ve bu da işbaşındaki koalisyounun yozlaşmasını artırdı. Millet Meclisi'nde, iktidardaki ulusal-demokratik parti mensubu milletvekilleri bile, öncelikle ekonomik açılardan, itirazlarda bulundular. Bazı ılımlı kişiler ve «müslüman kardeşler», bağımsız eylemciler ve sendikacılar, bir yandan da vaktiyle 1952 devrimini yönetmiş olan eski Devrim Komuta Konseyi'nin sağcı görüşleriyle tanınmış üyeleri ⁽³⁾ hep muhalefetten yana geçtiler. Büyük sermayenin organı «Al-Ahram al-İktisadi» gazetesi, «Yahudi sermayesinin her şeyden önce dışalım ve dışsatım, banka işlemleri, kamu hizmetleri vb. alanına dalacağından ve İsrail mallarının Mısır pazarını doldurup taşıracığı ve bunun da Mısır ulusal sanayii için ölümcül sonuçlar doğuracağından» ⁽⁴⁾ «endişe» duyulduğunu belirtti.

Mısır burjuvazisinin bu endişeleri (aynı zamanda diğer Arap ülkeleri gerici çevreleri ve rejimlerinin endişeleri), ortadaki düzenlemenin, kendi bakış açılarından, «Amerikan güdümünden çok İsrail güdümünde» olduğunu ve Vaşington'un İsrail tarafından ileri sürülen yayılmacı savları dizginlemeyi «iş edinmediği»ni veya bunu «başaramadığı»nı görmelerinden ötürü de artıyordu. İsrail'in yayılmacı hırs ve isteklerine karşı Amerikan «savunu»su ümitleri boşa çıktı. Bu da, Mısır ve diğer Arap burjuvazisini, yalnız İsrail'in ekonomik alanda askersel güce dayanan doymak bilmez hırs ve emellerine karşı değil, aynı zamanda anlaşmanın ağır askersel koşullarına karşı savaşıma yöneltti.

Siyonizm ile bağlaşma, halk yığınlarının ulusal yurtsever duygularıyla da çatışma yarattı. Varılan anlaşmanın «kültür alışverişi»ne ilişkin olup, ırkçı görüşlerin ve siyonist ideolojinin serbestçe yayılması, İsrail yaşam tarzının ve siyonizm kurumlarının propaganda edilmesi, Arap ve Filistin halklarına karşı düşmanlık ve nefret tohumları ekilmesi anlamına gelen maddeleri elbette ki, Mısır'lıların, özellikle aydınlarımızın ulusal onurunu zedeledi. Mısır'da artık, bu alanda, öğretim programlarında değişiklikler yapılması, siyonist basına kapıların ardına kadar açılması vb. gibi adımlar atılmasına karşı protestolar duyuluyor ve konuşmalar yapılıyor.

Sağcı görüşlerin orduya, özellikle komuta heyeti arasına sızmasından ve askersel teknik uzmanlar arasında bu mesleği terkederek özel üstencilerin eylem alanında kismetlerini arama eğiliminin bir hayli yaygınlaş-

⁽³⁾ Abdel Latif al-Bagdadi, Zakariya Mohi ed-Din, Huseyin aş-Şafii ve Kamal ed-Din Huseyin.

⁽⁴⁾ «Al-Abrahm al-İktisadi.» 1 Ekim 1978.

masından ileri gelen olumsuz gelişmelere karşı, silâhli güçler arasında, İsrail'in Mısır üzerinde askersel üstünlüğünü bütün zararlı sonuçlarıyla birlikte pekiştiren köleleştirici koşullardan hoşnutsuzluk gitgide artıyor. Bunun gibi, orduyu bir ulusal kurum olmaktan ve ulusal varlığa bekçilik rolünden çıkarma, emperyalizmin çıkarlarına hizmet eden bir âlet, Arap ve Afrika ulusal kurtuluş hareketine karşı bir baskı aracı haline getirme denemelerine karşı direniş de güçleniyor.

Böylelikle, siyonist düşman karşısında Mısır yöneticilerinin her türlü yararlanma çabaları, muhalefetin genişlemesine, anlaşmayla öngörülen düzenlemeye karşı direniş artmasına yol açıyor; bu direniş artık kesinlikle yurtseverlik konularında yer alan toplumsal güçlerin çerçevesini de aşıyor. Bu durumdan, emperyalizmin ve siyonizmin planlarını suya düşürmek üzere yararlanma olanağı vardır ve yararlanılması gereklidir. Bunun içindir ki, Mısır Komünist Partisi şunları belirtiyor: «Partimizin bugün çözmeye çalıştığı birincil önemli sorun, asalak burjuvazinin iktidarını devirmektir. Bu nedenle, ödün verme ve teslimiyet politikasına karşı savaşım veren bütün politik güçlerin birleştirilmesi gerekiyor. Partimiz bu alanda esnek bir politika gütmelidir. Partimizi, işçi sınıfının yönetmenliği altında bu sınıfın, en yoksul köylülerin, küçük burjuvazi ve ulusal burjuvazinin birleştirilmesini amaçlayan stratejik bağlaşımdan başka, belirli taktik sorunlar üzerinde, satılık rejimin politikasını tümüyle veya bazı maddeleriyle silkip atan bütün güçlerle bir dizi geçici ve kısmi bağlaşıma ve anlaşmalara girmeye çalışıyor.

«Bu bağlaşımlar, stratejik plânda düşman kampına mensup bazı güçleri ve öğeleri de kapsayabilir. Tek sözle, bir stratejik cephe kurulması ve taktik bağlaşımlar yapılması için gerekli bütün nesnel koşullar ortadadır.» (MKP Politbürosu'nun Çalışma Raporu, Nisan 1978).

Biz, işbaşındaki koalisyon içinde uç veren bazı çelişkilerden yararlanmaya önem vermekle beraber, özellikle sınıf savaşımının sertleşmesi, ekonomik ve demokratik isteklerin yerine getirilmesini sağlama amaçlı çıkışların artması koşullarında, hükümet ortaklığı çevrelerinde belirmesi olası bazı muhalefet düşünce ve tutumlarının sürekli ve sistemli olabileceği gibi hayaller beslemekten uzak bulunuyoruz. Bu savaşımın gelişmesine, gerici rejimin, halkı kıvrandıran gereksinmelere çözüm getirilmesi amacıyla girilen yığınsal eylemler karşısında kaldıkça, «önümüzdeki kavga . . ., savaş hazırlığı . . ., askersel gereksinmeler» teraneleri yineliyerek sığınmaya çalıştığı başlıca «özür»ü olan Mısır-İsrail anlaşmasının hiçe indirilmesinde olmasının da yardım edeceği düşüncesindeyiz.

Arap dünyasının en gelişkin ve en olgun gücü olan Mısır işçi sınıfı, şimdiki ve gelecek toplumsal savaşımın ortagöbeğinde yer alıyor. Bu sınıf, kurtuluş hareketi tarihimizde önemli bir rol oynadı ve bazı dönemlerde yönetici güç rolünü üstlenme düzeyine de yükseldi (1946). 1967

yıldaki askersel yenilgiden sonra, bu sınıf, 9 ve 10 Haziran eylemleriyle, bir hayli sarsılmış bulunan ilerici rejime destek olabildi ve teslimiyetçi eğilimlere bir engel çekebildi. 1968 Şubatında, Heluan askersel fabrikaları işçilerinin gösterisi, tüm ülkeyi saran hareketi, emekçi yığınlarına demokratik özgürlüklerin, sorunlarımız üstüne kararlar alınmasına, bunların hayata geçirilmesine katılma hakkının, ödevlerin yerine getirilmesini denetleme olanağının tanınmasını sağlama hareketini alevlendiren bir kıvılcım oldu. İşçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel bir bağımsızlık kazanma ve toplumda yönetmenlik rolü oynama kararlılığı daha başka belirtilerle de kendini gösterdi. İşte, ülkenin nice yıllanmış ve gitgide ağırlaşmakta olan sorunlarının, burjuva iktidarının çözüm getiremeyeceğini zamanın çoktan gösterdiği sorunların temelli çözümü için açılımlar işçi sınıfının bu kararlılıkla savaşımına bağlıdır.

Oportünizmin İdeolojik-Teorik Kaynakları

Prof. T. I. Oyzerman

SSCB Bilimler Akademisi

Aday Üyesi

Değerli yoldaşlar,

Avusturya'da Sosyal-Demokrat Partinin işçi sınıfı üzerindeki olağanüstü etkisi dolayısıyla sağ oportünizmin ve reformizmin nedenleri ve kökleri hakkında bilgi edinmek istiyorum.

Bazı yoldaşlara göre oportünizm Marksist teoriyi bilmemekten ileri geliyormuş. Ben bu kanıda değilim, çünkü sosyal-demokrat yöneticiler ve hattâ burjuva aydınlar arasında Marksizmi, Marks, Engels ve Lenin'in öğretisini iyi bilenlerin bulunduğu bir gerçektir. Apaçık ki, Marksist teoriyi bilmek oportünizme engel olmuyor. Bunu, Marks ile Engels'in yapıtlarını bilen ve yorumlayan, sağ oportünizmin ve revizyonizmin «bilimsel» kurucusu olan Karl Kautsky ile benzerlerinin oynadıkları rol kanıtlamaktadır. Lenin, tıpkı «sol» oportünizm ve revizyonizme karşı olduğu gibi, bunlara karşı da ardıcıl ve başarılı bir savaşım yürütmüştür. Bu savaşım, bilindiği gibi Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Rus işçi sınıfını utkuya ulaştırarak bir güç haline gelmesinde çözümleyici bir rol oynamıştır.

Demek ki sadece teoriyi bilmek oportünizm ve revizyonizme karşı korunmayı garanti etmiyor. Bunlar ise, bugün de Batı Avrupa'daki işçi hareketini önemli ölçüde etkilemektedir ve bir zaman Avusturya Komünist Partisi'ne bile sızmıştır. Kuşkusuz ki bunun nedenlerinden biri işçi hareketine proleter olmayan katmanların sürekli akması, öte yandan da, burjuvaziden bazı ayrıcalıklar ve maddi ödünler elde eden işçi sınıfının belirli bir kısmının sınıfsal uzlaşmaya, oportünist görüş ve konumlara yanaşmasıdır.

Böyle olsa da, bence oportünizmin kaynağı yalnız bu değildir. Öyle sanıyorum ki, kapitalizm koşullarında ekonomik ve toplumsal gelişmede yeni yeni sorunların ortaya çıkması ve Marksizmin bunlar hakkında «peşinen hazırlanmış» yanıtları bulunmaması oportünizmin canlanmasına ve beslenmesine yol açmaktadır. Bu durumda, oportünizmin bilgi edinme sürecine bağlı olduğu sonucu çıkmaz mı? Eğer böyleyse, bu karşılıklı bağlar somut olarak nasıl sağlanıyor?

Toplumsal gelişmenin ortaya çıkardığı yeni sorunlara yanıt aranırken, daha sonraki deneyimlerle yanlış oldukları ortaya çıkacak yanıtlar da verilebilir. Kuşkusuz kapitalist toplumun Kautsky zamanındaki gelişme sürecinde oportünizmin, yeni sorunlara verilen yanlış bir yanıt olduğu tarih-

sel açıdan kanıtlanmış, Leninizm tarafından teorik ve pratik bakımdan çürütülmüştür. Ama ne olursa olsun, bu gibi yanlışlıklar yinelenmektedir. Ne var ki, bence yeni sorunlara verilen yanlış yanıtların tümünün oportünizme yol açması gerekmez. Bu durumda şunu öğrenmek isteterim: Söz konusu yanlışlıkları oportünizmden ayırmak olası mıdır ve bu amaçla ne gibi temel ölçütlere başvurulabilir?

Bu sorunlar üzerinde çok kafa yoruyorum, çünkü ülkemizde, toplumsal değişimler hakkında doğru bir teoriye ancak biz komünistlerin sahip olduğumuza inanıyorum. Ama yine de işçi sınıfının büyük bölümü oportünizmin etkisi altındadır ve oportünistler «toplumsal ortaklık» politikasıyla, toplumda sosyalist dönüşümler yapılmasını isteyen işçi sınıfının tarihsel çıkarlarını görmezlikten gelerek, işçilerin dolaysız çıkarlarını kapitalistlerin çıkarlarının hizmetine koşturmaktadırlar.

Bu sorunlarla ilgilenen sadece ben değilim. Bunlar politikamız ve açılımlarımızla ilgili tartışmalarda sık sık karşımıza çıkmaktadır. Bunlarla ilgili görüşlerinizi öğrenmeyi son derece arzu ediyorum.

Viyana, Avusturya

Annemarie Türk

Sayın Türk yoldaş,

Oportünizm geçmişte olduğu gibi bugün de örgütlü işçi hareketinin en ciddi sorunlarından biri olması dolayısıyla, mektubunuzda yer alan sorunlar üzerine önemle eğilmek gerekiyor. Komünistler, işçi sınıfı savaşımının her aşamasında bu sorunları tekrar tekrar yanıtlamalıdır. Oportünizmin kaynaklarının ortaya konması gereklidir, çünkü bunlar bilinmeden oportünizmin yığınlar arasındaki etkisine karşı başarılı savaşım yürütülemez. Gerçekten de son derece karmaşık bir sorun karşındayız ve ben tümünü birden aydınlatma savında değilim. Ben oportünizmin ideolojik-teorik kaynaklarının en önemli saydığım birkaç yanı üzerinde durmak istiyorum.

Mektubunuzda oportünizmin iki grup kaynağını doğru bir biçimde belirtmişsiniz: Nesnel, yani toplumsal-ekonomik olanlar ve öznel, yani ideolojik-teorik ve bilgiyle ilgili olanlar. Her ne kadar sorularınız oportünizmin sadece öznel nedenleriyle ilgili olsa da, bunlara yanıt verirken, nesnel koşulları bir yana bırakamayız. Çünkü, birinci olarak, olayları, gelişmeleri, geniş ölçüde nesnel koşullar belirlemektedir. İkinci olarak ise, oportünizmin kaynaklarından birini işçi hareketinin nesnel gelişme koşullarına karşı doğru olmayan tutum, bu koşulların yanlış değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

İşçi sınıfının nesnel savaşım koşulları değerlendirilirken, oportünist yaklaşımın özellikleri nelerdir? Oportünistler politikalarını haklı çıkarmak için «nesnel durum»dan sözederler. Oysa pratikte, yaratılan koşulları göz-

önünde bulundurmadıkları ortaya çıkmaktadır. Onlar bu koşullar karşısında dize gelmekte, olayların kendiliğinden akışına bel bağlamaktadırlar. Oportünistler işçilerin dolaysız istek, gereksinim ve ödevlerini bilinçli olarak kısıtlamakta, yani sermayeye karşı, ancak burjuva toplumunun ekonomik ve politik temeline dokunmayacak savaşımı benimsemektedirler. Lenin'in belirttiği gibi Bernstein revizyonizmin özünü «Son amaç hiç bir şey, hareket her şeydir» türünden yaldızlı bir cümlecikle, uzun uzun cümlelerden çok daha açık bir biçimde dile getirmiştir. «Durumumuzu karşıımıza çıkan soruna göre belirlemek, günün olayına, küçük politik değişmelere göre ayarlamak, proletaryanın temel çıkarlarını ve tüm kapitalist düzenin, kapitalist gelişmenin başlıca yönlerini unutmak, bu temel çıkarları günün elle tutulur, ya da beklenen yararları adına feda etmek, işte revizyonist politika budur.» ⁽¹⁾

Oportünistler «çoğunluğun iradesi» doğrultusunda yürüdüklerini savlarlar. Bu sav temelsizdir. Keskin sınıf savaşmaları olmadığı zamanlarda bile oportünistler, bu gibi durumlarda politik bakımdan genellikle pasif olan «çoğunluğu», tüm kapitalist ülkelerde peşlerinden sürüklemekten uzaktırlar. Bu birinci nokta. İkincisi, oportünistlerin yöneldikleri «çoğunluk» hangisidir? Politik bakımdan gelişmemiş yığındır. Oportünistler, henüz çıkarlarının bilincine varmamış yığınların, şu veya bu anda en büyük ölçüde erişebilecekleri şeyi eylemlerinin ölçütü, ya da sonuca bağlayacakları toplumsal ödevin temeli olarak kabul etmekte, en ılımlı belgiyi esas belgiymiş gibi göstererek bunun etrafında çeşitli türden büyük sayıda toplumsal ögenin toplanabileceği demagojisiyle yığınların gelişmemişliğini sömürmektedirler. Dolayısıyla oportünizm, kapitalizme karşı savaşımı, kapitalistler sınıfıyla reformist uzlaşmalarla değiştiren politik gerikalmışlığın ideolojisidir.

Komünistler ise, işçi sınıfının savaşımındaki nesnel koşullara tümüyle başka bir biçimde yaklaşmaktadırlar.

Oportünizmin nesnel, kaçınılmaz bir şey olduğunu savlayanlara karşı olarak komünistler işçi sınıfının toplumsal-ekonomik gelişmeyi hızlandıran, kapitalist sistemin yokedileceği günü yaklaştıran sınıf savaşımıyla ilgili Marksist öğretiden yararlanıyorlar. Onlar, durmadan artan enflasyonun, milyonlarca işsiz, ekonomik çöküşün, toplumsal gereksinimlere yapılan devlet harcamalarının kısıtlanmasının, emeğin yoğunlaştırılmasının çağdaş tekeli devlet kapitalizminin karakteristik etmenleri olduklarını, oportünizmin toplumsal-ekonomik temellerini sarstığını, çağdaş kapitalizmin «genel refah toplumu»na dönüşeceğini savlayan efsaneyi yalanladığını biliyorlar.

Komünistler ayrıca, kapitalizm ortadan kalkmadıkça, sadece nesnel

⁽¹⁾ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 17, s. 24.

koşulların değişmesiyle ilgili kendiliğinden gelme sürecin, işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olan oportünizmin ideoloji ve politikasının yenilmesine yol açamayacağını da gözönünde bulunduruyorlar. Bu nedenle oportünizme karşı ideolojik ve politik alanda da savaşım yürütülmesi gereklidir. Bunun için de komünistler, kapitalist toplumun yeniden düzenlenmesi için geniş bir programla ortaya çıkıyorlar. Doğal olarak, emekçilerin durumunun iyileşmesi, yaşam düzeylerinin yükselmesi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının önünde duran dolaysız ödevlerin çözülmesi için aralıksız olarak savaşım yürütüyorlar. Bunun yanı sıra, oportünistlerden farklı olarak, kapitalizmin karşısına reel bir seçenek çıkarıyor, devrimci biçimde değişiminin reel açılımını belirliyor, yığınları, sadece günlük ödevleri için değil, aynı zamanda işçi sınıfının temel ödevi olan; emekçilerin, tüm toplumun sömürü ve ezgiden kurtarılması savaşımı için örgütüyorlar.

Mektubunuzda, oportünizmin kaynakları, bunların yeni teorik sorunların çözümüyle ilgili bağları hakkında, göreceli olarak az incelenmiş, önemli bir sorun da yer almıştır.

Acaba oportünizm bu sorunların yanlış çözümünden biri değil midir? Oportünizmin ileri sürdüğü çözüm yollarında teorik bakımdan yenilik aramak boşuna vakit kaybetmek demektir, çünkü, yeni durumlar ortaya çıktıkça, çoktan bilinen ve defalarca eleştirilen ve pratik tarafından kenara itilen ideler ileri sürer. Oportünizm, özü bakımından sahte, aldatıcı görüşler sistemidir. Sizin şu savınıza katılabiliriz: Oportünizm aldanma ile, yanılgı ile başlar. Fakat her yanılgı ve aldanma oportünizme yol açmaz. Bunun tersini ileri sürmek, yani tüm yanılgıların oportünizme yol açtığını söylemek oportünizme karşı savaşın, oportünist aldanışları ortadan kaldırmaya çalışan kimseleri yanlış yönlendirmek olur. Marksizmin yaratıcı biçimde uygulanması ve geliştirilmesi olmadan, dolayısıyla incelemeye, bilgi edinmeye başvurmadan, dogmatizme karşı savaşım yürütmeden devrimci bir doğrultu sağlanamaz.

Bilgi edinmeyle ilgili diyalektik materyalist teoriye göre her bilimsel tezin gerçekliği görecelidir. Hattâ gerçekte yanılgı arasındaki çelişki bile mutlak değildir. Bilimsel teori, en iyi durumda, gerçeği yaklaşık olarak doğru bir biçimde yansıtır; ondan daha fazlasını istememek gerekir. (2) En iyi durumlarda bile bilgi edinmeyi, öğrenmeyi en azından kendi gelişmesinin düzeyi sınırlandırır. Şu halde gerçeğin kavram ve tasarımlarda

(2) Ünlü Fransız fizik bilgini Louis de Broglie şunları yazmıştır: «Bilimle uğraşmayan kimseler, bilimin her zaman mutlak doğru tezler ortaya koyduğunu sık sık ileri sürerler. Onlara göre bilim işçileri, yadsınmaz olgulara ve kusursuz yargılara dayanarak sonuca varmakta, yanlışlık yapmak, ya da geri dönmek olasılığından uzak olarak güvenle ilerlemektedirler. Oysa çağdaş bilimin durumu da, geçmişteki bilimlerin tarihi de işin hiç te öyle olmadığını göstermektedir.» (L. de Broglie, Sur les sentiers de la science, Paris, 1960, s. 351.)

yansıması aynı zamanda bir yanılmadır ve bu yanıлма bilginin daha sonraki gelişmesiyle ortadan kaldırılsa da, bu yine de göreceli olarak gerçekleşir. Lenin şöyle der: «Bizim aralıksız olana aralık vermeden, canlıyı basitleştirmeden, kabalaştırmadan, parçalamadan, cansızlaştırmadan hareketi tasarlamamız, belirlememiz, ölçmemiz, anlatmamız olanaklı değildir. Hareketi düşüncede ve yalnız düşüncede değil sezişte de ve sadece hareketi değil her tür kavramı anlatmak, onu kabalaştırmak, cansızlaştırmak demektir.»⁽³⁾ Bilgi edinme sürecinin karmaşık diyalektik özü dolayısıyla her bilgi edinme olayında, bu arada yeni politik kararların hazırlanması sürecinde yanıлма anını tümüyle ortadan kaldırmak olanaklı değildir. Demek ki bilgi edinme işi yanılmazsı olmuyor, dolayısıyla hiçbir zaman yanılmadığını ileri süren bilim adamı ya da politikacı bu savıyla yanıldığını ortaya koymaktadır. Ciddi bir kimse, en iyi durumda bile, ancak her zaman yanılmadığını düşünebilir ve her zaman yanılgılarını düzeltmeye hazırdır.

Elbette ki yanılgılardan korunmamız, onlarla savaşmamız, ortadan kaldırılması için çaba göstermemiz gereklidir. Hiç kuşku yok ki, hepimiz, sadece hiçbir şey yapmayanların yanılmadığını biliyoruz. Bu nedenle yanıлма korkusu insan onuruna yakışmaz, çünkü bu, bilgi edinmekten korkma anlamını taşır. Diyalektik materyalizm bilgi edinmenin karamsar biçimde yorumlanmasını kabul etmez, tüm yanılgıların eninde sonunda ortadan kaldırılacağına güvenir; bilim işçisinin yanılmaktan korunmasını kimse garanti edemediği gibi, bu yanılgıların ortadan kaldırılmasını da kimse engelleyemez.

Bu genel yargılardan sonra Sizi ilgilendiren somut soruna geçerseniz, oportünizmin basit bir yanılgı, bir hata olmadığını söyleyebiliriz. Oportünizme her şeyden önce temel sorunlardaki yanılgılar yol açmaktadır. Oportünizm, sınıflararası işbirliğinin savunulması, sosyalist devrim ideallerinin, devrimci savaşım yöntemlerinin yadsınması, burjuva milliyetçiliğinin benimsenmesi demektir. Lenin'e göre burjuva yasallığının fetiş haline getirilmesi, sınıf görüşünden ve sınıf savaşımından vazgeçilmesi oportünizmin ideolojik temellerini oluşturur.⁽⁴⁾

Oportünizm, bilindiği gibi, her şeyden önce kapitalizm ve burjuva devletini, onların açılım ve olanaklarını, kapitalist ilişkilere karşı savaşımın yol ve araçlarını, işçi sınıfının yeri, rolü ve ödevlerini değerlendirmede kendini göstermektedir. İşte sosyalist ideoloji ile burjuva ideolojisi arasındaki savaşım her şeyden önce bu alanda verilmektedir. Oportünizm, burjuva ideolojisinin maskeli bir biçimde desteklenmesinden başka bir şey değildir.

(3). V. I. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 29, s. 233.

(4) Bkz: V. I. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 26, s. 36.

Burjuva ideolojisi kapitalizmi, yani yüzyıllardır süren kapitalist üretim tarzını biricik akılcı ekonomik sistem saymaktadır. Kapitalizmle ilgili bu görüş oportünizm için de geçerlidir. Oportünizm yeni biçimleri, ancak burjuva ekonomisi yapısının sınırları içinde elverişli ve amaca uygun saymaktadır.

Şunu belirtmek isterim ki, oportünizme sadece, şu veya bu ölçüde politik pratikle dolaysız bağları olan yanılıklar yol açmıyor. Soyut sorunlardaki yanlışlıklar da oportünizme götürebilir. Bu durumu belirleyebilmek için Sizin sözkonusu ettiğiniz iki teorisyen ve politikacı, yani V. İ. Lenin ile K. Kautsky arasındaki tartışmalara değinelim. Lenin «Materyalizm ve Ampiriokritisizm» yapıtında Rusya ve yabancı ülkelerdeki sosyal-demokratların öznel-idealist görüşlerini eleştirince, Kautsky, güya işçi sınıfının umursamadığı, soyut sorunlar üzerinde tartışmaya girilmemesi gerektiğini ileri sürmüştü. Kautsky başlangıçta belki de farkında olmadan, bazı sosyal-demokratların ortaya attıkları idealist öğretilere göz yumdu. Ama daha sonraki gelişmeler gösterdi ki, anti-emperyalist ve anti-diyalektik görüşler ergeç pratik politik bakımdan oportünizme yol açmaktadır. Özellikle «ahlaki sosyalizm» gibi II. Enternasyonal'deki oportünistlerin dünya görüşünün temeli haline gelen teori, bilindiği gibi, Marksizmin neo-Kantizm açısından gözden geçirilmesi işine sınırsız bağlanmıştır. Kautsky'nin ideolojik-politik bakımdan çöküşünde, pozitivist özlü felsefi yanılıkları büyük bir rol oynamıştır. Yakın, konjonktüre dolaysız olarak bağlı, günün pragmatik kazançları karşısında, bilimsel teoriyi umursamamak oportünizmin göze batan kaynaklarından biridir.

Mektubunuzda, oportünizmin, bazen Marksist öğretinin yeterli, hattâ iyice benimsenmesiyle yanyana yürüdüğünü belirtiyorsunuz ki, bu noktada da Sizin görüşünüze katılıyorum. Bu arada, bununla ilgili olarak, Karl Kautsky'nin yazgısını yerinde hatırlatıyorsunuz. Kautsky, Marksist metinleri çok iyi bilen ve yorumlayan bir kişi sayılmıştır ve gerçekten de öyledir. Lenin, Kautsky'nin oportünizminin teorik temellerini incelerken, şunları belirtmiştir: «Kautsky'nin Marks'ı nerdeyse ezbere bildiği unutulmamalıdır. Onun bütün yazdıkları gözönüne alınırsa, masasında ya da kafasında birçok çekmeceler bulunduğu, bu çekmecelerde Marks'ın yazdığı her şeyin titizlikle ve alıntılar yapmaya elverişli olarak sıraya konduğu düşünülebilir.»⁽⁵⁾

Durum böyle olunca Marks'ı nerdeyse ezbere bilen Kautsky'nin Marksizmi akıl almaz biçimde altüst etmesi nasıl açıklanabilir? Bu soruyu yanıtlayan Lenin şöyle diyor: «Bu olayın felsefi temelleri sözkonusu olursa, diyalektiğin yerini, eklektizmin (seçmeciliğin) ve sofizmin aldığı söylenebilir.»⁽⁶⁾ Şu halde oportünizmin teorik köklerini, Marksist yöntemden,

⁽⁵⁾ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 37, s. 242.

⁽⁶⁾ Agy.

diyalektik materyalizmden vazgeçme, yani metodolojik (yöntembilimsel) yanıma oluşturmaktadır.

Şurasını belirtmek gerekiyor: Yanılgılar ancak zamanında ortadan kaldırılmazsa oportünizme yol açabilir. Komünizmin tarihi, çok derin yanlışlıkların bile, zamanında ortadan kaldırılmasının, oportünizme neden olmadığını göstermektedir. Lenin bolşeviklerin ilk Devlet Duma'sını boykot etmelerini yanlışlık saymıştır. Bu yanlışlık ikinci Duma seçimleri dolayısıyla düzeltilmiş ve böylelikle «sol» oportünizm tehlikesi atlatılmıştır. İkinci Duma seçimlerini boykot etmeyi sürdüren Rus sosyal-demokratları, «otzovist»ler adı verilen oportünist fraksiyonu oluşturmuşlardır.

Görüldüğü gibi yaşam, pratik ve titiz teorik çözümleme oportünizmi diğer yanılgılardan, hattâ oportünizm tohumlarını taşıyan aldanmalardan ayırma olanağı vermekte, günümüzde bu yanılgılara karşı yürütülen savaşım ise bu yanılgıların oportünizme dönüşmesine izin vermemektedir.

Oportünizmin ideolojik-teorik kaynaklarından söz edilirken, bunların, nesnel toplumsal-ekonomik etmenlerden farklı olarak, birçok kişisel nedenlere bağlı olduklarını belirtmek gerekir. Kapitalizm koşulları altında herkesin oportünizmin etkisi altında kalmaması, oportünizme karşı savaşım yürütülebileceği ve başarıyla yürütülmesi ancak bununla açıklanabilir.

Eğer, teorik bakımdan yetişkin olmayan ve politik açıdan gerekli deneye sahip bulunmayan sıradan bir işçi, olayların kendiliğinden gelme gelişmesi dolayısıyla oportünizm ideolojisinin kurbanı oluyorsa, oportünizmin teorisyeni olan, liderlik iddiasında bulunan vb. kişiler için durum tümüyle farklıdır. Bu gibilerin görüşleri, kendi «eylemlerinin», yanlış metodolojinin, Sizin de yazdığınız gibi, iyice bildikleri devrimci Marksist teoriden ayrılmasının, ödün vermelerinin, burjuva ideolojisiyle kendiliğinden gelme hareketin karşısında diz çökmelerinin sonucu, toplamıdır. Bu demektir ki, oportünizm yolunu tutan işçi partisi savaşı politik faaliyetinden dolayı kişisel sorumluluk taşımaktadır, böyle bir kimsenin oportünizminin nedenleri, öznel, kendisine bağlıdır.

Oportünizmin öznel nedenlerinin, onun ideolojik-teorik kökenlerinin küçümsenmesi, bu akımın, bize bağlı olmayan nedenlere dayanılarak, belirlirli bir ölçüde, kısmen de olsa, haklı gösterilmesi anlamına gelebilir. Bu nedenler gözönüne alınmazsa, aynı tarihsel koşullarda, işçi hareketinin kimi savaşılarının devrimci doğrultuyu savunmalarına karşılık, diğer bir kısmının oportünizm bataklığına gitgide daha çok batmalarının nedenini anlamak da olanak dışı kalır.

Mektubunuzda Avusturya'da bir hayli işçinin, hattâ işçi çoğunluğunun sosyal-demokratlardan yana olduklarını belirtiyorsunuz. Öyle sanıyorum ki, burada da öznel etken rol oynuyor. Gerçekten de yığınların bir eylem

programını desteklemeleri, sadece bu programın gerçeklere yanıt verip vermediğine değil, aynı zamanda yığınların, kendi deneyimlerine dayanarak, bu gerçeğin doğruluğunu anlamalarına, onu benimsemeye hazır olup olmamalarına da bağlıdır. Elbette ki oportünizmin etkisi birçok durumlara, bu arada trade-union'ist (sendikalist) geleneklere, oportünizmin birçok ülkelerde uzun süre egemenlik sürdürmüş olmasına, kapitalizmin toplumsal alanda manevralar yapma rezervlerini ortaya çıkarmış bulunmasına, burjuvazinin «ideolojik hegemonyası»na da bağlıdır. Bu alanda, tekelci devlet kapitalizminde emekçilerin dolaysız çıkarları uğrındaki savaşımının çok keskin ve gergin, sürekli ve ağırlı bir nitelik alması da önemli bir rol oynamaktadır, çünkü savaşıma katılan sıradan emekçiye, ufak tefek reformlar yolu, devrim yoluymuş gibi görünmektedir. Bunun yanı sıra, işçilerin belirli bir kısmı, köklü değişikliklerin uygulanmasıyla durumlarının kötüleşeceğinden korkmakta ve çağdaş kapitalist bunalımın derinliğini kavrayamamaktadırlar. Unutulmaması gereken bir nokta da, birçok işçilerin sosyal-demokratların vaatlerine güvenmeleri ve bu vaatlerin yerine getirileceğini umut etmeleridir. Bir de şu var: Birçok ülkede sosyal-demokratlar iktidara gelince, işçiler için bir şeyler yapsalar da aldıkları önlemler kapitalist sistemin özünü değiştirmemektedir.

Kuşkusuz ki, önemli olan, yığınların sosyal-demokratların peşinden niçin gittiklerini aydınlatmak değildir. Burada başta gelen sorun, emekçilerin, yollarını bulmalarını engelleyen oportünizmden nasıl kurtulacaklarıdır. Her parti bu sorunu, kendi ülkesindeki toplumsal, sınıfsal ilişkilerin özgünlüğünü gözönünde bulundurarak, somut biçimde çözmektedir (ben bu işin, özellikle, ülkenizde nasıl ele alındığını belgelerden izlemekteyim). Bu çetin ve karmaşık bir sorundur. Ne var ki, biz oportünizmin şu veya bu ülkedeki işçi hareketine egemen olmasının geçici olduğu kanısındayız. Oportünizm, işçilerin, toplumun büyük bir bölümünün köklü çıkarlarına yanıt verecek toplumsal değişiklikler programıyla ortaya çıkacak durumda değildir. Kapitalizmde çelişkilerin artması, bunalımın derinleşmesi pratikte «toplumsal ortaklık» biçiminde gerçekleşen toplumsal sorunların çözümüyle ilgili oportünist yöntemlerin yetersizliğini gitgide daha açık ortaya koymaktadır. Bununla aldatıcı ideolojilerin yığınları çıkmaz sokağa sürükleyemeyeceklerini söylemek istemiyoruz. Fakat yığınlar, aldatıcı ideolojilerin kendilerini nereye götürdüğünü anladıktan sonra, onlardan kopmasını bilirler. Bizim teorimizin çok önemli ödevlerinden biri, onların, doğru yolu, hem de bugünkü koşullarda doğru yolu bulmalarına yardım etmektir. Demek ki bu alanda birçok şeyler komünistlerin çalışmalarına bağlıdır.

Sonuç olarak şunu belirtmek isterim ki, buraya kadar söylenenler sadece sağ oportünizmin nitelikleriyle ilgili değildir.

Siz, tamamen haklı olarak, oportünizmle revizyonizmi yanyana koy-

muşsunuz. Bunlar biçim bakımından birbirinden ayrıdır (ve bu önemlidir) ama temel içerikleri bakımından böyle bir şey sözkonusu değildir. Oportünizm, somut tarihsel koşullara bağlı olarak ya apaçık anti-marksizm, ya da Marksizmin gözden geçirilmesi (yani pratikte temel tezlerinin yadsınması) biçiminde ortaya çıkmaktadır. Lenin'in çok önemli tarihsel hizmetlerinden biri de revizyonizmle oportünizm arasındaki ilkesel bütünlüğü ortaya çıkarması, yani revizyonist sözde yeniciliğin burjuva özünü gözler önüne sermesidir. Genellikle kendisine Marksist süsü veren bu sözde yeniciliğin, Marksizmin gerçek gelişmesiyle hiçbir ilgisi yoktur. Lenin, revizyonistlerin «... Marksizmden» «sosyalist ideallerin» «genel olarak» benimsenmesi ve kapitalizmin «yeni düzenle» değiştirilmesi dahil, her şeyi almaya, ve Marksizmin «sadece» ruhunu, «sadece» devrimciliğini bir kenara itmeye «hazır» olduklarını (?) belirtmiştir.

II. Enternasyonal'in tarihinden şunu biliyoruz: Oportünizme ve revizyonizme karşı eleştirilerinde ardıcıl olmayan ve kendileri de oportünistçe yanlışlıklar yapan II. Enternasyonal savaşırları, bu akımı teorik açıdan incelemeye, ortadan kaldırılması için tarihsel bakımdan yaratılmış koşul, yol ve araçları ortaya çıkarmaya yeteneksiz olduklarını göstermişlerdir. Oportünizmi çok yanlı inceleyen Lenin, ardıcıl olarak eleştirmiş, ona karşı savaşım için bir program hazırlamış ve yaşamda titizlikle uygulamıştır. Öte yandan da, dünyadaki yeni durumu gözönünde bulundurarak, Marksizmi zenginleştirmiştir. Leninizmin güncelliğinin küçümsenmesinin, pratik olarak hemen hemen her zaman, oportünizme karşı kesin savaşımın gereksiniminin küçümsenmesiyle yanyana yer alması, oportünizmle gizlice uzlaşması şaşılacak bir şey değildir. Lenin'in bıraktığı mirasın küçümsenmesi, isteyerek veya istemeyerek, tekelci kapitalizm öncesi dönemin tarihsel deneyimlerinin teorik senteziyle, yani Marks ile Engels tarafından ortaya konmuş olanla sınırlanmamız demektir. Bu durumda ise teori, günümüz koşullarıyla, dolaysız, canlı, yaratıcı bağlardan yoksun kalmaktadır.

Revizyonizm ve oportünizm ideolojisiyle savaşım, oportünist (ve dolayısıyla revizyonist) eğilimler, aldanışlar ve ikircimleri, kararsızlıkları ortadan kaldırmanın en doğru, belki de biricik doğru yoludur. Yukarıda belirtilenleri en genelleştirilmiş biçimde dile getirerek diyebiliriz ki, oportünizme, komünist partililik ilkelerinden yan çizildiği zaman varılır. Lenin' «Materiyalizm ve Ampriokritisizm» yapıtında partililiği, ilkesel doğrultusunun ardıcıl olarak uygulanması, düşman ideolojiyle, eklektizmle (seçmecilikle) uzlaşmanın kesinlikle reddedilmesi olarak nitelemektedir. Ideolojik savaşım (ki işçi sınıfının kurtuluş uğrunda savaşımının diğer biçimlerinden farklı olarak kendine özgü bir niteliği vardır) uzlaşım olamaz, çünkü gerçek daima yanlışlığın karşısındadır ve gerçek, aldatmayla, kendi kendini

(?) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 26, s. 277.

aldatmayla yanyana düşünülemez. L. I. Brejnev'in belirttiği gibi görüşler uğrunda yürütülen savaşında tarafsızlık olamaz.

Bu ilkenin Marksistçe yorumlanmasında partililik, toplumsal yaşamdaki olaylarla ardıcıl olarak bilimsel yaklaşımı gerektirir. Böyle bir yaklaşım ise, bilimsel ilkeselliği dolayısıyla, ancak devrimci bir nitelik taşıyabilir. Şu halde oportünizme karşı güvenilir garantiler söz konusu ise, bunun biricik garantisi komünistçe partililiktir.

İşte, mektubunuzu okuyunca aklımdan geçenlerden bazıları bunlar oldu. Öyle sanıyorum ki, ortaya attığınız sorunlar üzerinde tekrar durmak yerinde olur.

Çağrı

CENTO yıkıldı. Emperyalizmin bloklar zincirinden bir halka daha koptu. İran ve Pakistan hükümetleri CENTO'dan kesinlikle ayrıldıklarını belirttiler. Türkiye hükümetine de bu paktın «İşlevini artık yitirdiğini» açıklamak düştü.

CENTO emperyalizmin sosyalist ülkelere, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı saldırı, bölge halkları üzerinde egemenlik aracıydı. CENTO, dünya devrim sürecinin ilerlemesiyle, bölge halklarının savaşlarıyla yıkıldı. Böylelikle Orta Doğu'da, Amerikan emperyalizminin yeni sömürgecilik politikası, ülkeleri askersel bloklara bağlama stratejisi ağır bir yumruk yedi.

Carter'in kalkıp Orta Doğu'ya gelmesi, İsrail-Mısır anlaşmasını çatıştırması, emperyalizmin bölgemizde zayıflayan konumlarını güçlendirme amacını taşıyor. Amerikan emperyalizmi bölgeye silâh, asker yığıyor. Donanmasını Basra körfezinin ağzına gönderiyor. Akdeniz'de Amerikan komutasında NATO manevraları sürüyor. CIA'nin yeraltı operasyonları ülkemizde, bölgemizde olağanüstü yoğunlaşıyor.

Amerikan hükümeti, İran'da halkın devrimci ayaklanmasıyla sökülün Amerikan üslerini, Yunanistan ve Kıbrıs'ın yanısıra Anadolu topraklarına yerleştirmek istiyor. Amerika'nın çıkarlarını korumak için, bölgede gerici güçlerle yeni bir askersel blok kurmayı tasarlıyor. Amerikan emperyalizmi, Türkiye üzerindeki baskılarını arttırıyor, onu da böylesi bir bloka sürüklemek istiyor. NATO Genel Kurmay Başkanının ülkemize gelişi bu planlarla bağlıdır. Bu girişimlere karşı, bölge halklarının, halkımızın anti-emperyalist savaşımlı gelişiyor.

CENTO zincirinin kırılması, emperyalizmin baş saldırgan örgütü NATO zincirini kırma görevini, halkımızın savaş gündemine daha yıkıcı olarak getiriyor. Bu savaşı yükseltmenin olanakları daha da genişliyor. Egemen çevrelerin, emperyalist bloklara bağlanma politikasının içine düştüğü bunalım derinleşiyor. Bu politikanın gerekçeleri çürüyor «Sovyet tehlikesi» masalının iflası resmi ağızlarca açıklandı. Böylelikle NATO'culuk politikasının dayandığı temel sav yıkılmış oldu. Şimdi de NATO'culuktan ekonomik yarar sağlama savı çöküyor. Biricik doğru politikanın, emperyalizme her türlü bağımlılığı yıkmak, ulusal bağımsızlığı gerçekleştirmek olduğu açıkça ortaya çıkıyor.

Hükümet ise hâlâ NATO'ya bağlılıkta ayak diyor Kemerleri sıkma vâ

sıkıyönetimcilik politikası, NATO'ya bağıllıkta ayak diremenin kaçınılmaz sonucudur.

NATO'DAN ÇIKALIM! NATO'ya, emperyalizme bağımlılık ölkemizin içine düştüğü derin bunalımların kaynağıdır. NATO'nun dayattığı askersel yükler, uluslararası para fonunun dayattığı reçeteler ölkeyi ekonomik yıkıma sürükledi. Bu kölelik politikası halkımıza pahalıya mal oldu. Yaşamı ona ateşten gömlek yaptı. Üsteleyen pahalılık, işsizlik, halkımızı bezdiren tüm sıkıntılar, bu politikadan kaynaklanıyor.

NATO'DAN ÇIKALIM! NATO, CIA, emperyalizm faşist tırmanışın desteği, dayanağıdır. Faşist cinayet yuvalarının, kontr-gerillanın, faşist askersel darbe heveslilerinin arkasında bunlar vardır.

NATO'DAN ÇIKALIM! NATO'culuk politikası ulusal güvenliğini tehlikeye atıyor. Bölgemizde gerginlik kaynağı, halklar arası düşmanlığın körükleyicisi NATO'dur. NATO ve Amerikan askersel üsleri, atom yığınakları ölkemizi bu gerilimli bölgede bir barut fıçısına çeviriyor.

NATO'ya, emperyalizme bağımlılığın zincirlerini kırmak, halkımızın savaşına, ulusal demokratik güçlerin birliğine bağlıdır. Yurtsever er, asubay ve subayların bu savaşta yeri halkın yanındadır. Ordudaki halk çocukları, halkın başına balyoz olmak değil, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık bayrağını yükseltmekle yükümlüdür. Ordu, NATO komutasından çıkmalıdır!

TKP, kurulduğu günden beri ulusal bağımsızlık için savaş, barış, demokrasi ve sosyalizm savaşından ayırmamıştır. TKP, anayurdunu seven herkesi, sosyalist partileri, sendikaları, demokratik yığın örgütlerini, ilerici, devrimci gençliği, Kürt demokratlarını, yurtsever CHP'lileri NATO'dan çıkarmak, emperyalizme bağımlılık politikasına son vermek için ortak eylemlere çağırıyor.

NATO'DAN ÇIKALIM! Emperyalizmle ikili kölelik anlaşmalarını yırtalım! Amerikan ve NATO üslerini topraklarımızdan söküp atalım!

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

15 Mart 1979

TKP MK'nin 1 Mayıs belgileri

- Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!
- Yaşasın 1 Mayıs-dünya işçi sınıfının savaş, birlik ve dayanışma günü!
- NATO'dan çıkılsın, emperyalizmle ikili kölelik anlaşmaları yırtılsın, Amerikan üsleri sökülsün! Ulusal bağımsızlık için savaş!
- Amerikan emperyalizminin dayattığı yeni askersel bloklara- yeni casusluk üslerine, silâhlanmaya hayır!
- Emperyalizmin yeni sömürgecilik boyunduruğuna, emperyalist tekellerin, para fonlarının dayatmalarına karşı ekonomik bağımsızlık için savaş!
- Faşizme geçit yok!
- Sıkıyönetim kaldırılsın! Faşist MHP ve tüm yan örgütleri kapatılsın! Devlet aygıtı faşistlerden temizlensin!
- Faşist komandoların, Maocu bozkurtların saldırı ve provokasyonlarına karşı savaş!
- Ulusal bağımsızlık ve demokrasi için savaşta can veren halkın yiğit evlâtları 1 Mayıs'ta bizimle!
- Faşist 141.-142. maddeler kaldırılsın! Anti-komünist yargılamalar durdurulsun!
- Demokratik basına özgürlük! Yayınlara konan yasaklar kaldırılsın!
- Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük!
- Sosyalist partiler ve demokratik örgütler, sendikalar üzerindeki baskılara son!
- Ulusal baskılara son! Kürt halkına ve ulusal azınlıklara hak eşitliği! Ulusların kendi yazgılarını özgürce belirleme hakkı!
- Sıkıyönetimsiz toplu sözleşme! İşten çıkarmalara karşı savaş! Zamlara, vergi yüklerine karşı savaş!
- Tekellerle hükümetin işçi sınıfına dayattıkları «sarı uzlaşmayı» yırtalım! Kapitalizmi kurtarmak için özveriye hayır-ış, ekmek ve özgürlük savaşında özveriye evet!
- Tekellerin amansız sömürüsüne karşı; Ücretler arttırılsın, çalışma süreleri azalsın, iş güvenliği sağlansın, iş kazaları önlensin, çalışma hızlandırılmasın, işçi sağlığı korunsun! Üretimde işçi kontrolü için savaş!
- Lokavt yasaklansın; genel grev, dayanışma ve sempati grevleri yasallaşsın! Gizli oy, açık sayımlı referandum hakkı için savaş!

– Sınıf sendikalarına karşı saldırıyı kuralım! Sarı sendikacılığa, sınıf uzlaşmacılığına, sendika yıkıcılığına karşı sınıf ve yığın sendikacılığı ilkeleri temelinde birliği pekiştirelim!

– Parti, sendika, ulus, din, mezhep ayrımı gözetmeksizin, çalışan, işten atılan tüm işçilerin, kapitalist sömürüye, baskılara, işten atmalara karşı eylem birliği! Her işçi direnişiyle, her grevle en geniş dayanışma!

– Yurtdışındaki işçilerimizin bulundukları ülkelerin proleteriyası ile tekelin sömürsüne karşı enternasyonalist dayanışmasını güçlendirelim!

– İşçi sınıfının bölünmesine karşı, TKP'nin, TIP'nin, TSİP'in eylem birliği!

– Toprak ağalarına, tekellere, bankalara, tefeci ve aracılara karşı savaşta işçi-köylü bağlaşıklığı! Topraksız köylüye toprak! Anti-tekeli, anti-feodal yığınsal köylü örgütlenmesi için ileri!

– Halkımızın geleceği olan gençliğin anti-emperyalist, anti-faşist savaş birliği daha da güçlensin!

– Sömürüye, eşitsizliğe, faşist saldırılara karşı, özgürlük ve hak eşitliği için savaşan tüm kadınlarımıza selâm!

– Memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar!

– Yurtsever er, assubay ve subaylar! Yeriniz, bağımsızlık için savaşan halkımızın yanındadır! Ordu NATO komutasından çıksın! Erlerle, subaylara yapılan baskılara, aşağılamalara son verilsin! Ulusal ordu, kırsalda demokrasi!

– Emperyalizmle, tekellerle uzlaşma, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasına hayır! Emperyalist baskılara, faşist tehlikeye, tekelin işçi ücretlerine, sosyal haklara saldırısına karşı savaşta, komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların, yurtseverlerin, tüm halk güçlerinin eylem ve cephe birliği için ileri!

– Ulusal demokratik cepheyi oluşturmak için: Komünistler, sosyalistler, CHP'li yurtseverler, Kürt demokratları savaş birliğini güçlendirin!

– Bunalımdan tek çıkış yolu: Sosyalizme açılan ileri demokratik devrim!

– Yaşasın Türkiye proleteriyasının devrimci öncüsü TKP! Yaşasın TKP'nin Leninci politik, ideolojik, örgütsel birliği!

– Yaşasın Marksizm-Leninizm! Anti-komünizme, anti-Sovyetizme, ırkçılığa, şövenizme, sağcı ve «solcu» oportünizmin her türüne karşı aralıksız savaş!

– Yeryüzünde barış, silâhsızlanma ve yumuşama için savaş!

– Sovyetler Birliği ile imzalanan politik belge yaşama geçirilsin! Tüm sosyalist ülkelerle dostluk ilişkileri kurulsun!

– Doğu Akdeniz ve Ege’de barış ve güvenlik için, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs halklarının kardeşliği güçlensin!

– Yaşasın İran halkının, Filistin ve tüm Arap halklarının emperyalizme, siyonizme, gericiliğe karşı savaşı!

– Emperyalizmin suç ortağı Pekin hegemonyacıları, Viyetnam’dan elinizi çekin! Yaşasın Viyetnam halkıyla enternasyonalist dayanışma!

– Dünya devrim sürecinin güç merkezi, dünya barışının ve sosyalizmin kalesi Sovyetler Birliği’ne, yüce Lenin’in partisi SBKP’ye selâm!

– Yaşasın dünya sosyalist sistemi! Yaşasın dünya komünist ve işçi hareketi! Yaşasın ulusal kurtuluş hareketleri!

– Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

1 Nisan 1979

III. FİDEF Kurultayı'na

Değerli arkadaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, FİDEF'in III. Kurultayı'nı candan selâmlar.

Yurt dışında çalışan işçilerimiz de Türkiye işçi sınıfının parçasıdır. Onlar memleketin NATO'lara, emperyalizme bağımlılığının kurbanı olarak, işsizlikten, geçim derdinden yabancı ülkelere göçtüler. Emperyalist tekellerin sömürsü altında uzun yıllardan beri çalışıyorlar. Eksik haklı, horlanan insanlar olarak yaşıyorlar. CHP ağırlıklı hükümet te, gelip geçen bütün hükümetler gibi, onları yalnız bir «döviz makinası» gibi görüyor.

Federal Almanya'da yaşayan işçilerimiz, memleketteki politik gelişmelerden, olaylardan kopmuyorlar, kopamazlar. İşbirlikçi tekeli burjuvaziye, faşist güçlerin saldırı ve provokasyonlarına karşı, anti-emperyalist, anti-faşist amaçlar için yiğitlikle savaşıyor işçi sınıfının, halkımızın bu çetin savaşından ayrı değildirler. Faşist Türkes'in Federal Almanya'ya gelmesine karşı yığinsal çıkışlar, faşist katillerin kaçıp oraya sığınmalarına karşı direnişler, hükümetin sıkıyönetimcilik politikasını protesto eylemleri bunu gösteriyor. FİDEF, FİDEF'e bağlı örgütler böylesi eylemlerin hazırlanmasında, Türkiye'deki demokratik güçlerle dayanışmanın gelişmesinde önemli bir rol oynuyor.

Federal Almanya'da yaşayan işçilerimiz, burada yaşadıkları sürece, yerli işçi sınıfının da parçasıdır. Bunun gereği olarak, öteki uluslardan işçilerle birlikte sınıf savaşlarında yerlerini alıyorlar. Batı Alman çelik tekellerine karşı çelik işçilerinin büyük grevine aktif ve yığinsal katılmaları, grevle dayanışmayı güçlendirmeleri bunun somut örneğidir. FİDEF, bu dayanışmada üstüne düşen görevi başarıyla yerine getirmiştir.

Federal Almanya'da işçilerimize kardeşçe el uzatan, onların uğradıkları her türlü haksızlığa karşı ödünsüz savaşıyor tek politik güç, Alman Komünist Partisi (DKP) dir. Alman Komünist Partisi, yerli ve yabancı, tüm işçilerin sosyal ve demokratik hakları için ardıcıl savaşıyor, proleterya enternasyonalizmini somut olarak uyguluyor. Türkiye işçileri bunu unutmayor, unutmayacaklardır.

FİDEF, FİDEF'e bağlı örgütler, Federal Almanya'daki işçilerimizin eşit haklar için verdikleri savaşa önemli bir dayanak oluyorlar.

Emperyalizme, faşizme, ırkçılığa karşı savaşıyor dünya halklarıyla dayanışma bayrağı, yurt dışındaki işçilerimizin de elinden düşmüyor. Emperyalizmin suç ortağı Çin hegemonyacılarının Viyetnam halkına barbarca saldırısına karşı onlar da seslerini yükselttiler: «Ellerini Viyetnam'dan çek!» diye haykırdılar. Federal Almanya'da düzenlenen Viyetnam'la da-

yanışma yürüyüşlerine işçilerimiz de katıldı. Maoçu saldırganları protesto etti. Enternasyonalist dayanışma FIDEF'in gündeminden inmiyor.

FIDEF, bu son dönemde hem nicelik, hem de nitelik olarak gelişti. III. Kurultay'ın bu süreçte yeni bir adım olacağına inanıyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Kurultayınız'a büyük başarılar diler.

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
İ. Bilen*

23 Mart 1979

Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Irak Komünist Partisi'nin kuruluşunun 45. yıldönümünü candan kutlar, devrimci savaş selâmlarını yollar.

Irak Komünist Partisi uzun yıllar çetin, illegal koşullarda emperyalizme ve gericiliğe karşı, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme için öngöl bir savaş yürütmüştür. İlerici Yurtsever Ulusal Cephe'de bütün halk güçlerinin birliği ve toplumsal ilerlemenin derinleşmesi için çalışmıştır.

Irak Komünist Partisi, her zaman Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlı kalmış, dünya komünist ve işçi partilerinin birliğini savunmuştur. Ortak savaş ölkü ve ilkeleri temelinde, Türkiye Komünist Partisi ile Irak Komünist Partisi arasında her zaman sıcak kardeşlik bağları olmuştur. Bu savaş kardeşliği, halklarımız arasındaki komşuluk, dostluk ilişkilerini daha da güçlendiriyor.

Bir süreden beri Irak'taki erk çevrelerinin Irak komünistlerine, öteki ilerici güçlere karşı yürüttüğü yoğun baskı kampanyasını, tutuklamaları, işkenceleri, idamları büyük öfke ve nefretle karşılıyoruz. Tutuklu olan bütün komünistlerin, ilericilerin serbest bırakılmasını, her türlü baskı ve teröre son verilmesini istiyoruz. TKP, kuruluşunun 45. yıldönümünü böyle zor bir dönemde kutlayan kardeş Irak Komünist Partisi ile dayanışmasını duyurur.

Türkiye komünistleri, ilerici güçleri, anayurdun anti-emperyalist ilerici gelişmesini sürdürmek için savaşan Irak komünistleriyle dayanışmalarını sürdüreceklidir.

Yaşasın yiğit Irak Komünist Partisi!

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
İ. Bilen*

31 Mart 1979

Komintern 60 yaşında

I. Bilen

TKP MK Genel Sekreteri

Komintern, dünyada yeni bir çağ, kapitalizmden, sosyalizme geçiş çağını açan Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nden sonra kuruldu. O, Sovyet devletin dört yandan silâhlı emperyalist salgıncılara, karşı devrimcilere karşı ölüm-kalım savaşı verdiği günlerde, Lenin'in önderliğinde, bolşevikler partisinin aktif desteğiyle kuruldu. Avrupa, Amerika ve Asya'da 30 ülkeden 52 delegenin katıldığı komünist partilerin, gurupların uluslararası konferansı, 4 Mart 1919'da III. Enternasyonal, Komünist Enternasyonalini oluşturdu. Komintern, adı üstünde: Evrensel komünist hareketin genel kurmaylığıydı.

Komintern'in kuruluşu, tarihsel bir zorunluktuktu. Dünya proletaryasının oportünizme, reformizme ve sosyal şövenizme karşı, ideolojik ve örgütsel bir başarısıydı. Dünya devrim süreci açısından komünist hareketin böylesi bir örgütü büyük önem taşıyordu. Gündemde somut görevler duruyordu: Komünist hareketin, stratejik, taktik ve örgütsel ilkelerini saptamak. Bir çok ülkelerde komünist partilerini oluşturmak. Dünyanın ilk sosyalist devleti, genç Sovyet Cumhuriyetini, burjuva demokrasisine karşı, proletarya diktatörlüğünü savunmak. Ulusal kurtuluş hareketlerini dünya proletaryasının savaşlarıyla bağlamak. Bu ilkeler çevresinde, bu savaş bayrağı altında uluslararası işçi sınıfını birleştirmek. III. Enternasyonalin savaş platformunu Lenin'in emperyalizm ve sosyalist devrim teorisi, proletarya diktatörlüğü öğretisi oluşturuyordu. Komintern'in güç kaynakları genişti: Bu kaynaklar, Lenin'in kurduğu Sovyet devleti başta olmak üzere uluslararası işçi hareketi, ulusal kurtuluş hareketleriydi. Lenin'in, «III. Enternasyonal ve tarihteki yeri» yazısında belirttiği gibi, Komintern'in görevi «Marksizmin öğüdünü yerine getirmek, eyleme dönüştürmek, sosyalizmin ve işçi hareketinin en eski ideallerini gerçekleştirmektir.» Komintern bir eylem enternasyonal olarak doğdu.

Eylem Enternasyonal

Komintern hepsi 24 yıl yaşadı. Bu yıllar, çok çetin, karmaşık savaş yılları olmuştur. Üçüncü Enternasyonal'in yaptığı yedi kongrenin her biri kendine özgü, tarihsel nitelikler taşır. Örneğin II. Kongrede, strateji ve taktiğin temel sorunları programatik biçimde işlendi. III. Kongre, «Yığın-lara gitme» belgisi altında yapıldı. İşçi sınıfının «Birlik cephesi» politikası saptandı. V. Kongrede, komünist partilerini «Bolşevikleştirmek» görevi

önde duruyordu. VII. Kongre faşizmin niteliğini bilimsel olarak ortaya koydu. Alman faşizminin dünya emperyalizminin vurucu yumruğu olduğunu iyice vurguladı. «Faşizm harp demektir» diyerek dünya halklarını bu tehlikeye karşı uyardı. Sosyalizme yolu açan, anti-faşist halk cephesi politikasını oluşturdu. Tüm ülkelerin işçi sınıfını, demokratik güçleri, faşizme, harbe karşı savaşta cephe birliğine çağırırdı.

Komintern, tek tek komünist partilerinin deneylerini sürekli olarak genel-leştiren, kollektif Leninci bir okul olmuştur. Partilerin Marksçı-Leninci teo-riyi, kendi somut, özgül koşullarına uygulamalarına yardım etmiştir. Komintern'in tarihinde SBKP'nin özel bir yeri vardır. Bu tarih her boydan ve soydan oportünizme, sağ ve «sol» sapmalara karşı çetin bir savaş tarihidir. Burjuvazinin uluslararası işçi hareketini etkilemek, eylemlerini, ideo-lojisini çarpıtmak yolunda girişimlerine, sinsi açık saldırılarına karşı ba-şından beri uzlaşmaz bir savaş yürütülmüştür. Giderek açık anti-Sovyetik, karşı devrimci konumlar alan Troçkizme karşı, Lenin'in partisinin, Komin-tern'in verdiği savaş, bunun en açık örneklerinden biridir. Komintern, dev-rimi, proletarya diktatörlüğünü yadsıyan, parlamenterizme saplanan, bur-juva demokrasisini kutsallaştıran reformizme, sağ oportünizme karşı olduğu gibi parlamentoda, gerici yönetimli sendikalarda, yığın örgütlerinde çalış-maları yadsıyan, yığınların güncel istemleri için savaşı ve yığınlar için-deki çalışmayı küçümseyenlere karşı da ardıcıl bir savaş yürütmüştür.

Komintern tüm kongrelerinde kendi yanlışlarını, eksiklerini acımasız eleştirmiştir. Örneğin VII. Kongrede sosyal-demokrat parti ve örgütleri baş düşman görmenin yanlışlığı, tek cepheyi yalnız «aşağıdan» gerçekleştirme denemelerinin başarı sağlamadığı saptanmıştır.

Dünya proletaryasının uluslararası devrimci savaş örgütü Komintern, tarihsel görevlerini yüz aklıyla yerine getirdi. 1943'de artık görevlerini ye-rine getirmiş saydı, kendi kendisini dağıttı. Ama onun Leninci savaş ilke-leri, proletarya enternasyonalizmi, dünya komünist hareketinin savaş bir-liği, bütün bu ideler bugün de canlıdır.

Canlı Enternasyonalizm

Komintern'in geliştirdiği ilkeler, yöntemler, biriktirdiği deneyimler bugün de komünist partilerin önündeki devrimci görevlerin çözümü için değerli bir teorik hazine oluşturuyor. 1957, 1960, 1969 uluslararası komünist ve işçi partileri danışma toplantılarında, bir sıra bölgesel toplantı ve kon-feranslarda kardeş partiler somut deneyimlerinden çıkarak, Marksizm-Leninizmin yeni koşullara uygulanması yolunda katkılarda bulundular.

Bizim için bugün de, emperyalizmin her türlü saldırılarına karşı, Sov-yetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin reel sosyalizmin kazanımlarını

harbe karşı barışı vargüçle savunmak, proletarya enternasyonalizminin başta gelen bir görevi olarak olanca güncelliğini koruyor. Örneğin önmüzde Viyetnam var! Bu kahraman halk, bu sosyalist devlet barbar bir saldırıya uğradı. O, emperyalist çevrelerle, başta Amerikan emperyalizmiyle giderek daha sıkı bağlaşıp, Çin hegemonyacılarına karşı yiğitlikle savaşıyor. Viyetnam halkıyla dayanışmanın zorunluğu, güncelliği, proletarya enternasyonalizminin dirimsel önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Hitler Almanyası, Mussolini İtalyası, iç gericilikle birlikte İspanya Cumhuriyetine, İspanya halkına saldırdığı zaman, Komintern enternasyonalizm bayrağını açmış, enternasyonal brigadaları savaş olanına çağır-mıştı. Bugün de bu enternasyonalist dayanışma bayrağı, Lenin'in parti-sinin, dünya komünist hareketinin elinde Viyetnam için dalgalanıyor.

Çin yönetiminin Viyetnam'a kanla kurşunla saldırması, Maoculuğun, Troçkizmin yolundan yürüyerek, giderek açık anti-Sovyetik, karşı devrimci konumlara geçtiğini, en sonunda da emperyalizmin vurucu gücü, NATO'nun 16'ncı üyesi durumuna geldiğini açıkça kanıtıyor. Maocuların bu «uzun yürüyüşü» Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi konumlarından sapmanın, dünya komünist hareketinin birliğinden ayrılmanın götürdüğü yeri gösteriyor.

Bu sorunda sözüm ona yansız kalmak, barışa, ulusal bağımsızlığa, ege-menliğe karşı emperyalizmden, harpten, saldırganlıktan, hegemonyacılık-tan yana geçmek demektir. Reel sosyalizmi savunmayı küçümseyenler, dünya devrim sürecinde, Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin belirleyici rolünü yadsıyanlar, proletarya enternasyonalizminin «moda-sının geçmiş» olduğunu savunanların saplandığı bataklık budur. «Avrupa Komünizmi» yanlılarının, dünya komünist hareketinin birliğine karşı ileri sürdükleri her türlü görüşlerin, gerekçelerin yanlışlığı ve tehlikesi bu ko-şullarda açığa çıkıyor. Dünya komünist hareketinin bugün Viyetnam'la dayanışmada odaklaşıp savaş birliği her zamankinden büyük önem taşı-yor.

Komintern ve TKP

TKP Kızıl Oktobur'un doğrudan doğruya etkileri altında doğmuştur. Birçok kardeş parti gibi, onun da gelişmesine, örgütsel biçimlenmesine Ko-mintern yardım etmiştir. Ona Bolşeviklik ilkelerini, Lenin'in partisinin ma-yasını, Komintern aşılması, taşınmıştır. Bu ilkeler: en başta, proletarya enternasyonalizmidir, proletarya diktatörlüğünü, dünya devrim sürecinin güç merkezi olan Sovyetler Birliği'ni, dünya sosyalist sistemini, reel sos-yalizmi savunmaktır. TKP bu Leninci yolu izleyegelmiştir. TKP, anayurdu-muzda emperyalist boyunduruğa, NATO'ya, işbirlikçi, tekelci burjuvaziye, kapitalizme, sömürü düzenine karşı, işçi sınıfının savaşını örgütleyegel-

miştir. Gerici-faşist güçlere karşı savaşı, Maoculara, Troçkistlere, her soydan ve boydan oportünistlere karşı savaştan ayırmamıştır. TKP proletarya enternasyonalizmi görevlerini, ulusal görevleriyle, böylesi bir savaşla sınımsız bağlıyor. Bu somut, yadsınılmaz bir olgudur.

Ülkemizde proletarya enternasyonalizmine karşı çıkan, anti-Sovyetizm yürüten bütün gerici-faşist ve Maoçu akımlar, bu saldırılarını anti-komünizmle, anti-TKP'cilikle atbaşı yürütüyorlar. Bu da rastlantı değildir. TKP'nin Komintern'den kalıt aldığı bir savaş geleneği vardır. Daha başında, TKP'nin kurucularından Mustafa Suphi, Komintern'in kuruluş kongresinde yer almıştır. Partimizin temsilcileri Komintern'in çalışmalarına sürekli katılmışlardır. Faşist Hitler orduları, Avrupa halklarına, sonra kahpece Sovyetler Birliği'ne saldırdığı zaman Kızıl Ordu'nun savaşını, Komintern sıralarında TKP de vargüçle destekledi. Sovyet Devletini savundu. Komintern'in bütün savaşında Türkiyeli komünistlerin tuzu biberi vardır. İşte bütün bunlardan ötürü, proletarya enternasyonalizmine saldıranlar, onu ülkemizde savunan TKP'ye saldırmadan edemiyorlar. TKP'ye her nedenle olursa olsun saldıranlar da, tutarlı bir proletarya enternasyonalisti olmuyorlar.

TKP'nin özümsemiştiği bir gelenek de, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem ve cephe birliği politikasıdır. Özellikle VII. Kongre, faşizme ve harbe karşı, güçlü, yığınsal, ulusal, demokratik bir halk cephesi sorununu enine boyuna işlemiştir. Tüm işçi sınıfının, komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal-demokratların tüm halkın, ulusal güçlerin eylem birliğini savunmuştur. Komintern'in, komünist partilerinin bu uyarı ve çağınlarına aldırmayan kimi sosyalistler, sosyal-demokratlar, böylelikle faşizme yolu açık tuttular.

Günümüzde Türkiye, süregelen bunalımların burgacında kıvranıyor. Onu bu duruma getiren işbirlikçi, tekerci burjuvazidir. NATO'lara, emperyalist bloklara Türkiye'nin bağlanmış olmasıdır. Gerici egemen çevreler, bu yıkıcı bunalımın içinden, bunalımın yükünü emekçi yığınların sırtına yüklemekle, faşizme tırmanmakla çıkmak çabasıındadırlar. Sosyalist enternasyonale üye olan CHP sağ kanadının ağır bastığı hükümetin politikası bu sürece karşı çıkmıyor. Hükümet sıkıyönetime, demokratik hak ve özgürlükleri yasaklamaya gitti. Bu politika faşist tırmanışa yol veriyor.

Sosyalist partilerin önyargılı yöneticileri de, TKP'nin önerdiği anti-emperyalist, anti-faşist eylem birliğine yanaşmıyorlar. Bu tutumdan faşizme tırmananlar yararlanıyor.

Bunlara karşın, TKP, ilkelere dayalı eylem birliği politikasından ayrılıyor. Bütün ilerici demokratik partileri, örgütleri, güçleri ortak savaşa, Ulusal Demokratik Cephe kurmaya çağırıyor. Demokratik haklar için, ekonomik, sosyal, politik istemler için yığınların eylemlerini örgütüyor,

Leninci birliğini bu savaşların içinde yığınlarla daha sıkı bağlanmakla gúçlendiriyor.

TKP Komintern'in savaş geleneklerine, yineliyoruz, devrimci Leninci ilke ve úlkúlere sonuna kadar, ardıcıl bağlıdır. Yineliyoruz: Bu onun kutsal kalıtıdır!

Komintern örgútsel olarak kendi kendini dağıttı. Geçmiře dönüş söz konusu değil. Ama Komintern'in savaş tarihi, onun kúlü göçe savrulmadı. Bu ilkeler canlı Leninizmdir, dipdiri yaşıyor. Bu bakımdan o ólümsúzdür!

TÜSTAV

**August Bebel'in «Kadın ve Sosyalizm» yapıtının
100. yıldönümü nedeniyle ASBP MK'nin,
DAC başkenti Berlin'de 23–25 Şubat 1979 günleri
arasında düzenlediği uluslararası konferansta TKP
temsilcisinin konuşması**

Değerli yoldaşlar, değerli arkadaşlar,

Birkaç günlük gezimiz sırasında DAC'de kadınların kazanımları ve başarılarının bir kısmını görme olanağı elde ettik. Sosyalizm kuruculuğunun 30. yılında DAC'de gördüklerimiz, A. Bebel'in 100 yıl önce yazdıklarının, kadınların gerçek eşitliğinin ancak sosyalizmde sağlanabileceğinin yaşayan kanıtıdır.

Bu koşulları yaşam içinde izlemek, ülkelerimizde sosyalizm için verdiğimiz savaşıma yeni bir güç, yeni bir ivme katıyor, kararlılığımızı pekiştiriyor.

Değerli dostlar,

Ülkemizdeki kadınların koşulları ve onlar arasında yürüttüğümüz çalışmayı sizlere aktarabilmek için, ülkenin genel durumu üstüne bilgi vermek istiyoruz.

Ülkemiz emperyalizmin boyunduruğu altındadır. 70 yıldır kapitalist yoldan kalkınma çabaları sonucu, bugün derin ve süregen ekonomik, politik, sosyal, kültürel ve moral bunalımların kaskacındadır. Yerli tekelci burjuvazinin işbirlikçi niteliği, kapitalist sistemin genel bunalımının ülkemize katmerli yansımına neden oluyor.

Bunalımın boyutlarını gösterebilmek amacıyla birkaç veri saymak istiyoruz:

- Enflasyon hızı % 70'in üstündedir.
- İşsiz sayısı 4 milyonu, yani çalışabilir nüfusun % 25'ini aşmaktadır.
- Silâhlanma harcamaları sürekli artarken, yatırım, üretim ve büyüme hızları son 15 yılda en düşük düzeye ulaşmıştır.
- 1978'de kişi başına düşen ulusal gelirden hiçbir artış olmamıştır.
- Endüstrinin emperyalizmin çıkarlarına göre biçimlendirilmesi sonucu, dış ticaret açığı büyük bir hızla artıyor.
- Son bir buçuk yılda Türk Lirası % 40 devalüasyona uğramıştır.
- Türkiye artık 20 milyar doları aşan dış borçlarının faizlerini bile ödeyemez durumdadır.

Emperyalistler ve yerli işbirlikçileri, bu bunalımdan kurtulmak, sömürlerini sürdürmek için bunalımın tüm yükünü emekçilerin sırtına yıkmaya uğraşıyorlar. UPF'nun dayattığı koşullar bu planın açık kanıtıdır.

Öte yandan, toplumsal muhalefet her geçen gün güçleniyor. Gitgide daha çok insan varolan düzeni değiştirmek gereğinin farkına varıyor, köklü değişimler için savaşıma katılıyor. Emekle sermaye, halkımızla emperyalizm arasındaki çelişkiler keskinleşiyor. İşçi sınıfı öncülüğünde emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı verilen savaş daha büyük boyutlara ulaşıyor.

Bu koşullarda, burjuvazi artık eski yöntemlerle yönetemez duruma geliyor. Son 8 yılda 10 hükümet değişikliği olmuştur. İşte bu nedenler, egemen burjuvaziyi zaten kısıtlı burjuva demokrasisini bile rafa kaldırma, faşist bir erk kurma uğraşısına itiyor.

Aynı zamanda, 'dünyada ve bölgemizdeki ilerici gelişmeler emperyalizmin temellerini sarsıyor. Bu durum, emperyalizmin Türkiye'deki ekonomik, politik ve askersel çıkarlarına daha büyük önem kazandırıyor. Emperyalist güçleri ülkemiz üstündeki egemenliklerini artırmaya daha da kararlı kılıyor.

Somut bir örnek olarak, İran'daki ABD çıkarlarına karşı gelişmelerden sonra, emperyalistler İran'daki askeri üslerini, zaten, ABD ve NATO'nun nükleer ve casusluk üsleriyle dolu olan ülkemize aktarmayı planlıyorlar.

Emperyalist güçler, planlarını uygulamak için, gerek faşist çeteler, gerekse Pekin yönetiminin ülkemizdeki uzantılarından yararlanıyor, faşist terörü hızlandırıyorlar. Yalnız 1978'de kadın ve çocuklar da içinde, 2.500'e yakın cinayet işlenmiştir.

Sosyal-demokrat ağırlıklı hükümet, anti-faşist, demokratik güçlerle birleşmek yerine, emperyalizm ve yerli tekellerin ekonomik, politik ve askersel dayatmalarına boyun eğmiştir.

Ecevit hükümeti, sözde ülkedeki «anarşi»yi sona erdirmek bahanesiyle, 13 ilde sıkıyönetim ilân etmiştir. Bu faşist partilerin uzun süredir ileri sürdükleri bir istemdir. Sıkıyönetime gidilmesi, ve bunun demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik uygulaması, faşizm tehlikesini daha da güncelleştiriyor.

TKP, işte emeğin ve kadınların kurtuluşu için savaşımını bu koşullarda yürütüyor. Partimiz 57 yıldır, ağır illegalite koşullarında çalışıyor. Ve bu sürenin yarısından fazlası sıkıyönetim altında geçmiştir. Her zaman ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımının ön sıralarında yer alan TKP, 1973 yılında yeni bir atılım yapmıştır. Gücünü Marksizm-Leninizm ilkelerine sıkı bağlılığından, yığınlardan, onlara bunalımdan çıkış ve toplumsal ilerleme için tek savaş yolunu göstermesinden alan partimiz, savaşımın her alanındaki etkinliğini hızla artırıyor. TKP, faşizm tehlikesini yok etmek, bunalımdan kurtulmak için tüm ulusal demokratik güçlerin, işçi sınıfı öncülüğünde, emperyalizme, tekellere ve faşizme karşı savaşım cephesinde birleşmeleri gerektiğini savunuyor. Bu ortak savaşım sonucu sosyalizme giden yolu açacak ileri demokratik etkin kurulacağını vurguluyor.

Gelişmeler TKP'nin politikasının doğruluğunu kanıtladıkça, gitgide daha büyük yığınlar onun sesine kulak veriyor. Bugün, dostun da düşmanın da söylediği gibi, TKP sendika, gençlik, kadın hareketlerinde, tüm emekçi kesimlerde etkin biçimde örgütlüdür. Köylüler arasında etkinliğini artırma sürecindedir.

Bunun sonucu, partimize yönelik her türden burjuva saldırıları artıyor ve TKP, faşist terörün, anti-demokratik baskıların baş hedefi oluyor. Gizlilik nedenleriyle açıklayamadığımız birçok yoldaşımız faşist ve maocu cinayetlerin kurbanı olmuştur.

Yoldaşlar, arkadaşlar,

Övünerek söyleyebiliriz: TKP, ülkemizdeki demokratik kadın hareketi içinde örgütlü, etkin tek güçtür. Bu, TKP'nin Leninci politikası ve kadın sorununa verdiği önemle sıkı sıkıya bağlıdır.

1975 yılında, ilerici güçler ilk kez Türkiye'de demokratik, yığınsal bir kadın örgütünü, İKD'yi kurdular. Komünistlerin, öteki ilerici güçlerin aktif ve yaratıcı çalışmaları sonucu İKD 4 yıldan kısa bir süre içinde 15 bin üyeye sahip bir yığın örgütü durumuna gelmiştir. Ülkemizde 18 yaşının üstündeki her 1.000 kadından birini örgütlemiştir. Kadınların %60'ının okuma-yazmasız, yoğun toplumsal, dinsel ve geleneksel baskı altında olduğu bir ülkede bu küçümsenemeyecek bir başarıdır. Bugün İKD 60 şube ve temsilciliğiyle gerek ülke çapında, gerekse emekçi kadınların her kesiminde örgütlüdür. Yayın organı, «Kadınların Sesi», ayda 25 bin baskıyla ülkemizdeki en yaygın demokratik yayınlardan biri durumundadır.

Gene ülkemizde ilk kez, binlerce kadın yığınsal eylemlerde yer alıyor, faşizme, işsizliğe, hayat pahalılığına karşı, eşitlik, barış ve silâhsızlanma için kadın yürüyüşleri düzenleniyor. Bu eylemler yalnız büyük kentlerde değil, feodal kalıntıların var olduğu geri kalmış bölgelerde de yaygınlaşıyor. Sıkıyönetim ve yükselen faşist teröre karşın, önümüzdeki 8 Mart'ta, gene birçok illerde kadın yürüyüşleri düzenlenecektir. Biz bu yığın eylemlerinde demokratik kadın hareketinin birliğini sağlamaya, böylece gericilerin, oportünistlerin demokratik güçleri parçalama planlarını boşa çıkarmaya da büyük önem veriyoruz.

TKP, kadınların politik ve ideolojik bilinç düzeyini yükseltmeyi başta gelen görevlerinden biri sayıyor. Ideolojik çalışmamızda başlıca amaçlarımızdan biri, sosyalizm savaşımını baltalamak için emperyalistler ve yerli işbirlikçilerince başlıca araç olarak kullanılan anti-komünizmi, anti-sovyetizmi silmektir.

TKP'nin Leninci ilkeleri doğrultusunda, gene önde gelen bir görevimiz, emekçi kadınlar arasında proletarya enternasyonalizmi ruhunu yaymaktır. Burjuva milliyetçiliğinin, şövenizmin köklü olduğu bir ülkede, gerçek yurtseverliğin proletarya enternasyonalizmiyle sıkı sıkıya bağınımlı olduğunu kadınlara anlatabilmek için sürekli bir uğraş vermek zorundayız. Bu amaç-

la, emperyalizme, faşizme, gericiliğe, siyonizme, ırkçılığa, ırk ayrımına (apartheid) karşı savaşılan halklar ve kadınlarla uluslararası dayanışma kampanyaları düzenlemeye, uluslararası demokratik kadın hareketiyle sıkı bağlar kurmaya özel önem veriyoruz.

Yığinsal kadın örgütlerinde parti çalışmasını başarıyla yürütebilmek için şu iki önemli noktayı dikkate almak gereğine inanıyoruz:

1. Günlük istemler için savaşımlı ileri demokrasi ve sosyalizm savaşımlı olarak parti politikasını kadın yığınları arasında yaymak.

2. Bunu yaparken kadın yığın örgütlerini partinin kadın seksiyonları gibi görmemek;

Deneyimimiz, bu ilkeleri başarıyla uygulayabildiğimiz ölçüde, yalnız geniş kadın yığınlarını barış, eşitlik, ilerleme savaşına çekmekte değil, aynı zamanda sıralarımıza yeni kadın komünistler kazanmakta da başarılı olduğumuzu bize kanıtladı.

Kadınlar arasındaki çalışmalarımızda, başta SBKP olmak üzere sosyalist ülkeler komünist partilerinin deneyimleri, başarıları ve dayanışması vazgeçilmez bir katkıdır. Eğer sosyalist ülkelerin canlı örnekleri önümüzde olmasa, kadınlara kurtuluşlarının sosyalizmde olduğunu anlatmak bizim için birkaç kat daha güç olacaktır. Deneyimimiz anti-sovyetizmin, ya da sosyalist ülkelerin kazanımların' küçümsemenin, kadınları eşitlik, demokrasi, ilerleme ve sosyalizm savaşına çekmekte baş engellerden biri olduğunu kanıtlıyor.

Değerli yoldaşlar, arkadaşlar,

Bugüne kadar yapabildiklerimiz, hedefimize ulaşmak için yapmamız gerekenlerle karşılaştırıldığında çok azdır. Ne var ki, ülkemizdeki koşullar çalışmamızı gittikçe daha zorlaştırıyor. Bölgemizdeki gelişmeler ve derinleşen bunalım, faşizm tehlikesini artırıyor. Sıkıyönetim yeni anti-demokratik baskılar dayatıyor. Kadın hareketinin gelişmesine paralel olarak, ona yönelik faşist, Maoçu ve gerici saldırılar yoğunlaşıyor. Bugüne kadar birçok demokratik örgüt ve yayın organı kapatılmıştır. İKD ve yayın organı da aynı tehlikeyle karşı karşıyadır. Uluslararası Çocuk Yılı çalışmaları da içinde, tüm toplantı ve yığın eylemleri sıkıyönetim komutanlıklarının iznine bağlıdır ve bu izin çok ender alınabiliyor.

Anti-demokratik baskıların çarpıcı bir örneği, Türkiye hükümetinin İKD'nin UDKF'ye üyeliğini yasaklamasıdır.

En önemlisi, TKP hâlâ illegaldir. Berlin Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın belgesinde de vurgulandığı ve kınandığı gibi, Türkiye, Komünist Partisi'nin illegal olduğu tek Avrupa ülkesidir.

Faşizm tehlikesinin yakınlığı, anti-demokratik gelişmeler, TKP üzerinde süregelen yasak, bizim için uluslararası dayanışmayı daha da güncel kılıyor. Kardeş partilerin ve demokratik kadın hareketlerinin bize bugüne dek

gösterdikleri aktif dayanışmayı daha da artıracaklarına inanıyoruz. Özellikle kendilerini insan haklarının savunucusu ilân edenleri, bu konuda tutum almaya çağırıyoruz.

Değerli yoldaşlar, arkadaşlar,

Günümüzdeki uluslararası gelişmeler, biz kadın komünistleri ilerici güçleri önemli görevlerle karşı karşıya getiriyor.

Dünyanın her yoresinde devrimci güçler yeni utkular kazanırken, emperyalizm saldırganlaşıyor. Bu saldırılar başlıca, dünya devrimci güçlerinin kalesi Sovyetler Birliği'ne ve uluslararası komünist ve işçi partilerinin birliğine yöneliyor.

Yumuşama, silâhsızlanma ve dünya barışı sürecine karşı girişimler yoğunlaşmıştır. ABD ve NATO emperyalistleri ve onların yeni bağlaşıklıkları, Pekin yöneticileri tarafından düzenlenen bu komplolara karşı daha kararlı, aktif ve ortak bir savaşım yürütmek zorundayız. Özellikle, Çin'in Sosyalist Viyetnam'a saldırısı, Pekin yönetiminin hegemonyacı, militarist ve şövenist politikasına karşı savaşımın zorunluğu hakkında hiçbir ikircimli tutum olamayacağını açıkça vurgulamıştır.

TKP, Viyetnam Komünist Partisi'ne gönderdiği mesajla Çin saldırısına karşı savaşımını olanaklarımızın sonuna dek desteklediğimizi belirtmiş ve bir bildiriyle halkımızı yiğit Viyetnam halkıyla dayanışmaya çağırmıştır.

Son gelişmeler en güçlü silâhımızın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi olduğunu ve bunlardan herhangi bir sapmanın er geç gericilik ve şövenizme götüreceğini bir kez daha kanıtlıyor.

Değerli yoldaşlar, arkadaşlar,

Bu konferans gibi, kardeş örgütler ve ilerici güçler arasındaki uluslararası toplantıların, eşitlik, barış, demokrasi ve sosyalizm için ortak savaşımımızın güçlenmesine önemli bir katkı olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi'ne bu girişimi ve konuk-severliği için içten teşekkürlerimizi belirtmek isteriz.

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 30. yılı dolayısıyla kendilerini kutlar, DAC halkına ASBP önderliğinde yeni yeni başarılar dileriz.

Yaşasın dünya devrimci güçlerinin birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitap-
cılardan satın alabilirler:

Adam-Kuckhoff-Buchhandlung

5100 Aachen

Löhergraben 4

Buchhandlung Ludwig Feuerbach

8600 Bamberg

Obere Brücke 3

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5070 Bergisch-Gladbach

Bensberger Straße 128

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

4800 Bielefeld

Feilen Straße 10

Progress-Buchhandlung

5300 Bonn

Oxford Straße 17

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3300 Braunschweig

Adolfstraße 1

Dein Buch Volksbuchhandlung

2800 Bremen 1

Richtweg 4

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5100 Darmstadt

Leuteschläger 3

Büchershop Angela Davis

4600 Dortmund

Kampstraße 80

Heinrich-Heine-Buchhandlung

4000 Düsseldorf

Ackerstraße 3

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber

8520 Erlangen

Schiffstraße 5

Karl-Liebkecht-Buchhandlung
4300 Essen 1
Viehofer Platz 14
Tot-Buchhandlung «Johanna Kirchner»
6000 Frankfurt/Main
Schumannstraße 56
Buchzentrum in der Goethestraße
6000 Frankfurt/Main
Goethestraße 56
Buchhandlung Walter Herbster
7800 Freiburg
An der Mehlwaage 2
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
6300 Gießen
Schiffenberger Weg 1
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3400 Göttingen
Burgstraße 24
Internationale Buchhandlung GmbH.
2000 Hamburg 13
Johnsallee 67
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3000 Hannover
Hamburger Allee 37
Buchhandlung kollektiv GmbH.
6900 Heidelberg
Plöck 64a
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
3500 Kassel
Werner-Hilpert-Straße 5
Kollektiv-Buchhandlung
2300 Kiel 1
Falckstraße 16
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
5000 Köln
Fleischmengergasse 31
Buchhandlung Rosa Luxemburg
4150 Krefeld
St.-Anton-Straße 86

Bücherzentrum Süd-West

6500 Mainz

Bilhildisstraße 15

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

6800 Mannheim

U 2, 3

Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.

3550 Marburg

Am Grün 56

Buchhandlung Libresso

8000 München 40

Türkenstraße 66

Karl-Liebknecht-Buchhandlung

4400 Münster

Steinfurter Straße 15

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber

8500 Nürnberg

Weinmarkt 12 a

Dein Buch Volksbuchhandlung

2900 Oldenburg

Am Damm 26

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber

8400 Regensburg

Glockengasse 7

Lenchen Demuth-Buchladen

6600 Saarbrücken

Nauwieser Straße 13

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5900 Siegen

Freudenberger Straße 18

Buchhandlung Hornung und Steinbach

7000 Stuttgart

Wilhelmsplatz 1

Buchhandlung W. A. Bastigkeit

5500 Trier

Lindenstraße 10

Friedrich-Engels-Buchhandlung

5600 Wuppertal-Elberfeld

Gathe 55-57

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini ve TKP'nin diğer yayınlarını, listesini yayınladığımız kitapçılardan satın alabilirler.

1. «Yeni Çağ» 1,— DM
2. «Atılım» 0,50 DM
3. L. İ. Brejnev, «Lenin'in 100. yıldönümü, SBKP'nin
XXIV. Kongresi, SSCB'nin 50. yılı» 5,— DM
4. Nazım Hikmet, Bütün Eserleri (8 cilt) ciddi 7,50 DM
5. Bilimsel komünizm 7,— DM
6. Lenin (biyografisi) 5,— DM
7. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin Programı 3,— DM
8. Büyük Oktobr 50 yaşında 3,— DM
9. S. Üstüngel, «Savaş Yolu» 10,— DM
10. S. Üstüngel, «Günümüzde TKP» 5,— DM
11. S. Üstüngel, «Güneşli Dünya» 5,— DM
12. S. Üstüngel, «Türkiye Olayları – 1973» 1,— DM
13. A. Saydan, «Sınıf savaşında yeni aşama» 5,— DM
14. A. Saydan, «Alman Demokratik Cumhuriyeti» 3,— DM
15. A. Saydan, «Yedi Sosyalist Ülkede Dün-Bugün-Yarın» , , 3,— DM
16. A. Saydan, «Sovyetler Birliğinde 12 Gün» 2,— DM

Ayrıca dergimize abone olmak ve TKP'nin diğer yayınlarını edinmek isteyenler aşağıdaki adrese başvurabilirler:

Yeni Çağ – Stredisko pro rozšírování tisku
Praha 6
Thakurova 3
Czechoslovakia

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
<i>Herbert Mies</i> : Çağımızın temel konusu	193
<i>Luis Carlos Prestes</i> : Gericiliğin saldırılarına karşı direniş	196
<i>Nguyen Vinh</i> : Dünyayı biçimlendiren güçler	200
<i>Aziz Muhammed</i> : Sosyalizm ile ulusal kurtuluş hareketi arasındaki ilişki	203
<i>Volodia Teitelboim</i> : Tarihin ilerleyişi durdurulamaz	206
<i>Vasil Bilak</i> : Ortak amaçlar için birlik	208
<i>Antonio Maidana</i> : Devrimcilerin sınanmış ve denenmiş silâhı	211
<i>Gus Hall</i> : ABD emperyalizmine karşı savaşım	215
<i>Rodney Arismendi</i> : Leninizm modern çağı anlamının anahtarını verir	218
<i>Alvaro Cunhal</i> : Öğretimizin tükenmiyen önemi	222
<i>Harilaos Florakis</i> : Daha sıkı uluslararası işbirliği için	225
<i>Jose Lava</i> : Tehlikeli çarpışma	229
<i>Daniel Naame</i> : Arap halklarının direşkenliği	231
<i>Ryszard Frelek</i> : Proletarya enternasyonalizmine yaratıcı yaklaşım	233
<i>Miklos Ovari</i> : Eylem birliğinin gerekliliği	236
<i>Ilze Tile</i> : Kadın sorunu ve komünistler	240
<i>N. Duleymi</i> : Baskı ve terör durdurulsun	248
<i>Jose Lava, Vsevolod Ribakov</i> : Güneyli ve kuzeyli soydaşlar bir çatı altında yaşayacaklar	250
<i>Jaime Barrios</i> : Diktatörlüğün yenilgisine götüren yol	261
<i>Nagip Kamel</i> : Teslimiyetçiliğin içyüzü	265
<i>T. I. Oyzerman</i> : Oportünizmin ideolojik-teorik kaynakları	273

ÖZEL SAYFALAR

<i>xx</i> : TKP Merkez Komitesinin çağrısı	283
<i>xx</i> : TKP Merkez Komitesinin 1 Mayıs belgileri	285
<i>xx</i> : TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın FİDEF'in 3. Kurultayına mesajı	288
<i>xx</i> : TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın Irak Komünist Partisi MK mesajı	290
<i>İ. Bilen</i> : Komintern 60 yaşında	291
<i>xx</i> : August Bebel'in «Kadın ve Sosyalizm» yapıtının 100. yıldönümü nedeniyle ASBP MK'nin, DAC başkenti Berlin'de 23–25 Şubat 1979 günleri arasında düzenlediği uluslararası konferansta TKP temsilcisinin konuşması	296